

ประเทศกัมพูชา

๑. ข้อมูลพื้นฐาน

๑. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

พระราชอาณาจักรกัมพูชา Kingdom of Cambodia

ภาษาเขมรอ่านว่า : เปรียะ เรียเจียนาจักร กัมปูเจีย

เมืองหลวง : ราชธานีพนมเปญ

คำขวัญ : ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ชื่อเพลงชาติ : นครราช

๑.๑ สภาพทางภูมิประเทศ กัมพูชามีพื้นที่ขนาด กว้าง ๕๐๐ กิโลเมตร ยาว ๔๕๐ กิโลเมตร รวม๑๘๑,๐๓๕ ตารางกิโลเมตร หรือมีขนาดประมาณ ๑ ใน ๓ ของประเทศไทย เส้นเขตแดนโดยรอบประเทศยาวรวม ๒,๖๑๕ กิโลเมตร โดยมีเส้นเขตแดนติดต่อกับประเทศไทยยาว ๗๙๘ กิโลเมตร

- ทิศใต้ติดกับอ่าวไทย ทิศตะวันตกติดกับจังหวัดสระแก้ว จันทบุรี และตราด

- ทิศเหนือติดกับจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ และประเทศลาว (แขวงอัตตะปือ และจำปาศักดิ์)

- ทิศตะวันออกติดกับประเทศเวียดนาม (จังหวัด กอนทুম เปลกู ซาลายดักกลัก ส่องแบ่ เตยนิน ลองอาน ด่งท๊าบ อันซาง และเกียงซาง)

กัมพูชามีพรมแดนทางบกติดต่อกับประเทศไทย จากสันปันน้ำทิวเขาพนมดงรักถึงหลักเขตแดนที่ ๑ (จังหวัดอุบลราชธานี) ต่อเนื่องลงมาทางใต้จรดสันปันน้ำทิวเขาบรรทัด ถึงหลักเขตแดนที่ ๗๓ (จังหวัดตราด) รวมประมาณ ๘๐๕ ก.ม. มีชายแดนติดกับประเทศลาว ๕๔๐ กม. และประเทศเวียดนาม ๑,๒๗๐ กม. มีชายฝั่งทะเลยาว ๔๔๓ กม.

ลักษณะภูมิประเทศคล้ายสามหรืออ่าง คือ

ตรงกลางเป็นแอ่งทะเลสาบและลุ่มแม่น้ำโขง

อันกว้างขวาง มีภูเขาล้อมรอบอยู่ ๓ ด้าน ได้แก่

๑. ด้านตะวันออกมีแนวเทือกเขาอันนัมที่

เป็นพรมแดนกับประเทศเวียดนาม

๒. ด้านเหนือและตะวันตกเฉียงเหนือมีแนว

เทือกเขาพนมดงรักเป็นพรมแดนกับประเทศไทย

๓. ด้านใต้ และตะวันตกเฉียงใต้มีแนวเทือกเขาบรรทัดที่เป็นแนวพรมแดนกับ

ประเทศไทย เฉพาะด้านตะวันออกเฉียงใต้เท่านั้นที่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำโขง

แม่น้ำ/ทะเลสาบสำคัญ

แม่น้ำโขง ไหลจากลาวเข้าสู่ภาคเหนือของกัมพูชาแล้วไหลผ่านเข้าเขตเวียดนาม มีความยาวในเขตกัมพูชารวม ๕๐๐ กิโลเมตร

แม่น้ำโตนเลสาบ เชื่อมระหว่างแม่น้ำโขงกับทะเลสาบ ความยาว ๑๓๐ กิโลเมตร

แม่น้ำบาสัก (Bassac) เชื่อมต่อกับแม่น้ำโตนเลสาบที่หน้าพระบรมมหาราชวัง กรุงพนมเปญ ความยาว ๘๐ กิโลเมตร

ทะเลสาบโตนเลสาบ อยู่ห่างจากกรุงพนมเปญประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร ฤดูน้ำหลากน้ำท่วมถึง ๗,๕๐๐ ตารางกิโลเมตร ลึก ๑๐ เมตร ครอบคลุมพื้นที่ ๕ จังหวัด ได้แก่ กำปงธม กำปงชะนัง โพธิสัต พระตะบอง และเสียมเรียบ มีปลาชุกชุมกว่า ๓๐๐ ชนิด

ภูเขา ยอดเขาสูงที่สุดของกัมพูชาคือ พนมออร์ล สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๑,๘๑๓ เมตร

ป่าไม้ มีพื้นที่ร้อยละ ๖๐ ของพื้นที่ประเทศ บริเวณที่ป่าไม้หนาแน่นคือ เทือกเขาบรรทัดทางตอนใต้และตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศ แต่ปัจจุบันป่าไม้ลดลงอย่างมากหลังจากที่รัฐบาลเปิดสัมปทานป่าให้กับบริษัทเอกชน แม้ว่าต่อมาจะมีการปิดป่า แต่ยังคงมีการตัดโค่นโดยอาศัยช่องว่างจากป่าสัมปทานเพื่อทำการเกษตรเช่น อ้อย ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง ยางพาราและไม้สนหอม

สัตว์น้ำ มีชุกชุมด้านชายฝั่งทะเลทางตอนใต้ และที่โตนเลสาบ ซึ่งเป็นแหล่งจับปลาน้ำจืดขนาดใหญ่ครอบคลุมพื้นที่ถึง ๑๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตรในฤดูน้ำหลากและลดเหลือ ๓,๐๐๐ ตารางกิโลเมตรในฤดูแล้ง ปลาที่จับจากแม่น้ำโขงแต่ละปีประมาณ ๑ ล้านตัน นอกจากนี้ยังมีปลาที่เลี้ยงประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ ตัน ปลามีส่วนสำคัญต่อวิถีความเป็นอยู่ของประชาชน นอกจากจะใช้บริโภคโดยตรงแล้ว ยังสามารถส่งออกสร้างรายได้ให้แก่ประเทศด้วย

น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ รัฐบาลกัมพูชาได้ให้สัมปทานสำรวจน้ำมันและก๊าซธรรมชาติบนชายฝั่งและนอกชายฝั่ง ผลการสำรวจพบว่ามีปริมาณมากพอสามารถทำเชิงพาณิชย์ได้ มีการประมาณว่ามีก๊าซสำรองในเขตแดนของกัมพูชาประมาณ ๕ พันล้านลูกบาศก์เมตร และในพื้นที่ทับซ้อนกับประเทศไทย ประมาณ ๘ พันล้านลูกบาศก์เมตรซึ่งสามารถขุดนำมาใช้ในเชิงพาณิชย์ได้นอกจากนี้การสำรวจในเขตโตนเลสาบคาดว่าจะพบแหล่งก๊าซจำนวนหนึ่ง

อัญมณี แหล่งอัญมณีที่มีคุณภาพดีคือที่กรุงไพลิน จังหวัดไพลิน ซึ่งเป็นแร่พลอยสายเดียวกับจังหวัดตราดและจันทบุรี พลอยมีมากบริเวณเทือกเขาเพชรหรือเขาสามพันล้าน และเทือกเขาบรรทัด นอกจากนี้ยังมีเหมืองทองในจังหวัดรัตนคีรี

สินแร่ มีเป็นจำนวนมาก อาทิ เหล็ก ฟอสเฟต, บ็อกไซต์, ซิลิคอน, ถ่านหิน และแมงกานีส เป็นต้น

๑.๒ สภาพภูมิอากาศ

เป็นอากาศมรสุมเขตร้อน แบบร้อนชื้นแถบมรสุมมี ๒ ฤดูคือ

ฤดูฝนเริ่มจากเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม

ฤดูแล้ง เริ่มจากเดือนพฤศจิกายน-เมษายน

เดือนเมษายนมีอุณหภูมิสูงสุด

เดือนมกราคมมีอุณหภูมิต่ำสุด

เดือนตุลาคมมีฝนตกชุกที่สุด

๑.๓ เมืองหลวง/เมืองสำคัญ/เมืองท่า

เมืองหลวง คือ ราชธานีพนมเปญ มีประชากรประมาณ ๒ ล้านคน มีเนื้อที่

๑,๙๖๓.๒ ตารางกิโลเมตร เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและเป็น

ศูนย์กลางกระจายสินค้าไปทั่วประเทศ มีโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษ

พนมเปญ ตั้งอยู่ห่างจากท่าอากาศยานนานาชาติพนมเปญ ๘ กิโลเมตร

นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์กลางของการเมือง วัฒนธรรม และศูนย์ราชการของประเทศ

มีมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งเดียว ถือว่าเป็นสถาบันการศึกษาที่เก่าแก่และใหญ่ที่สุด

ของประเทศ ก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๐

เมืองสำคัญ จังหวัดเสียมราฐ (เสียมเรียบ) เป็นที่ตั้งของนครวัด นครธม สิ่ง

มหัศจรรย์ของโลก เมืองที่นักท่องเที่ยวจากทั่วโลกไปเยือน ทำให้มีธุรกิจบริการ

ที่สำคัญ คือ ที่พัก โรงแรม ร้านอาหารเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

จังหวัดพระตะบอง แหล่งผลิตข้าว ส้ม และพีชไร้ได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าวโพด

เลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลือง และงา

จังหวัดเกาะกง แหล่งผลิตปาล์ม น้ำมัน อ้อย โรงงานน้ำตาลทราย สินค้าสัตว์น้ำ

การท่องเที่ยวทางทะเล

จังหวัดกัมปงจาม เป็นแหล่งผลิตยางพารา เงาะ มังคุด ทุเรียน มะม่วงหิมพานต์

และพีชไร้ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และงา

เมืองท่า ได้แก่ จังหวัดพระสีหนุ (เดิมชื่อจังหวัดกัมปงโสม หรือกรุงพระสีหนุวิลล์)

เป็นศูนย์กลางด้านคมนาคมขนส่งในพื้นที่ทางตอนใต้ของประเทศ เป็นที่ตั้งของ

ท่าเรือน้ำลึก สำหรับเรือเดินสมุทรขนาดใหญ่ใช้ในการนำเข้าและส่งออกสินค้า มีชายหาดที่สวยงามเหมาะแก่การท่องเที่ยว เป็นแหล่งที่สำรวจพบว่ามีน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ และมีนิคมอุตสาหกรรมหลายแห่ง จึงทำให้รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานต่างๆอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการยกระดับสนามบินในจังหวัดให้เป็นสนามบินนานาชาติแห่งที่ ๓ ของประเทศเพื่อรองรับปริมาณการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว

๑.๔ การแบ่งเขตการปกครอง

แบ่งเขตการปกครองเป็น ๒๐ จังหวัด (เรียกว่า เขต) โดยแต่ละจังหวัดจะมีอำเภอที่ตั้งของตัวจังหวัดเรียกว่ากรุง โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด กำนันผู้ใหญ่บ้าน อีก ๗ - ๙ คน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามวาระของรัฐบาล (๕ ปี) เป็นผู้ปกครอง ทั้งนี้ จังหวัดจะแบ่งเขตการปกครองออกเป็นอำเภอ และตำบล ขณะที่กรุงจะแบ่งเขตการปกครองออกเป็น เขต และแขวง

๑.๕ ระบบการปกครอง กัมพูชาเป็นอดีตประเทศอาณานิคมของฝรั่งเศสในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพียงประเทศเดียวที่มีการปกครองด้วยระบอบราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ

(จากซ้ายไปขวา) สมเด็จจ้อกรมหาเสนาบดี บัญญูจักษิ เอ็ง สัมริน ประธานรัฐสภา, สมเด็จจ้อกรมหาเสนาบดี ธรรมโพธิสาร เจีย ซิม ประธานวุฒิสภา และสมเด็จจ้อกรมหาเสนาบดี เตโช ฮุน เซน นายกรัฐมนตรี

๑.๖ ประชากร /สังคม /วัฒนธรรม

ประชากร จำนวน ๑๔.๗ ล้านคน อัตราเติบโต ปีละ ๑.๕๔ % อาศัยอยู่ในเมือง ๑๙.๕ % ความหนาแน่น ๗๕ คนต่อ ตร.กม. ประมาณการของ แต่ละกลุ่มได้แก่

- เด็ก (๐-๑๔ ปี) ร้อยละ ๓๓

- วัยทำงาน (๑๕-๖๔ ปี) ร้อยละ ๕๔
- วัยชรา (๖๕ ปีขึ้นไป) ร้อยละ ๑๓

ประชากร แยกเป็นเชื้อชาติ กัมพูชา ๙๖% มุสลิม ๒.๒% เวียดนาม ๐.๔% จีน ๐.๒ % และชนกลุ่มน้อย ๑๗ เผ่า

ศาสนา คือ พุทธ ลัทธิเถรวาทเป็นศาสนาประจำชาติ ปัจจุบันเป็นที่นับถือของประชาชนประมาณร้อยละ ๙๐ ของประเทศ ประกอบด้วย ๒ นิกาย คือ ฝ่ายมหานิกาย มีสมเด็จพระมหาสมณเจ้าพรหมราชูปถัมภ์ (เทพ วงศ์) สมเด็จพระสังฆราช วัดอู่ตะเภา เป็นประมุข และฝ่ายนิกายธรรมยุติกนิกาย มีสมเด็จพระสังฆราช วัดบวรนิเวศวิหาร เป็นประมุข ประชาชนประมาณร้อยละ ๑๐ นับถือศาสนาอิสลาม คริสต์ และอื่นๆ

๑.๗ ภาษา ภาษาราชการ คือ ภาษาเขมรภาษาที่ใช้ทั่วไปคือ เขมร อังกฤษ ฝรั่งเศส

๑.๘ สกุลเงิน คือ เรียล (อัตราแลกเปลี่ยนประมาณ ๔,๐๐๐ เรียล ๑ ดอลลาร์สหรัฐฯ หรือประมาณ ๑๓๐ เรียล เท่ากับ ๑ บาท)

๑.๙ เวลา เท่ากับประเทศไทยคือ เวลา ก่อน GMT(+๗ ชั่วโมง)

๑.๑๐ วันหยุดนักขัตฤกษ์

วันหยุดราชการที่สำคัญส่วนใหญ่ จะตรงกับวันสำคัญทางพุทธศาสนาได้แก่ วันมาฆบูชา, วันปีใหม่เขมร (Khmer New Year) (ตรงกับวันสงกรานต์ของไทย) หยุดราชการตั้งแต่วันที่ ๑๔ – ๑๖ เมษายน, วันวิสาขบูชา, วันสารท(ตรงกับวันสารทไทยและงานบุญเดือน ๑๐) เรียกว่า งานวันปรอจุมบิณ (Prochum Ben Day ตรงกับวันแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ หยุดราชการตั้งแต่วันแรม ๑๔ ค่ำ เดือน ๑๐ ถึงขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ , งานแข่งเรือ บุญข้าวแม่และไหว้พระจันทร์ ถือว่าเป็นงานใหญ่ระดับชาติ มีเรือจากจังหวัดต่างๆมาแข่ง หน้าพระบรมมหาราชวัง

หยุดราชการตั้งแต่วันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๑๒ ถึงวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒
นอกจากนี้จะเป็นวันหยุดนักขัตฤกษ์ในโอกาสต่างๆ เช่น วันรำลึกถึงชัยชนะต่อเขมร
แดง วันที่ ๑๗ เมษายน

วันหยุดราชการประจำปี

วันที่ ๑ มกราคม วันปีใหม่สากล

วันที่ ๗ มกราคม วันชัยชนะต่อเขมรแดง

วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ วันมาฆบูชา

วันที่ ๘ มีนาคม วันสตรีสากล

วันที่ ๑๓-๑๕ เมษายน เทศกาลวันขึ้นปีใหม่

วันที่ ๑๙ พฤษภาคม วันวิสาขบูชา

วันที่ ๒๓ พฤษภาคม วันพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

วันที่ ๑๘ มิถุนายน วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าแม่

วันที่ ๒๔ กันยายน วันรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๘-๓๐ กันยายน เทศกาลวันสารท

วันที่ ๒๙ ตุลาคม วันขึ้นครองราชย์ฯ กษัตริย์ นโรดม สีหมุนี

วันที่ ๙ พฤศจิกายน วันเอกราชจากฝรั่งเศส

วันที่ ๑๑-๑๒ พฤศจิกายน เทศกาลแข่งเรือ ลอยกระทิปไหว้พระจันทร์ฯ

วันที่ ๑๐ ธันวาคม วันสิทธิมนุษยชนสากล

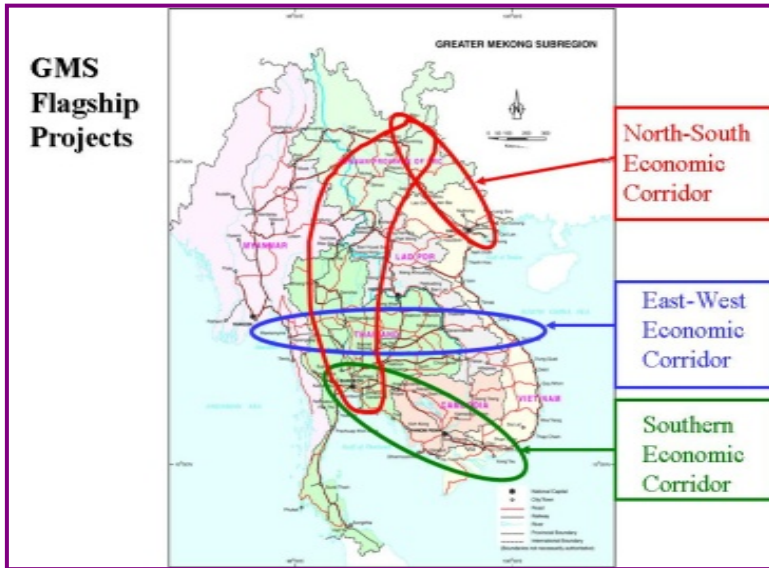
๑.๑๑ เส้นทางคมนาคม

ทางอากาศ

สืบเนื่องจากนโยบายการเปิดน่านฟ้าเสรีของรัฐบาลกัมพูชาส่งผลให้มีสายการบินมุ่ง
สู่ประเทศเพิ่มขึ้น ขณะนี้มีสายการบินนานาชาติบินตรงสู่สนามบินนานาชาติ
พนมเปญและสนามบินนานาชาติเสียมเรียบ ส่วนสนามบินนานาชาติกวางเก็ง (จ.
พระสีหนุ) ปรับปรุงเพื่อให้บริการสำหรับสายการบินระหว่างประเทศ สนามบิน
กรังเลียง จ.กัมปงชะนัง กำหนดใช้เป็นสนามบินสำหรับขนส่งสินค้า ส่วนสนามบิน
เกาะกงอยู่ระหว่างการปรับปรุง

หมายเหตุ: สนามบินนานาชาติพนมเปญ เสียมเรียบ และพระสีหนุ อยู่ภายใต้การบริหารและจัดการของ Cambodia Airport Services Ltd. (CAMS) บริษัทในเครือของบริษัทร่วมทุนระหว่างฝรั่งเศสและมาเลเซีย หรือ SCA ซึ่งได้รับสัมปทานโครงการรูปแบบ BOT

ทางบก

ถนนในกัมพูชา มีความยาวรวมประมาณ ๓๙,๗๐๔ กิโลเมตร แยกเป็นทางหลวง ๕,๒๖๓ กิโลเมตร ถนนสายจังหวัด ๖,๔๔๑ กิโลเมตร และถนนสายชนบท ๒๘,๐๐๐ กิโลเมตร ธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) ได้ทำการศึกษา แผนแม่บทการพัฒนาต่าง ๆ ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion GMS) ซึ่งประกอบด้วยสมาชิก ๖ ประเทศ คือ ไทย ลาว กัมพูชา เวียดนาม พม่า และประเทศจีนตอนใต้ (มณฑลยูนนาน) ในส่วนของการพัฒนาด้านคมนาคมทางบก เกี่ยวกับทางหลวง ADB ได้กำหนดรวม ๑๐ สายทาง โดยมีเส้นทางที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย - กัมพูชา มีดังนี้

(๑.) Central sub- Corridor หรือ เส้นทาง R๑ กรุงเทพฯ-กรุงเทพมหานคร-นครโฮจิมินห์-วังเตา - ในส่วนของไทยคือจากกรุงเทพฯไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๓ มุ่งสู่ ฉะเชิงเทรา- กบินทร์บุรี- อรัญประเทศ ระยะทางประมาณ๓๑๐ กิโลเมตรในส่วนของ กัมพูชา คือ จากจุดผ่านแดนถาวรคลองลึก-ปอยเปต (เปิดเมื่อ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑) เข้าสู่เขตแดน กัมพูชาเชื่อมต่อกับเส้นทางหมายเลข ๕ ของกัมพูชา ผ่าน จังหวัดบันเตียเม็ยเจย พระตะบอง โพธิ์สัต กัมปงชะนัง เข้าสู่กรุงเทพมหานคร ระยะทางประมาณ ๔๒๐ กิโลเมตร (เส้นทางระเบียงด้านใต้สามารถเชื่อมต่อกับ เส้นทางหมายเลข ๖ จากบันเตียเม็ยเจย-เสียมเรียบ-จังหวัดกัมปงธม-กรุงเทพมหานคร รวมระยะทาง ๕๒๕ กิโลเมตร)

จากกรุงเทพมหานครเชื่อมต่อกับ เส้นทางหมายเลข ๑ ผ่านจังหวัด กันดาล ไปข้ามแม่น้ำโขงที่เน็ย กเล็อง จังหวัดไพรเวง สู่จังหวัด สวายเร็ย จรดชายแดน กัมพูชา-เวียดนามที่ด่านบาเวต (Bavet) ระยะทางประมาณ ๑๒๐ กิโลเมตร ในส่วนของ

เวียดนาม คือ จากจุดผ่านแดนถาวร บาเวต-หมกบ่าย (Moc Bay)จังหวัดเตนินห์ ประเทศเวียดนาม ตามเส้นทางหมายเลข ๒๒ ปลาย ทางนครโฮจิมินห์ ระหว่าง ทางมีเส้นทางแยกไปทางหมายเลข ๕๑ เพื่อไปเมืองหุงเต่า (Vung Tau) ริมทะเล จินใต้ซึ่งเป็นทั้งเมืองท่าและเมืองตากอากาศ วังเตา ระยะทางประมาณ ๑๔๐ กิโลเมตร

(๒.) The Southern Coastal sub- Corridor หรือ เส้นทาง R๑๐ เส้นทาง เลียบชายฝั่งทะเล ไทย-กัมพูชา-เวียดนาม (ตราด-เกาะกง-กัมปงโสม-กัมปอต-Ha Tien, Ca Mau and Nam Can ที่เวียดนาม) เป็นเส้นทางเชื่อมต่อภายใต้ ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทาง เศรษฐกิจ อิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS): “เส้นทางแนวชายทะเล ” (Coastal Route) เส้นทางเริ่มจากจังหวัดตราด (ไทย) -

เกาะกง (กัมพูชา) - อ.สะเรอัมเบิล - พระสีหนุ - คาเมา (เวียดนาม) ไทยให้ความช่วยเหลือกัมพูชาพัฒนาเส้นทางหมายเลข ๔๘ จากจุดผ่านแดนถาวรบ้านหาดเล็ก อำเภอลองใหญ่ จังหวัดตราด-บ้านจามเยียม อำเภอมณฑลสีมา จังหวัดเกาะกง (เปิดเมื่อ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๐) ไปอำเภอสะเรอัมเบิล จังหวัดเกาะกง โดยไทยให้เงินช่วยเหลือแบบให้เปล่าในการก่อสร้างสะพานขนาดใหญ่ ๔ แห่ง ๒๘๘ ล้านบาท และเงินกู้เงื่อนไขผ่อนปรนเพื่อลาดยางถนน ๕๖๘ ล้านบาท รวม เป็นเงิน ๘๕๖ ล้านบาท เพื่อเชื่อมต่อกับเส้นทางหมายเลข ๔ ขึ้นเหนือผ่านจังหวัดกัมปงสะปือ ไปกรุงพนมเปญ และลงใต้สู่จังหวัดพระสีหนุ ต่อไปจังหวัดกัมปอตและตาแก้ว ตามเส้นทางหมายเลข ๓

สะพานข้ามแม่น้ำทั้ง ๔ แห่ง เป็นสะพานคอนกรีตเสริมเหล็กรวมความยาว ๑๕๖๐ เมตร กว้าง ๑๓ เมตร มีช่องสำหรับจักรยานยนต์กว้าง ๑.๕ เมตรและช่องสำหรับเดิน

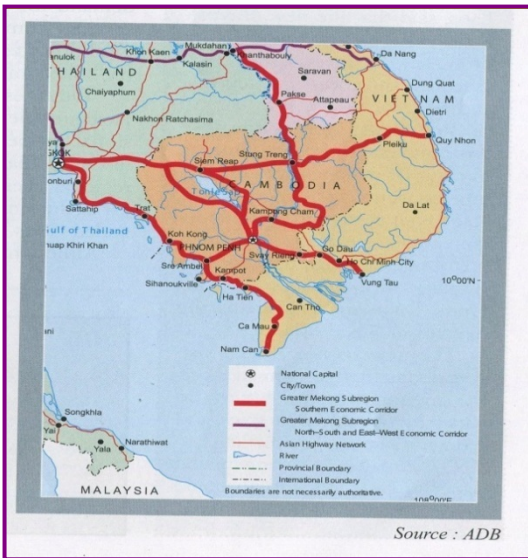
เท้ากว้าง ๑ เมตร สามารถรับน้ำหนักได้ ๔๒ ตัน สร้างเสร็จเมื่อ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๑ ได้แก่

(๑) สะพานสะแรมเบิล ข้ามคลองสะแรมเบิล (Srae Ambel) ความยาว ๔๒๐ เมตร อยู่ที่บ้านบานเตี้ยต ต.บึงเปรี๊ยะ อ.สะแรมเบิล จ.เกาะกง

(๒) สะพานอันโดงตัก ข้ามคลองอันโดงตัก (Prek Andongtek) ความยาว ๒๗๐ เมตร อยู่ที่บ้านอันโดงตัก ต.อันโดงตัก อ.สะแรมเบิล จ.เกาะกง

(๓) สะพานตรอเปียงรุง ข้ามคลองตะเปียงรุง(Trapinroung) ความยาว ๔๘๐ เมตร อยู่ที่บ้านตรอเปียงรุง ต.ตรอเปียงรุง กรุงเกาะกง จ.เกาะกง

(๔) สะพานตาโต ข้ามคลองภูมิดอง (Phumdong) ความยาว ๓๙๐ เมตร อยู่ที่บ้านตาโต ต.ตาโตกรอม กรุงเกาะกง จังหวัดเกาะกง

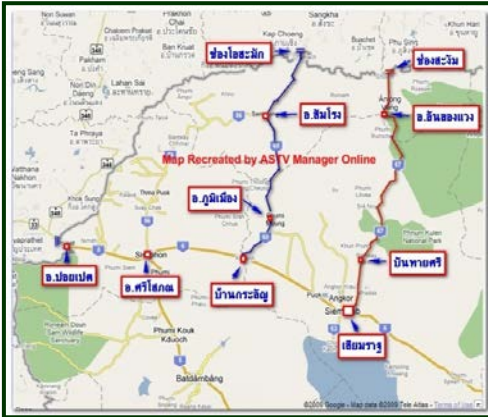
เส้นทางนี้มีความสำคัญต่อการค้าชายแดน และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ (Eco-tourism) ตามแนวชายฝั่งทะเลอ่าวไทยสู่ทะเลจีนใต้ ข้ามไปเวียดนาม ตามเส้นทางถนนไปยังเมืองเกียง ยาง (Kien Giang) หรือไปเกาะฟูก๊วก ไทยหวังการท่องเที่ยวให้เป็นโครงการ “สามประเทศ-หนึ่งจุดหมาย (Three Countries, One Destination) โดยให้แต่ละ

ประเทศ (ไทย-กัมพูชา-เวียดนาม) สามารถเป็นทั้งต้นทางและปลายทางในการรับนักท่องเที่ยว โดยใช้เส้นทางระเบียงเศรษฐกิจด้านใต้เชื่อมโยง

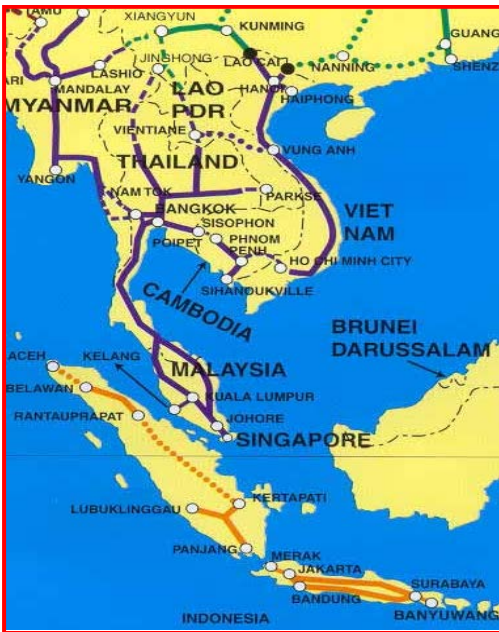
(๓.) The Northern sub- corridor เริ่มจากกรุงเทพฯ-เสียมเรียบ และ สตรีงเต็ริง-รัตนคีรี ในกัมพูชา ไปPley Ko and Quy Nhon ที่เวียดนาม นอกจากนี้ SEC

ยังกำหนดสร้าง Inter-corridor จากทิศใต้ของลาว ไป จังหวัดพระสีหนุ ที่กัมพูชา
ดังแผนที่ซึ่งแสดงนี้

ความช่วยเหลือของไทยในการก่อสร้างถนนเส้นอื่นๆ

ถนนหมายเลข ๖๗ จากจุดผ่านแดนจวม-สะง่า ไปถึงตัวอำเภอ
อันลองเวรระยะทาง ๑๘
กิโลเมตรและจากอำเภออันลอง
เวงไปถึงจังหวัดเสียมเรียบ
ระยะทาง ๑๓๑ กิโลเมตร
เส้นทางเริ่มต้นจากบ้านแซร์ไพร่
ไปสิ้นสุดที่เขตชายแดนช่องสะง่า

ระยะทางประมาณ ๑๖๗ กิโลเมตร
โดยเป็นระยะทางในประเทศไทย
๑๖ กิโลเมตร และในกัมพูชา ๑๕๑
กิโลเมตร เป็นการให้ความ
ช่วยเหลือ แบบให้เปล่า ๑๒๖ ล้าน
บาท
รถไฟ

ในอดีตการขนส่งทางรถไฟถือว่า
เป็นที่นิยมในกัมพูชา การเดินทาง
จากกรุงพนมเปญถึงพระตะบองมี
เที่ยวเดินทางทุกวัน แต่หลังจากเกิด
สงครามระบบการขนส่งดังกล่าว
ได้ถูกทำลายลงอย่างสิ้นเชิง การ

เดินทางจากพนมเปญถึงพระตะบองมีเพียง ๑ เที่ยว/อาทิตย์ โดยใช้เวลาดำเนินทาง ๑๒

ชั่วโมง (ความเร็ว ๑๕-๒๐ กม./ชม.) กัมพูชาได้พยายามฟื้นฟูระบบการขนส่งทางรถไฟอีกครั้ง ด้วยโครงการซ่อมแซมและสร้างรางรถไฟในเส้นทางที่มีอยู่เดิมทั้งในเส้นทางสายเหนือและสายใต้ รวมระยะทาง ๖๕๐ กิโลเมตรและปรับปรุงสถานีรถไฟกรุงพนมเปญมูลค่าลงทุนรวม ๗๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จากการสนับสนุนของธนาคารการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ๘๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ องค์การผู้ส่งออกน้ำมัน (OPEC) ๑๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รัฐบาลกัมพูชา ๑๕.๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และรัฐบาลมาเลเซีย ๒.๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ทั้งนี้ หากโครงการดังกล่าวเสร็จสมบูรณ์ กัมพูชาจะเป็นส่วนที่เชื่อมระบบโครงข่ายเส้นทางรถไฟจากสิงคโปร์ถึงจังหวัดยูนนาน คุณหมิง ประเทศจีน ด้วยระยะทาง ๕,๓๘๒ กิโลเมตร ในเส้นทางที่เรียกว่า "Singapore-Kunming Railway Link (SKRL)"

ทางน้ำ

ในกัมพูชา มีท่าเรือน้ำลึกแห่งเดียว คือ ท่าเรือพระสีหนุ ซึ่งได้มีการปรับปรุงโดยการวางคอนเทนเนอร์รอบท่าเรือน้ำลึก ความยาว ๒๔๐ เมตร และขยายพื้นที่จอดเรือ ความยาว ๑๖๐ เมตร สำหรับรองรับเรือที่กินน้ำลึก ๙ เมตร

ปัจจุบันท่าเรือแห่งนี้มีท่าเทียบเรือ ๑๒ แห่ง มีเครื่องมืออำนวยความสะดวกที่ทันสมัย มีทางเข้า ๒ สายคือสายใต้ (South Channel) มีท่าเทียบเรือยาว ๕.๕ กม. น้ำลึก ๘.๔ เมตร กว้าง ๘๐-๑๐๐ เมตร ส่วนทางเข้าสายเหนือ (North Channel) มีท่าเทียบเรือยาว ๑ กม. น้ำลึก ๑๐ เมตร กว้าง ๑๕๐-๒๐๐ เมตร

การขนส่งทางน้ำภายในประเทศ

การขนส่งทางน้ำภายในประเทศ ส่วนใหญ่ใช้แม่น้ำแม่โขง แม่น้ำโตนเลสาบ และแม่น้ำบาสัก ซึ่งมีความยาวรวม ๑,๗๕๐ กิโลเมตร ในฤดูฝน และอาจลดเหลือ ๕๘๐ กิโลเมตร ในฤดูแล้ง ท่าเรือในกัมพูชา มี ๗ แห่ง ดังต่อไปนี้

- ท่าเรือในกรุงพนมเปญมี ๒ แห่ง โดยเป็นท่าเทียบเรือบรรทุกสินค้าล่องทางแม่น้ำโขง ไปออกมหาสมุทรทางประเทศเวียดนาม และท่าเทียบเรือขนส่งสินค้าและบุคคล ในประเทศ

- ท่าเรือกัมปงจาม ล่องตามแม่น้ำโขงห่างจากพนมเปญ ๑๐๕ กิโลเมตร
 - ท่าเรือกระแจะล่องตามแม่น้ำโขงห่างจากท่าเรือกัมปงจาม ๑๑๕ กิโลเมตร
 - ท่าเรือสตึงเตร็งล่องตามแม่น้ำโขง ห่างจากท่าเรือกระแจะ ๑๕๐ กิโลเมตร
 - ท่าเรือเนี้ยกเลื่อง เป็นท่าเรือแพขนานยนต์ขนรถและคนข้ามแม่น้ำโขง ห่างจากท่าเรือพนมเปญ ๖๐ กิโลเมตร
 - ท่าเรือกัมปงชะนัง ตั้งอยู่บนแม่น้ำโตนเลสาบห่างจากพนมเปญ ๙๐ กิโลเมตร
 - ท่าเรือจองคเนียะ (เสียมเรียบ) ตั้งอยู่บนแม่น้ำโตนเลสาบห่างจากท่าเรือกัมปงชะนัง ๑๙๐ กิโลเมตร
- การขนส่งสินค้าทางน้ำภายในประเทศกัมพูชามีข้อจำกัด เนื่องจากระดับน้ำในฤดูฝนและฤดูแล้ง มีความแตกต่างกันประมาณ ๑๐ เมตร

ไฟฟ้า

ปัจจุบันรัฐบาลกัมพูชายังไม่สามารถตอบสนองความต้องการใช้ไฟฟ้าของประชาชนที่เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๑๕-๒๐ ต่อปี ดังนั้น จึงถือว่าไฟฟ้าเป็นปัจจัยที่ขาดความเจริญเติบโตของประเทศทางหนึ่ง

อัตราค่าไฟฟ้าของกัมพูชาเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านพบว่าสูงกว่าไทยถึง ๓ เท่า สูงกว่าลาว ๕ เท่า และสูงกว่าเวียดนาม ๒ เท่า ค่าไฟฟ้าเริ่มตั้งแต่ ๑๖ เซนต์ จนถึง ๓๐ เซนต์/กิโลวัตต์ และจะสูงกว่านี้หากเป็นนอกเมืองคือ ๙๐เซนต์/กิโลวัตต์

ปัจจัยที่ทำให้อัตราค่าไฟฟ้ามีราคาสูงได้แก่การขาดสายส่งและการพึ่งพาการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อผลิตไฟฟ้า ร้อยละ ๙๐ ของกระแสไฟที่เข้ามาจากเครื่องกำเนิดไฟฟ้าที่ใช้ น้ำมัน ขณะที่ประเทศไทยใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อปั่นไฟร้อยละ ๒ ที่เหลือใช้ก๊าซธรรมชาติและถ่านหินลิกไนต์ เวียดนามใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อปั่นไฟร้อยละ

๑๒ ที่เหลือใช้ก๊าซธรรมชาติและพลังงานน้ำ และลาวใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อปั่นไฟ ร้อยละ ๓ ที่เหลือใช้พลังงานน้ำ

Electricite Du Cambodge (EDC) เป็นหน่วยงานของรัฐบาลที่จำหน่ายไฟฟ้าไปสู่ ผู้ใช้ร้อยละ ๙๐ ของผู้ใช้รวมทั้งประเทศ โดยให้บริการครอบคลุมไปทุกกรุงและ จังหวัด ขณะที่ประชาชนในชนบทไม่สามารถเข้าถึงการใช้ไฟฟ้านี้ได้ โดยเฉลี่ย คนกัมพูชาจึงบริโภคไฟฟ้าเพียงปีละ ๕๕ กิโลวัตต์ เมื่อเทียบกับไทยที่ใช้ ๑,๗๕๒ กิโลวัตต์ เวียดนาม ๙๓๓ กิโลวัตต์ และลาว ๑๗๒ กิโลวัตต์

ขอบเขตการจำหน่ายไฟฟ้า แบ่งเป็น ๒ ภาค ได้แก่ ภาคใต้ (กรุงพนมเปญ จ. กันดาล จ.กัมปงสปีอ จ.ตาแก้ว จ.กัมปอต และกรุงพระสีหนุวิลล์) และภาค ตะวันตก (จ.บันเตียเมียนจัย จ.พระตะบอง และจ.เสียมเรียบ) หน่วยงานรับผิดชอบ มีดังต่อไปนี้

- Electricite Du Cambodge (EDC) เป็นหน่วยงานของรัฐบาล
- ภาคเอกชน คือ Independent Power Producers (IPP) ของแต่ละจังหวัดที่ได้รับสัมปทาน
- ผู้ได้รับสัมปทานในแต่ละพื้นที่
- Rural Electricity Enterprises (REE) ผู้ได้รับสัมปทานในพื้นที่ชนบท

ทรัพยากรธรรมชาติ รัฐบาลกัมพูชาได้จัดตั้งองค์การน้ำมันแห่งชาติ (Cambodian National Petroleum Authority) เพื่อทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับการสำรวจและขุดเจาะหาแหล่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ

อย่างไรก็ตามการเปิดเผยตัวเลขข้อมูลน้ำมัน และก๊าซใต้ดินที่ผ่านมา มีตัวเลขที่ แตกต่างกัน ผู้เชี่ยวชาญด้านน้ำมันของรัฐบาลแจ้งว่า กัมพูชาจะได้น้ำมันประมาณ ๒๐๐ ล้านบาร์เรล ส่วนธนาคารโลกแจ้งว่ากัมพูชาจะได้น้ำมันประมาณ ๒,๐๐๐ ล้านบาร์เรล แต่จนถึงบัดนี้ ยังไม่มีการประกาศตัวเลขที่แท้จริงว่ามี จำนวนเท่าใด

๒. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน

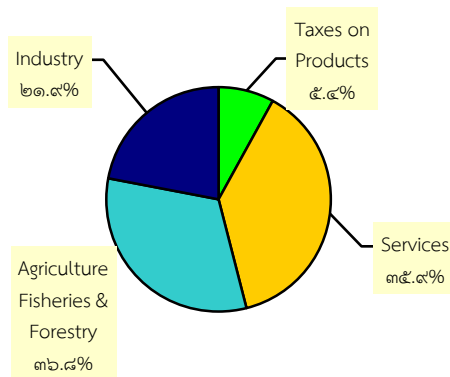
ก่อนปี ๒๕๓๔ ประเทศกัมพูชาประสบกับภาวะสงครามภายในประเทศอย่างยาวนานกว่า ๒๐ ปี ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศตกต่ำลงอย่างมาก และทำให้ประเทศกัมพูชาถูกจัดเป็นประเทศที่มีระดับการพัฒนาน้อยที่สุดประเทศหนึ่งในภูมิภาคอาเซียน อย่างไรก็ตามภายหลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองจากระบอบสังคมนิยมเป็นระบอบประชาธิปไตยและหลังจากสงครามภายในประเทศเริ่มสงบลง ประเทศเริ่มได้รับการฟื้นฟูบูรณะ มีการเปิดประเทศทำการค้าขายกับต่างประเทศมากยิ่งขึ้น ทำให้มีความต้องการบริโภคอุปโภคสินค้าและบริการเพิ่มสูงขึ้น โดยรัฐบาลกัมพูชาได้มีการกำหนดนโยบายที่มุ่งพัฒนาศักยภาพทางการเกษตร และการท่องเที่ยวของประเทศ ตลอดจนส่งเสริมให้มีการลงทุนจากต่างประเทศด้วยการออกกมมาตรการต่างๆ มาอย่างต่อเนื่อง เช่นการปรับปรุงกฎหมายด้านเศรษฐกิจ การเพิ่มสิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนต่างชาติ การปฏิรูประบบการจัดเก็บภาษีเงินได้ และการเร่งรัดพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา สนามบิน และระบบสาธารณสุขูปโภคต่างๆ เป็นต้น

ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศกัมพูชาในปัจจุบันเป็นผลพวงของความสำเร็จจากการเปลี่ยนผ่านจากระบบเศรษฐกิจรวมศูนย์ไปสู่ระบบเศรษฐกิจแบบตลาด ประกอบกับการปฏิรูประบบนโยบายด้านการค้าและการลงทุน ตลอดจนเสถียรภาพทางการเมืองส่งผลให้เศรษฐกิจกัมพูชามีอัตราการเจริญเติบโตสูงถึงร้อยละ ๗.๐ โดยเฉลี่ยตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ ถึงปี ๒๕๕๕ ทำให้รายได้เฉลี่ยต่อบุคคลเพิ่มขึ้นจากประมาณ ๖๕๐ ดอลลาร์สหรัฐในปี ๒๕๕๐ เป็นเกือบ ๑,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐในปี ๒๕๕๕ สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทาง

เศรษฐกิจจากเศรษฐกิจฐานเกษตรกรรมไปสู่เศรษฐกิจแบบผสมผสานมากขึ้น
ระหว่างการเกษตร การอุตสาหกรรม และการบริการ

สมเด็จพระเจ้าชาลส์ที่ ๑๖ แห่งสเปน เสด็จเยือนประเทศไทยในปี ๒๕๕๕ ภายใต้หัวข้อ “เรื่องเร่งด่วนของ
ประเทศไทยเพื่อยกระดับการเติบโตสำหรับทุกคน การบูรณาการในภูมิภาคและ
การนำพาอาเซียน” จัดขึ้นโดยสถาบันฝึกอบรมและวิจัยเพื่อการพัฒนาภูมิภาค
(CDRI) และธนาคาร ANZ Royal ในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ณ โรงแรมรา
เฟิลเลอร์ฮอลล์ ว่า รัฐบาลภูมิภาคกำหนดให้ ปี ๒๕๕๖ เป็นปีเป้าหมายสำหรับ
บรรลุซึ่งผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ หรือ GDP ให้ได้มากกว่า ๑,๐๐๐ ดอลลาร์
สหรัฐ/คน โดยมียุทธศาสตร์รองรับ เช่น การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและ
การเมือง การบรรลุซึ่งอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างน้อย ๆ ปีละ ร้อยละ ๗
การพัฒนาเศรษฐกิจในหลาย ๆ ด้าน เพื่อพัฒนาสังคม เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ลด
ความยากจนให้ได้ร้อยละ ๑ ต่อปี เพื่อให้หลุดพ้นจากสถานการณ์พึ่งพาอาศัย
โครงการช่วยเหลือจากต่างชาติ”

สัดส่วน GDP ตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจในปี ๒๕๕๕

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว รัฐบาลมุ่งเน้นนโยบายเร่งด่วน คือ

๑. ต้องพัฒนาด้านเกษตรกรรมเพิ่มเติม รวมทั้งส่งเสริมการผลิตและการส่งออก
พืชผลทางการเกษตร

๒. การช่วยเหลือผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

๓. การพัฒนาสินค้าเพื่อการส่งออก

๔. การดึงดูดนักลงทุนโดยมุ่งเน้นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูง

๕. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อแก้ปัญหาความไม่เท่าเทียมกัน และความ

ต้องการตลาดแรงงานฝีมือและแรงงาน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเศรษฐกิจกัมพูชาจะอยู่ในสถานการณ์ที่ดีก็ตาม แต่สมเด็จฮุน
เซน ได้แสดงความกังวลต่อสถานการณ์ทางการเงินและเศรษฐกิจโลกที่กำลังตก
อยู่ในสถานการณ์ผันผวน เช่น วิกฤตหนี้สินของประเทศในยุโรป และความไม่มี
เสถียรภาพทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา ซึ่งประเทศเหล่านี้เป็นประเทศคู่ค้าที่
สำคัญของกัมพูชา

ในปี ๒๕๕๕ รัฐบาลกัมพูชาเปิดเผยตัวเลขอัตราเติบโตของเศรษฐกิจของประเทศ
(GDP Growth) ร้อยละ ๗.๓ (ขณะที่ World Bank ประเมินที่ร้อยละ ๖.๗) โดยมี
ปัจจัยหนุนจากการลงทุนของต่างชาติที่ใช้กัมพูชาเป็นฐานการผลิตเพื่อส่งออกการ
เปิดประเทศรับการลงทุนและการทยอยเปิดเสรีภายใต้กรอบประชาคมเศรษฐกิจ
อาเซียน หรือ ASEAN Economic Community (AEC) ที่จะเปิดเสรีอย่างเต็ม
รูปแบบในปี ๒๕๕๘ การท่องเที่ยวซึ่งมีนักท่องเที่ยวเพิ่มถึงร้อยละ ๒๔ และการ
ก่อสร้างที่ฟื้นตัว เป็นสำคัญ

กัมพูชามีการเติบโตของภาคการเกษตรร้อยละ ๔.๓ (พืชไร่ ขยายตัว ร้อยละ ๔.๙
สินค้าประมง ขยายตัวร้อยละ ๖.๗) ภาคอุตสาหกรรม เติบโตร้อยละ ๙.๒ (การ์เมนต์
ขยายตัวร้อยละ ๖.๙) ภาคอุตสาหกรรมบริการ เติบโตร้อยละ ๘.๑ ทำให้รายได้
ประชาชาติต่อหัวของประชาชนเพิ่มจาก๙๖๐ ดอลลาร์ฯในปีก่อน เป็น ๑,๐๐๐
ดอลลาร์ฯ ในปี ๒๕๕๕ และคาดว่าในปี๒๕๕๖ จะเพิ่มเป็น ๑,๐๘๐ ดอลลาร์ฯ

ความพยายามในการปฏิรูปกฎหมายการลงทุนให้โปร่งใส ทำให้นักลงทุนมีความเชื่อมั่น โดยผลจากการจัดอันดับดัชนีวัดภาพลักษณ์คอร์ปชั่นขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ประจำปี ๒๕๕๕ พบว่า กัมพูชามีอันดับความโปร่งใสอยู่ในอันดับที่ ๑๕๗ (จากอันดับที่ ๑๖๔ ในปี ๒๕๕๔) ภายใต้การจัดอันดับทั้งหมด ๑๗๖ ประเทศ

นอกจากนี้ กัมพูชาลดการพึ่งพาเฉพาะยุโรปและอเมริกาที่มีปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ โดยหันมาผลิตสินค้าที่หลากหลายนอกจากคาร์เมนต์เป็นอุตสาหกรรมอื่นๆ เช่น อะไหล่และอุปกรณ์ รวมถึงการหันมาตลาดใหม่ๆ ทดแทนตลาดเดิมเช่นกัน เนื่องจากเศรษฐกิจกัมพูชา ขึ้นอยู่กับ ๓ เสาหลัก ได้แก่ การส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป สิ่งทอและรองเท้า การเกษตร และการบริการ จึงขอสรุปภาวะของแต่ละส่วนดังนี้

๑. เสื้อผ้าสำเร็จรูป สิ่งทอและรองเท้า

ในปี ๒๕๕๔ กัมพูชาส่งออก เสื้อผ้าสำเร็จรูป สิ่งทอ และรองเท้า รวมมูลค่า ๔.๓ พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มร้อยละ ๔๐ จากปีก่อนที่ส่งออกมูลค่า ๓.๐๗ พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยส่งออกไปสหรัฐอเมริกา มูลค่า ๑.๙๙ พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มร้อยละ

๑๑.๔ และการส่งออกไปสหภาพยุโรปมูลค่า ๑.๓ พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มร้อยละ ๔๒ เนื่องจากมีการผ่อนผันกฎแหล่งกำเนิดสินค้าของสหภาพยุโรปตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๔ เป็นปัจจัยช่วยให้การส่งออก เพิ่มขึ้นในปี นี้ นอกจากนี้การส่งออก ไปญี่ปุ่นและแคนาดา ก็เพิ่มเช่นกัน กล่าวคือมีมูลค่า ๙๘๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มร้อยละ ๓๘ จาก ๖๔๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ของปีก่อน โดยการส่งออกไปญี่ปุ่นเพิ่ม ถึงร้อยละ ๑๐๐

๒. การเกษตร

ประชากรกัมพูชาร้อยละ ๘๐ มีอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งสร้างรายได้ให้ประเทศ GDP ร้อยละ ๓๓ ในปี ๒๕๕๔ กัมพูชาส่งออกสินค้าเกษตร มูลค่า ๔๒๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐๐ จากปีก่อนที่ส่งออกได้ ๑๙๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แยกเป็นการส่งออกข้าว จำนวน ๑๗๐,๗๗๐ ตัน(เพิ่มร้อยละ ๒๒ เมื่อเทียบกับปีก่อนที่ส่งออกได้ ๑๔๐,๓๐๐ ตัน) มูลค่า ๑๐๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (เพิ่มร้อยละ ๑๙๗ จากปีก่อนที่ส่งออกได้ ๓๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) รองลงมาคือการส่งออกยางพาราจำนวน ๑๐๕,๐๐๐ ตัน มูลค่า ๖๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

๒.๑ ข้าว

ข้าว ถือเป็นพืชที่สร้างรายได้ให้ประเทศร้อยละ ๑๕ ของ GDP รัฐบาลกัมพูชา โดยสมเด็จฯ ฮุนเซน นายกรัฐมนตรีจึงได้ประกาศตั้งเป้าส่งออกข้าวสารให้ได้ 1 ล้านตันในปี 2015 เพื่อยกระดับชีวิตความเป็นอยู่และรายได้ของประชาชนกัมพูชา มากกว่าร้อยละ 85 ซึ่งมีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับวงจรข้าวตั้งแต่การปลูก การสีแปรรูปข้าว และการส่งออกข้าว

พระฉวีพระเมลิ
NOW AVAILABLE!

เผยแพร่โดยภาค สุขโคกฉวี ผลิตและส่งออกโดย
พระฉวีพระเมลิ ออกร้านจำหน่ายในไทย

PROBELY INTRODUCING THE #1 JASMINE RICE OF CAMBODIA,
CAMBODIAN FARMERS BRAND TO THE UNITED STATES

PREMIUM QUALITY

- > ผลิตและส่งออกโดยเกษตรกร
- > ผลิตและส่งออกโดยเกษตรกร
- > ผลิตและส่งออกโดยเกษตรกร
- > ผลิตและส่งออกโดยเกษตรกร
- > ผลิตและส่งออกโดยเกษตรกร

นำเข้าโดย ANGKOR INTERNATIONAL LLC (LONG BEACH, CALIFORNIA)
FOR WHOLESALE, RETAILERS PLEASE CONTACT PHANNARITHAN
949-466-3779
WWW.ANGKORINT.COM

กระทรวงการเกษตร ป่าไม้ และประมง กัมพูชา รายงานผลผลิตข้าวปี ๒๕๕๕ กัมพูชามีพื้นที่เพาะปลูกข้าว ๒.๙๖ ล้านเฮกตาร์ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๔ ซึ่งมีพื้นที่ปลูก ๒.๗๖ เฮกตาร์ พื้นที่ปลูกเพิ่มร้อยละ ๗ ขณะที่ผลผลิตที่ได้รับ ๙.๓๑ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๔ ซึ่งได้รับ ๘.๗๗ ล้านตัน ผลผลิตเพิ่มร้อยละ ๖ ผลผลิตที่ได้รับเฉลี่ย ๓.๑๓ ตันต่อเฮกตาร์ เนื่องจากสภาพดินฟ้าอากาศเอื้ออำนวย

การส่งออกข้าวตลอดปี ๒๕๕๕ ส่งออกจำนวน ๒๐๕,๗๑๗ ตัน มูลค่า ๑๓๐ ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๙ จากปี ๒๕๕๔ ที่ส่งออก

ข้าว "เนียงมะลิ" ข้าวจากกัมพูชาที่ได้รับรางวัลข้าวหอมที่ดีที่สุดในโลกประจำปี ๒๐๑๒ ในงานประชุม Rice International ๒๐๑๒ ณ เมืองบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย

๒๐๑,๘๘๙ ตันมูลค่า ๑๐๔ ล้านดอลลาร์ โดยทำการส่งออกไป ๕๘ ประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป เช่นฝรั่งเศส ๔๗,๒๑๗ ตัน โปแลนด์ ๓๔,๙๖๗ ตัน มาเลเซีย ๒๕,๕๕๓ ตัน และแอฟริกา ๒๓ ตัน

การส่งออกข้าวของกัมพูชายังน้อยเนื่องจากขาดแคลนเงินทุนที่จะใช้หมุนเวียนซื้อข้าวเปลือก ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยคาดว่ากัมพูชาต้องใช้เงินทุนประมาณ ๓๕๐ ล้านดอลลาร์ฯ เพื่อสนับสนุนให้การส่งออกข้าวเป็นไปตามเป้าหมายที่รัฐบาลตั้งไว้ คือปริมาณ ๒๕๐,๐๐๐ ตันในปี ๒๕๕๖ หรือเพิ่มร้อยละ ๒๕

โอกาสของไทย

โรงสีข้าวเป็นธุรกิจหนึ่งที่มีโอกาสมากในกัมพูชา เนื่องจากโรงสีข้าวในกัมพูชายังขาดคุณภาพทั้งด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาด้านองค์ความรู้ให้เกษตรกร อีกทั้งเกษตรกรก็ไม่สามารถเข้าหาแหล่งเงินทุนเพื่อสร้างโรงสีข้าวขนาดใหญ่ได้ ซึ่งรัฐบาลเองก็ไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะสร้างระบบชลประทานให้เกษตรกรได้ จึงมีนโยบายสนับสนุนให้เอกชนเข้ามาลงทุนทำโรงสีขนาดใหญ่เพราะจะช่วยพัฒนาศักยภาพโรงสีในประเทศพร้อมกับองค์ความรู้ทั้งทางด้านเทคโนโลยีและการบริหารจัดการ โดยนักลงทุนจะได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆ ภายใต้การส่งเสริมการลงทุนของกัมพูชา

พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตข้าว

Year	Production	Surplus Paddy	Yield (ton/ha)
๒๐๐๗/๐๘	๖,๗๒๗,๑๒๗	๒,๕๗๗,๕๖๒	๒.๖๒
๒๐๐๘/๐๙	๗,๑๗๕,๔๗๓	๓,๑๖๔,๑๑๔	๒.๗๕
๒๐๐๙/๑๐	๗,๕๘๕,๘๗๐	๓,๕๐๗,๑๘๕	๒.๘๔
๒๐๑๐/๑๑	๘,๒๔๙,๔๕๒	๓,๙๓๒,๔๒๕	๒.๘๗
๒๐๑๑/๑๒	๘,๔๑๖,๙๔๒	๔,๐๒๘,๙๙๕	๓.๑๑

ที่มา : สถาบันเศรษฐกิจกัมพูชา และกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง

<p>Strength (S)</p> <p>(๑) กัมพูชายังมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิตข้าวได้อีกมาก (ปัจจุบันใช้พื้นที่เพาะปลูกเพียง เท่านั้น)</p> <p>(๒) มีนโยบายส่งเสริมการผลิตและการตลาดข้าวที่ชัดเจน</p> <p>(๓) ได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าส่งออก/</p> <p>(๔) มีการลงทุนในระบบชลประทานมากขึ้น</p> <p>(๕) รัฐบาลให้การสนับสนุนด้านเมล็ดพันธุ์หลักชนิด ๑๐</p> <p>(๖) มีกองทุนส่งเสริมการเกษตรและการพัฒนา</p> <p>(๗) มีทางเลือกในการขนส่งเพื่อส่งออกข้าวทางแม่น้ำโขงซึ่งมีต้นทุนโลจิสติกส์ที่ต่ำกว่า</p>	<p>Weakness (W)</p> <p>(๑) ขาดเทคโนโลยีในการเพาะปลูกและหลังเพาะปลูก</p> <p>(๒) การวิจัยและพัฒนาไม่เพียงพอ</p> <p>(๓) ต้นทุนการผลิตสูง เช่น อัตราดอกเบี้ยพลังงาน เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยและยากำจัดวัชพืช เป็นต้น</p> <p>(๔) ชาวนาไม่สามารถเข้าถึงเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ</p> <p>(๕) ขาดเงินทุนในการตั้งโรงสีและสต็อกที่มีศักยภาพ</p> <p>(๖) ต้นทุนการสีแปรและค่าขนส่งที่สูง</p> <p>(๗) ข้าวไม่ได้มาตรฐานไม่สามารถรักษา/มาตรฐานคุณภาพข้าวได้</p>
<p>Opportunities (O)</p> <p>(๑) ได้รับสิทธิภาษีนำเข้าข้าว ๐% ในตลาดสหภาพยุโรป</p> <p>(๒) ตลาดโลกมีความต้องการข้าวกัมพูชามากขึ้น</p> <p>(๓) ต่างชาติเริ่มเข้ามาลงทุนในการเพาะปลูกข้าวและตั้งโรงสีมากขึ้น</p> <p>(๔) คู่ค้าให้ความสำคัญกับการพัฒนาเรื่องข้าวของกัมพูชา</p>	<p>Threats (T)</p> <p>(๑) การเพาะปลูกอาศัยปัจจัยสภาพดินฟ้าอากาศเป็นหลัก</p> <p>(๒) นโยบายปกป้องทางการค้าการเมืองที่เปลี่ยนแปลงของประเทศผู้นำเข้าส่งผลกระทบต่อทั้งด้านปริมาณการนำเข้าและราคาข้าว</p> <p>(๓) การใช้สารเคมีและการทำลายป่าไม้ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศน์</p> <p>(๔) การแข่งขันที่สูงระหว่างประเทศผู้ส่งออกข้าวด้วยกัน</p> <p>(๕) การยกเลิกสิทธิภาษีนำเข้าข้าว ๐% ของสหภาพยุโรปในอนาคตหากกัมพูชาพ้นจากสถานะ LDC</p>

๒.๒ ข้าวโพด

กัมพูชามีการปลูกข้าวโพด ๒ รุ่นคือข้าวโพดฤดูฝนและฤดูแล้ง โดยมีผลผลิตออกตลอดปีในแหล่งเพาะปลูกที่แตกต่างกัน ซึ่งข้าวโพดฤดูฝนจะมีผลผลิตออกในช่วงเดือนมิถุนายน - สิงหาคม ส่วนข้าวโพดฤดูแล้งจะออกในช่วงเดือนพฤศจิกายน - มกราคม และในบางพื้นที่จะมีผลผลิตออกในช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน

ด้านการตลาดอาศัยการส่งออกไปไทยและเวียดนามเป็นหลัก เป็นการส่งออกไปไทยปีละประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ ตันต่อปี (ประมาณร้อยละ ๓๐ ของผลผลิต) โดยพ่อค้าไทยและเวียดนามจะเข้ามารับซื้อผลผลิตถึงไร่ของเกษตรกรในช่วงที่ข้าวโพดออกสู่ตลาดมาก ทั้งนี้ การขายข้าวโพดให้เวียดนามง่ายเพราะเป็นการซื้อคละเกรด ไม่เลือกคุณภาพมากเหมือนไทยและจ่ายเงินสด นอกจากนี้ พบว่าปัจจุบันเวียดนามเริ่มเข้ามาลงทุนสร้างไซโลในกัมพูชาเพื่อรับซื้อข้าวโพดในหลายจังหวัด

ในปี ๒๕๕๕ กัมพูชามีพื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รวมทั้งสิ้น ๑๖๐,๖๗๒ เฮกตาร์ ในขณะที่ในปีก่อนมีพื้นที่เพาะปลูก ๑๔๘,๔๔๓ เฮกตาร์ หรือเพิ่มร้อยละ ๘.๒ เนื่องจากเกษตรกรหันมาปลูกข้าวโพดแทนการปลูกมันสำปะหลังซึ่งมีราคาตกต่ำ พื้นที่เพาะปลูกได้แก่จังหวัดพระตะบอง โปลิท อุดรเมียนจัย บันเตียเมียนจัย กันดาลและกัมปงจาม เป็นต้น

ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อยู่ที่ ๗๕๖,๐๘๕ ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓.๑ จาก ๖๖๘,๔๒๗ ตันในปีก่อน

๒.๒ ยางพารา

ในปี ๒๕๕๕ ผลผลิตยางพาราอยู่ที่ ๖๔,๕๒๔ ตัน คิดเป็นรายได้ ๑๗๔.๗๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เนื่องจากราคาดีและเป็นที่ต้องการของตลาดโลก กัมพูชามีพื้นที่ปลูกยางพารารวม ๒๘๐,๓๕๕ เฮกตาร์ เพิ่มจากปีก่อน ๙๘,๙๕๕ เฮกตาร์

๓. การบริการ

ในปี ๒๕๕๕ ภาคธุรกิจบริการเติบโตร้อยละ ๔.๒ จากการเติบโตของ ๓ อุตสาหกรรมหลัก คือ โรงแรมและร้านอาหาร การค้า การคมนาคมและ โทรคมนาคม รวมถึงการเติบโตของภาคธุรกิจการเงิน

ในปี ๒๕๕๕ สถาบันพัฒนาเศรษฐกิจกัมพูชาคาดการณ์ว่า ภาคธุรกิจบริการจะเติบโตที่ร้อยละ ๖.๙ และร้อยละ ๖.๕ ตามลำดับ จากการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว การเติบโตของภาคธุรกิจการเงินและอสังหาริมทรัพย์

แนวโน้มการเติบโตของภาคธุรกิจบริการ

รายการ	๒๕๕๐	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓e	๒๕๕๔e	๒๕๕๕e
คมนาคมและ โทรคมนาคม	๗.๒%	๗.๑%	๓.๙%	๘.๐%	๙.๑%	๗.๙%
การค้า	๙.๕%	๙.๔%	๔.๒%	๗.๑%	๖.๑%	๗.๑%
โรงแรมและ ร้านอาหาร	๑๐.๓%	๙.๘%	๑.๘%	๑๑.๒%	๑๑.๖%	๑๑.๒%
การเงิน	๒๒.๒%	๑๙.๓%	๘.๐%	๑๒.๗%	๑๘.๑%	๑๒.๗%
การบริหาร จัดการ	๐.๑%	๔.๕%	๑.๐%	๑๑.๕%	๓.๖%	๒.๙%
อสังหาริมทรัพย์ และธุรกิจ	๑๐.๘%	๕.๐%	-๒.๕%	-๙.๙%	๑.๓%	๑.๖%
ธุรกิจอื่นๆ	๑๒.๑%	๑๒.๐%	๒.๙%	๓.๙%	๕.๖%	๔.๙%

ที่มา: สำนักสถิติแห่งชาติ และสถาบันพัฒนาเศรษฐกิจกัมพูชา

๓.๑ การท่องเที่ยว

ในปี ๒๕๕๕ มีนักท่องเที่ยวต่างชาติในกัมพูชาจำนวน ๓,๕๘๔,๓๐๗ คน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของกัมพูชา มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

โดยมีอัตราการขยายตัวในรอบ ๑๔ ปีโดยเฉลี่ยประมาณ ร้อยละ ๒๐.๗๗ ต่อปี และในปี ๒๕๕๕ ขยายตัวร้อยละ ๒๔.๔ จากปี ๒๕๕๔ ซึ่งมีจำนวน ๒,๘๘๘,๘๖๒ คน ทั้งนี้จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเข้าสู่หลักล้านคนครั้งแรกในปี ๒๕๔๗ จากนั้นก็อยู่ในระดับเกินกว่า ๑ ล้านคนมาโดยตลอด

ประมาณการว่าภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสร้างรายได้ประมาณ ๒.๒ พันล้านเหรียญสหรัฐ หรือประมาณเกือบ ๘๐,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งรายได้จากการท่องเที่ยวและภาคบริการ คิดเป็นร้อยละ ๔๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ขณะที่ภาคเกษตรกรรมคิดเป็นร้อยละ ๓๗ และภาคอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละ ๒๓

ภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็น ๑ ใน ๖ ภาคธุรกิจ ที่เป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจของกัมพูชา และสามารถจ้างงานในประเทศมากกว่า ๔๐๐,๐๐๐ ตำแหน่ง มากกว่าแรงงานในอุตสาหกรรมน้ำมันซึ่งมีจำนวน ๓๕๐,๐๐๐ คน ในปี ๒๕๕๕ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในกัมพูชา ๑๐ อันดับแรก ได้แก่ เวียดนาม จำนวน ๗๖๓,๑๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑ เกาหลีใต้ จำนวน ๔๑๑,๔๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕ จีน จำนวน ๓๓๓,๘๙๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๓ ลาว จำนวน ๒๕๔,๐๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๑ ไทย จำนวน ๒๐๑,๔๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๖ ญี่ปุ่น จำนวน ๑๗๙,๓๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๐ สหรัฐอเมริกา จำนวน ๑๗๓,๐๗๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๘ ฝรั่งเศส จำนวน ๑๒๑,๑๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๔ ออสเตรเลีย จำนวน ๑๑๗,๗๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๓ และมาเลเซีย จำนวน ๑๑๖,๗๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๓

เป้าหมายหลักของการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติในประเทศกัมพูชา คือ จังหวัดเสียมเรียบ ซึ่งเป็นที่ตั้งของสิ่งมหัศจรรย์ของโลก "ปราสาทนครวัด (Angkor Wat)-นครธม (Angkor Thom)" โดยประมาณร้อยละ ๗๐ ของนักท่องเที่ยว

ต่างชาติมีจุดหมายที่จะเข้าไปเยี่ยมชม สิ่งมหัศจรรย์ของโลกแห่งนี้ และที่เหลือ
เดินทางไปยังกรุงเทพมหานครและจังหวัดอื่น

ข้อมูลฤดูกาลท่องเที่ยวในประเทศกัมพูชา เดิมช่วงที่มีนักท่องเที่ยวคึกคักมาก
(High Season) คือช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม และช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม และ
ช่วงที่มีนักท่องเที่ยวเบาบาง (Low Season) คือช่วงเดือนพฤษภาคม-กันยายน โดย
สถิติเมื่อปี ๒๕๕๕ พบว่านักท่องเที่ยวมากทุกเดือนต่ำสุดเดือน พฤษภาคม จำนวน
๒๓๓,๒๒๐ คน ซึ่งในปี ๒๕๕๔ ถือว่าอยู่ในช่วงคึกคัก โดยการเดินทางครึ่งหนึ่งมา
ทางเครื่องบินและอีกครึ่งมาทางถนนและทางน้ำ ขณะที่คนกัมพูชาท่องเที่ยว
ต่างประเทศปีละประมาณ ๘๐๐,๐๐๐ คน

เมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ในประเทศ
กัมพูชา พบว่า ในปี ๒๕๕๕ มีอัตราจำนวนวันที่พำนักโดยเฉลี่ย (Average Length
of Stay) เท่ากับ ๖.๓๐ วัน และมีอัตราการเข้าพักโรงแรม (Hotel Occupancy)
เท่ากับ ร้อยละ ๖๘.๔๙ โดยนักท่องเที่ยว ๑ คน ใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวใน
ประเทศกัมพูชาโดยเฉลี่ย เท่ากับ ๑,๖๒๒ เหรียญสหรัฐ

รัฐบาลกัมพูชาให้ความสำคัญกับภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก
เนื่องจากเล็งเห็นศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยได้จัดทำแผนการ
พัฒนาการท่องเที่ยวตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ ต่อมารัฐบาลได้กำหนดแผนปฏิบัติการด้านการ
ท่องเที่ยว (Tourism Action Plan) โดยตั้งเป้าหมายว่าในปี ๒๕๕๖ จำนวน
นักท่องเที่ยวต่างชาติจะเพิ่มขึ้นเป็น ๔ ล้านคน โดยการสนับสนุนให้นักลงทุน
ภาคเอกชนเข้าไปลงทุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว อันได้แก่
การขนส่ง โรงแรม ร้านอาหาร การสื่อสารโทรคมนาคม พลังงาน และน้ำประปา
รวมถึงการเจรจาระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาลกับรัฐบาลจีนและรัฐบาลญี่ปุ่น เพื่อชักจูง
ให้เข้าไปลงทุนในภาคการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังได้ทำบันทึกความตกลง (MOU)
กับสายการบินต่าง ๆ ให้มีการเพิ่มเที่ยวบิน และเปิดเที่ยวบินตรง (Direct Flights)

ไปยังประเทศกัมพูชา ภายใต้นโยบายเปิดน่านฟ้าเสรี (Open Sky Policy) แต่สิ่งที่อยู่ในแผนการพัฒนารองอย่างเร่งด่วน ประกอบด้วย การปรับปรุงคุณภาพของการบริการ การฝึกอบรมบุคลากรที่ทำงานในภาคการท่องเที่ยว การพัฒนาโรงแรมให้ได้มาตรฐาน และการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของประเทศรวมถึงการสร้างและพัฒนาจุดขายด้านการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

ปัจจุบัน มีสายการบินนานาชาติมากกว่า ๒๐ สายบินมาลงที่พนมเปญและเสียมเรียบตรงมากัมพูชาวันละ ๕๘ (ทุกประเทศในอาเซียนยกเว้นบรูไนและอินโดนีเซีย) โดยร้อยละ ๗๕ เป็นนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเช่นจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอินเดีย และร้อยละ ๑๖ เป็นนักท่องเที่ยวจากยุโรป กัมพูชามีชายทะเลเป็นแนวยาว ๔๕๐ กม. ใน ๔ จังหวัดคือเกาะกง พระสีหนุ กัมปอต และเกบ (๔ K = Koh Kong, Kamponsom(Preah Sihanouk), Kampot and Kep) ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นชายหาดที่สวยงามระดับโลก (The coastline was officially recognized as one of the World's Most Beautiful Bays in May, ๒๐๑๑.)

๓.๒ โรงแรมและร้านอาหาร

ในปี ๒๕๕๕ ภาคธุรกิจโรงแรมและร้านอาหารเติบโตจากการกลับคืนมาของนักท่องเที่ยว และจากสถิติของกระทรวงการท่องเที่ยวแสดงตัวเลขของการเข้าพักของนักท่องเที่ยวเพิ่มร้อยละ ๖๐

ขณะที่จำนวนห้องพักโรงแรมและเกสต์เฮาส์เพิ่มร้อยละ ๖ และการให้สินเชื่อเกี่ยวกับโรงแรมและร้านอาหารมีมูลค่าเพิ่มเช่นกัน

๔. สถานการณ์ด้านการค้า

การนำเข้า เนื่องจากกัมพูชาไม่สามารถผลิตสินค้าเพื่อรองรับความต้องการได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ จึงต้องนำเข้าจากต่างประเทศเพิ่มตามกำลังซื้อของประชาชนที่เพิ่มขึ้น ในปี ๒๕๕๕ กัมพูชามีมูลค่าการนำเข้าประมาณ ๘.๑ พันล้านดอลลาร์ฯ เพิ่มร้อยละ ๑๙.๑๑ จากปี ๒๕๕๔ โดยเป็นการนำเข้าวัตถุดิบเช่น ผ้าผืนเพื่อตัดเย็บก่อนส่งออก น้ำมันเชื้อเพลิง วัสดุก่อสร้าง รถยนต์ เครื่องจักรกล ยารักษาโรค อาหาร เครื่องดื่มและเครื่องสำอาง การส่งออก

มีมูลค่าประมาณ ๕.๔ พันล้านดอลลาร์ฯ เพิ่มจากปีก่อนร้อยละ ๑๐.๒๐ โดยสหรัฐอเมริกายังคงเป็นตลาดที่สำคัญ รองลงไปคือสหภาพยุโรป ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเกิดวิกฤตหนี้สินในยุโรป และการชะลอตัวทางเศรษฐกิจของสหรัฐฯ ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การส่งออกของกัมพูชาในปี ๒๕๕๕ อย่างไรก็ตาม กัมพูชาได้วางยุทธศาสตร์ที่จะผลิตสินค้าเพื่อทดแทนการนำเข้า การแสวงหาตลาดใหม่เพิ่มเติม ได้แก่ประเทศในภูมิภาคเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น, เกาหลีใต้, จีน และประเทศในกลุ่มอาเซียน และส่งออกสินค้าให้หลากหลายรายการ

เครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจ	ปี ๒๐๑๑	ปี ๒๐๑๒	ปี ๒๐๑๓(e)
GDP (US\$bn)	๑๒	๑๔.๕๔	๑๕.๕๕
GDP per capita (US\$)	๘๔๕	๑,๐๐๐	๑,๐๘๐
Real GDP growth (%)	๗.๑	๗.๓	๗.๐
Inflation (%)	๕.๕	๓.๖	๔.๐
Export (%)	๓๔.๔	๑๑.๔	๑๓
Import (%)	๒๒.๘	๑๗.๑	๑๑
Trade Balance (MUS\$)	-๑,๔๙๐	-๒๔๑๒	-๒,๑๕๒

ที่มา: World Economic Outlook, IMF

นโยบายด้านเศรษฐกิจการค้า

รัฐบาลพยายามลดอุปสรรคทางการค้าทั้งอุปสรรคด้านภาษี ศุลกากรและอุปสรรคที่มีใช้ภาษีศุลกากรลง เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูประบบการค้าตามที่ผูกพันไว้กับ WTO

สมเด็จพระราชาธิบดี นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายและประกาศใช้ยุทธศาสตร์สี่เหลี่ยม (จัตุโกณ) เพื่อการเจริญเติบโต การจ้างงาน ความเสมอภาคและประสิทธิภาพในกัมพูชา (“Rectangular Strategy” for Growth, Employment, Equity and Efficiency in Cambodia) สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

หลักการภายใต้ยุทธศาสตร์สี่เหลี่ยม เป็นวาระแห่งชาติ

โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเร่งรัดการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมที่กำลังเผชิญอยู่และการพัฒนาศักยภาพของกัมพูชา ได้แก่

๑. การส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
๒. ส่งเสริมการสร้างงาน

๓. การปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการของรัฐบาลเพื่อประกันความเท่าเทียมกันและความเป็นธรรมในสังคม

๔. การเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถของรัฐบาลในการดำเนินโครงการปฏิรูปในทุก สาขาเพื่อลดความยากจนและบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน

โครงสร้างของยุทธศาสตร์สี่เหลี่ยม ประกอบด้วย

- ยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

โดยมุ่งเน้นการปฏิรูป ๔ ประการ ได้แก่

๑. การต่อต้านการฉ้อราษฎร์บังหลวง
๒. การปฏิรูปกฎหมายและการศาล
๓. การบริหารสาธารณสุข
๔. การปฏิรูปกองทัพ โดยเฉพาะการลดจำนวนกำลังพลและหันไป

เพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากรและอาวุธยุทโธปกรณ์

- สร้างเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศ

๑. ความสงบเรียบร้อย เสถียรภาพทางการเมือง และระเบียบทางสังคม
๒. การสร้างหุ้นส่วนด้านการพัฒนาซึ่งรวมถึง ภาคเอกชน ประเทศผู้บริจาคร และประชาชน

๓. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการคลัง
๔. การบูรณาการกัมพูชาเข้าสู่ภูมิภาคและโลก

- ความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ๔ สาขาหลัก

๑. ด้านการเกษตร
๒. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
๓. การพัฒนาภาคเอกชนและสนับสนุนการสร้างงาน
๔. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะด้านการศึกษาและ

สาธารณสุข

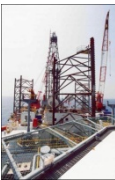
ประเทศคู่ค้าที่สำคัญ สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่กัมพูชาส่งออกมากที่สุด โดยมีมูลค่าการส่งออกมากกว่า ๒ พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ส่วนเวียดนามเป็นประเทศที่กัมพูชานำเข้ามากที่สุด สามารถแข่งขัน ซึ่งเคยเป็นประเทศที่กัมพูชานำเข้ามากที่สุด ขณะที่ไทยเป็นคู่ค้าสำคัญอันดับ ๓ ด้วยมูลค่าการค้ารวม ๒.๕ พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สินค้าส่งออกที่สำคัญ สินค้าเกษตรกรรม ได้แก่ ยางพารา ข้าว ผลิตภัณฑ์ปลา ข้าวโพด ถั่วเหลือง ไบยาสูบและ ผลิตภัณฑ์ไม้ สินค้าอุตสาหกรรม ได้แก่ เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม รองเท้า และ สิ่งทอ

ตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่สหรัฐอเมริกา กลุ่มสหภาพยุโรป ญี่ปุ่น ฮองกง แคนาดา และ สิงคโปร์

สินค้านำเข้าที่สำคัญ ผลิตภัณฑ์น้ำมันเชื้อเพลิงสำเร็จรูป อาหารและเครื่องดื่ม ผ้า ผืน รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ปูนซีเมนต์ เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์ เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว น้ำตาลทราย และ ผลิตภัณฑ์ยาง

แหล่งสินค้านำเข้าที่สำคัญ เวียดนาม จีน ไทย ฮองกง ไต้หวัน เกาหลีใต้ สิงคโปร์ อังกฤษ มาเลเซีย และ อินโดนีเซีย

ความสัมพันธ์ด้านการค้าและการลงทุนกับต่างประเทศ

จีน

ถือเป็นนักลงทุนรายใหญ่ในกัมพูชา ซึ่งมีการลงทุนผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อส่งออก และการสร้างสิ่งสาธารณูปโภคขนาดใหญ่ โครงการสร้างเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำในกัมพูชา มีจำนวน ๑๐ แห่ง ทั้งนี้ ๖ แห่ง เป็นการลงทุนโดยนักธุรกิจจีน ในลักษณะดำเนินการก่อสร้างแล้วถ่ายโอน (BOT) ส่วนใหญ่จะมีระยะเวลาในการสัมปทาน ๒๗ ปี โดย ๒ ปี สำหรับการดำเนินการก่อสร้าง และอีก ๒๕ ปี สำหรับการประกอบกร โดยเริ่มดำเนินการก่อสร้างในปี ๒๕๕๓ และจะแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๒ ซึ่งจะทำให้กัมพูชาสามารถผลิตกระแสไฟฟ้าได้ ๒,๐๔๕ เมกะวัตต์ เพื่อให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง

พื้นที่การลงทุนหลักคือพื้นที่สามเหลี่ยมจังหวัดโพธิ์สัตะเกก และกำปงสะปือได้แก่ (๑) สร้างเขื่อน Kamchay Hydroelectricity กำลังการผลิต ๑๙๓.๒ เมกะวัตต์ ในอุทยานแห่งชาติพนมโบโก ในจังหวัดกำปอต โดยบริษัท Sinohydro Corporation มูลค่าเงินลงทุน ๒๘๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

(๒) โรงไฟฟ้าพลังน้ำสตึงอาไตมีกำลังการผลิต ๒๔๖ เมกะวัตต์

(๓) โรงไฟฟ้าพลังน้ำสตึงรีเซียมจรม-กรอม มีกำลังผลิต ๒๓๕ เมกะวัตต์ ของบริษัท Michelle Corporation มูลค่าเงินลงทุน ๕๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

(๔) โรงไฟฟ้าพลังน้ำแขวงอาแรง มีกำลังการผลิต ๒๖๐ เมกะวัตต์

(๕) โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำสติงตาใต้ตั้งอยู่ในตำบลโอ โชม อำเภอเวีย

ลวงมูลค่าเงินลงทุน ๕๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีกำลังการผลิต ๑๒๐ เมกะวัตต์ ซึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่สามเหลี่ยมจังหวัดโพธิสัด เกาะกง และกำปงสะปือ ซึ่งตามโครงการโรงไฟฟ้าแห่งนี้จะสามารถผลิตกระแสไฟฟ้าได้ในปี ๒๕๕๕ ซึ่งจะมีกำลังการผลิตกระแสไฟฟ้าโดยเฉลี่ย ๔๖๕

ล้านกิโลวัตต์ต่อปี

โครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำเหล่านี้เมื่อทำการผลิตแล้วจะต้องส่งกระแสไฟฟ้ามายังจังหวัดโพธิสัดก่อนต่อจากนั้นจะทยอยส่งกระแสไฟฟ้าไปยังจังหวัดอื่นๆต่อไป

โครงการพัฒนาสายส่งกระแสไฟฟ้าแรงสูง ๒๓๐ โวลต์เชื่อมจากกรุงพนมเปญไปยังจังหวัดพระตะบอง รวมทั้งการก่อสร้างสถานีย่อยในตัวเมืองกำปงชะนัง โพธิสัด และพระตะบอง เงินลงทุน ๓๑๓.๓๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คาดว่าจะเปิดให้ดำเนินการในปี ๒๕๕๕ โครงการนี้มีความสำคัญสำหรับเชื่อมเครือข่ายและส่งกระแสไฟฟ้าไปยังภาคใต้และภาคตะวันตกของประเทศ เป็นการนี้ร่วมลงทุนโดยบริษัท China National Heavy Machinery Corporation บริษัทซีเฮชเคแคมโบเดียพาวเวอร์ตีเวลอบเมนต์จากจีน และบริษัทแคมโบเดียพาวเวอร์กรีของกัมพูชาตามรูปแบบBOT

เวียดนาม

กัมพูชามีความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งกับเวียดนาม โดยเฉพาะการที่เวียดนามให้ความช่วยเหลือกัมพูชาเพื่อปลดแอกการปกครองระบอบคอมมิวนิสต์ ซึ่งปกครองกัมพูชา ระหว่างปี ๒๕๑๘-๒๕๒๒ โดยทหารเวียดนามได้พลีชีพหลายหมื่นคน ดังจะเห็นได้จากอนุสาวรีย์เพื่อรำลึกถึงวีรกรรมของทหารเวียดนามในเกือบทุกจังหวัดของประเทศกัมพูชา ต่อมาเวียดนามได้เข้าปกครองกัมพูชาเป็นระยะเวลา ๑๓ ปี ก่อนที่กัมพูชาจะเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบคอมมิวนิสต์ จากรัฐกัมพูชา

เป็น ราชอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มี พระมหากษัตริย์เป็นประมุข ด้วยประวัติการต่อสู้ที่ยาวนาน ทำให้กัมพูชาและ เวียดนามมีความร่วมมือกันภายใต้สนธิสัญญามิตรประเทศที่มีความสัมพันธ์แบบ พิเศษต่อกัน กล่าวคือรัฐบาลกัมพูชาจะส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่ เวียดนามในทุกๆด้านเป็นกรณีพิเศษ (ไม่ว่าแม้ว่าจะมีการอพยพของคนเวียดนาม เข้ามาอาศัย แ่่งอาซีฟ และแย่งที่ดินทำกินของประชาชนกัมพูชา) ประกอบกับ กรณีข้อพิพาทพรมแดนกับไทยในเรื่องดินแดนรอบๆ ปราสาทพระวิหาร ได้ กลายเป็นปัจจัยเร่งรัดให้กัมพูชาทดแทน ความ สัมพันธ์ทุกทาง ด้วยการไปเพิ่มพูน สายสัมพันธ์อันเข้มแข็งที่มีอยู่กับเวียดนามให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น รวมถึงมีแผนการ พัฒนาพื้นที่บริเวณชายแดนทั้งสองประเทศให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ

ด้านการค้า

กัมพูชาอาศัยการนำเข้าเป็นหลัก โดยเฉพาะจากเวียดนามและไทย ขณะนี้สินค้า เวียดนามมีส่วนแบ่งตลาดในกัมพูชาเป็นอันดับสองรองจากไทย มีธุรกิจเวียดนาม ลงทุนในกัมพูชาทั้งในภาคการค้า การเงิน และการผลิต จำนวน ๔๐๐ ราย

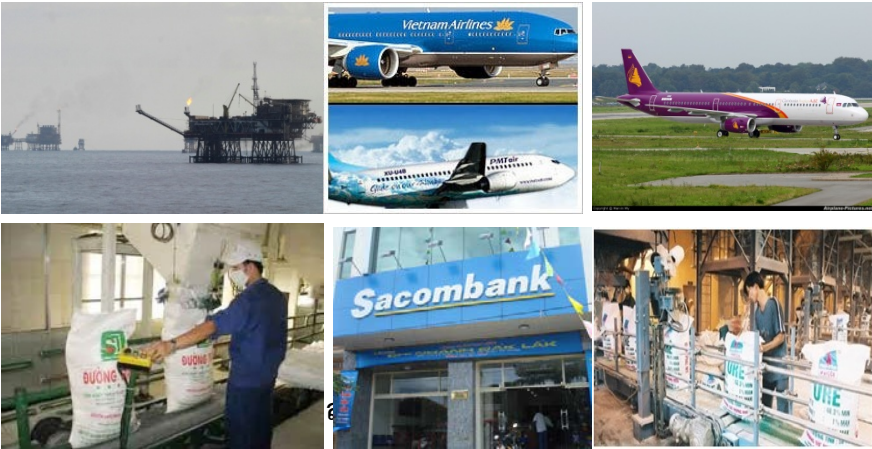
สินค้าหลักที่กัมพูชานำเข้าจากเวียดนามได้แก่ บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป พลาสติก ยาสูบ ลูกกวาด เมล็ดข้าวโพด สินค้าใช้ในครัวเรือน และพืชผัก ขณะที่กัมพูชาส่ง ออก วัตถุดิบสำหรับสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป ชิ้นส่วนยานยนต์ ไม้ และยางพารา

ปัจจุบันสินค้าเวียดนามได้รับความนิยมมากขึ้นเนื่องจากราคาถูกกว่าสินค้าไทยและ จินและคุณภาพเป็นที่ยอมรับได้ ซึ่งเวียดนามใช้ยุทธศาสตร์การโฆษณาสินค้าของ ตน โดยเน้นคำว่า “คุณภาพสูง”

การลงทุน

ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา เวียดนามได้ลงทุนในกัมพูชาแบบก้าวกระโดด มูลค่าเงินลงทุนที่แท้จริง รวมแล้วประมาณ ๑,๕๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ยิ่งไปกว่านั้น ขณะที่มีสถานการณ์วิกฤติเศรษฐกิจ เวียดนามก็ยังคงไหลลงทุนในกัมพูชาเพิ่มขึ้นในทุกด้าน โดยเฉพาะการลงทุนที่เรียกว่า **สิ้นเกินความต้องการ** หรือ **ไม่มีนักลงทุนรายใดให้ความสนใจแล้ว** เช่น การให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ธนาคาร การปิโตรเลียม สายการบิน บริษัทผลิตปุ๋ย บริษัทน้ำตาล บริษัทอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้าง เป็นต้น

(๑.) ธุรกิจสื่อสารโทรคมนาคม

ระบบโทรศัพท์ในกัมพูชา มีผู้ให้บริการทั้งโทรศัพท์บ้าน (Fixed Line Telephone Service) และโทรศัพท์เคลื่อนที่/มือถือ (Mobile Phone)

โทรศัพท์บ้านไม่ได้รับความนิยมเท่ากับโทรศัพท์ เคลื่อนที่/มือถือ หรืออาจกล่าวได้ว่า การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่/มือถือ มีจำนวนถึงร้อยละ ๙๕ ทำให้กัมพูชาเป็นประเทศแรกในโลกที่มีการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่/มือถือ ก่อนและมากกว่าโทรศัพท์บ้าน คาดว่าถึงสิ้นปี ๒๕๕๒ จะมีจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ ๔.๔ ล้านเลขหมาย หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๘ ของจำนวนประชากร ๑๔ ล้านคน

กัมพูชามีผู้ใช้โทรศัพท์บ้านน้อยที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รองจากพม่า ขณะที่ค่าบริการสูงที่สุดลำดับที่ ๑๓๒ จาก ๑๕๐ ประเทศทั่วโลก ผู้ให้บริการ ธุรกิจสื่อสารโทรคมนาคม ได้แก่

โทรศัพท์มือถือ (Mobile Phone)

Brand Name	Prefix	Operating Company	Technology
Mobitel	๐๑๒,๐๑๗,๐๘๙,๐๙๒	CamGSM(Royal Group)	3G
Smart	๐๑๐,๐๙๓,๐๙๘, ๐๘๖, ๐๑๕,๐๑๖,๐๘๑	Latelz	3G
Beeline	๐๙๐,๐๖๘	Sotelco (Vimpelcom Group)	3G
QB	๐๑๓,๐๘๓,๐๘๔	Cambodia Advance Communication	3G
Metfone	๐๙๗	VIETTEL(Cambodia)	3G
ExCell	๐๑๘	GT-TELL (Cambodia) Investment	3G

โทรศัพท์บ้าน (Fixed Phone)

- บริษัท Telecom Cambodia (กระทรวง MPTC – Land Line)
- บริษัท CAMINTEL –) WLL & Land Line(

บริษัท Viettel เป็นบริษัทของ Vietnamese military จากเวียดนาม เริ่มเข้าสู่ตลาดกัมพูชาเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ใช้กลยุทธ์แจกซิมการ์ดฟรี ขยายเครื่องโทรศัพท์พร้อมซิมการ์ดในราคาถูก รวมถึงการแจกซิมให้ข้าราชการและ

ประชาชนทั่วไปใช้ในจำนวนเงินที่กำหนด ทำให้มียอดผู้ใช้ซิมการ์ดที่แจกประมาณ ๒.๕ ล้านเลขหมาย ก้าวขึ้นสู่อันดับที่ ๒ ของส่วนแบ่งการตลาด โดยจำนวน ๒ ใน ๓ ของเลขหมายดังกล่าวใช้เป็นประจำและตั้งเป้าหมายที่จะพิชิตคู่แข่งเดิมที่อยู่ในตลาดนี้มานานกว่า ๑๖ ปี โดยจะกระจายสถานีเครือข่ายไปสู่ร้อยละ ๙๐-๙๕ ของพื้นที่ ด้วยเครือข่ายไฟเบอร์ออปติกที่ใช้เงินลงทุน ๘๐ ล้านดอลลาร์

จากขนาดของประเทศและจำนวนประชากร ๑๔ ล้านคน ผู้ให้บริการที่เหมาะสมควรเป็น ๓-๔ รายเท่านั้น จากจำนวนผู้ให้บริการมากดังที่เป็นอยู่ จึงทำให้การแข่งขันสูง

(๒.) ธุรกิจพลังงาน

โรงงานผลิตไฟฟ้าจากพลังน้ำ - ขนาด ๔๐๐ เมกกะวัตต์ ตามโครงการพัฒนาเขื่อนผลิตไฟฟ้าพลังน้ำเซซานล่าง ๒ ความสูงเขื่อน ๗๕ เมตร ใน อ.เซซาน จ.สตึงแตรง เงินลงทุน ๘๑๖ ล้านดอลลาร์ โดยบริษัท Electricite du

Vietnam ซึ่งตามแผนจะมีคนงานเวียดนามประมาณ ๓,๐๐๐ คน เข้า มาทำการก่อสร้าง ผลิตไฟฟ้าขายให้ประชาชนในจังหวัดสตึงแตรง กระเจะ และ รัตนคีรี ที่

เหลือส่งไปเวียดนาม ซึ่งโครงการนี้ต้องใช้พื้นที่ ๓๐,๐๐๐ เฮกตาร์ เพื่อเก็บน้ำ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ ๕,๐๐๐ ครอบครัวได้รับผลกระทบ

(๓.) ธุรกิจการเกษตร

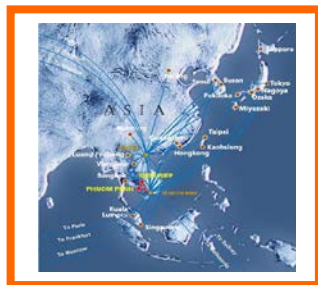
(๓.๑) ยางพารา กัมพูชามีพื้นที่ปลูกยางพาราในจังหวัดกัมปงจามและในจังหวัดใกล้เคียง ๖๕,๘๘๐ เฮกตาร์ ผลผลิตปีละ ๕๐๐,๐๐๐ ตัน มีโรงงานแปรรูป ๔ แห่ง กระทรวงเกษตร ป่าไม้และประมงกัมพูชาได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงกับกระทรวงเกษตรและการพัฒนาชนบทแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ว่าด้วยความร่วมมือในการลงทุนปลูกยางพาราในประเทศกัมพูชาบนเนื้อที่ ๑ แสนเฮกตาร์ (ประมาณ ๖๒๕,๐๐๐ ไร่) ให้แล้วเสร็จในปี ๒๕๕๘ โดยรัฐบาลเวียดนามได้มอบหมายให้ ๑๑ บริษัท ดำเนินการปลูก ผลปรากฏว่าในปี ๒๕๕๒ เพาะปลูก ๑๐,๖๕๙ เฮกตาร์ ในเขตจังหวัดมณฑลคีรี รัตนคีรี กำปงธม กรอแจ และพระวิหาร คาดว่าในปี ๒๕๕๓ จะเพาะปลูก ๒ หมื่นเฮกตาร์ และในปี ๒๕๕๔ จะเพาะปลูก ๓ หมื่นเฮกตาร์ และจะเพาะปลูกเพิ่มเติมจนกว่าจะครบตามจำนวนที่ระบุในโครงการ ซึ่งคาดว่าภายในปี ๒๕๕๕ จะปลูกเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก่อนกำหนด ๓ ปี ขณะที่ CIB ได้อนุมัติการก่อสร้างโรงงานแปรรูปยางพาราของเวียดนามจำนวน ๑๐ โครงการ รวมมูลค่าเงินลงทุนในโครงการยางพาราประมาณ ๖๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

(๓.๒) ข้าว องค์การ Cambodia Green Trade ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจภายใต้กระทรวงพาณิชย์ ได้ลงนามร่วมทุนกับฝ่ายเวียดนาม ๒ บริษัท เพื่อร่วมค้าข้าวในกัมพูชา ในนามบริษัท Cambodia -Vietnam Foods Company (Cavifoods) ทุนจดทะเบียน ๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดย Cambodia Green Trade ถือหุ้นร้อยละ ๓๐ ส่วนฝ่ายเวียดนาม คือบริษัท Vina food II ถือหุ้น ร้อยละ ๓๗ และบริษัท Investment Development Company of Cambodia (IDCC) ถือหุ้นร้อยละ ๓๓ โดย Cavifoods วางแผนใช้เงิน ๒๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อซื้อข้าวเปลือกจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ ตันจากชาวนาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๒

เพื่อส่งออกไปยังตลาดยุโรป ซึ่งให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีแก่ข้าวที่ส่งออกจาก กัมพูชา ซึ่งการลงทุนเรื่องข้าวนี้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลเวียดนามที่ต้องการ แชนหน้าไทยขึ้นไปเป็นผู้ส่งออกข้าวเป็นอันดับ ๑ ของโลกให้ได้ภายในปี ๒๕๖๓ ทั้งนี้ บริษัทวินาฟูดของเวียดนามจะดำเนินการก่อสร้างโกดังเก็บสต็อกข้าวเปลือก และลงทุนสำหรับรับซื้อข้าวในประเทศกัมพูชา จำนวน ๘๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีโครงการนำเข้าข้าวจากกัมพูชาประมาณ ๓๐ - ๔๐ ตัน ในปี ๒๕๕๓ เพื่อช่วย กระตุ้นเศรษฐกิจและช่วยขจัดปัญหาความยากจนในกัมพูชา

(๔.) ธุรกิจสายการบิน

"กัมโบเดีย อังกอร์ แอร์" Cambodia Angkor Air เป็นสายการบินแห่งชาติกัมพูชา ซึ่งผู้ลงทุนหลักคือสาย การบินเวียดนามแอร์ไลน์ส ได้รับสิทธิร่วมเป็นเจ้าของ สายการบินแห่งชาติของกัมพูชาเป็นเวลา ๓๐ ปี ถือ หุ้น ๔๙% และ บริษัทร่วมทุนในกัมพูชา ถือหุ้น ๕๑%ของยอดเงินลงทุน ๑๐๐ ล้านดอลลาร์ฯ ซึ่ง เปรียบเสมือนสัญญาใจที่เวียดนามให้กับกัมพูชา หลังจากกัมพูชาว่างเว้นการมีสายการบินแห่งชาตินานถึง ๘ ปี เมื่อที่สายการบิน แห่งชาติ "รอยัล แอร์ กัมโบดจ์" ล้มละลายเพราะขาดทุนถึง ๓๐ ล้านดอลลาร์ สหรัฐ ฯ และ เพื่อเป็นการปูทางแก่เวียดนามในการเข้าสู่เส้นทางการบินในอนุ ภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนใต้อันประกอบด้วย กัมพูชา สปป.ลาว และเวียดนาม เส้นทางบินในประเทศคือระหว่างกรุงพนมเปญกับจังหวัดเสียมเรียบวันละ ๕ เที่ยวบิน โดยเครื่องบิน ATR -๗๒ ส่วนเส้นทางบินระหว่างประเทศโดย Airbus A-๓๒๐ ระหว่างกรุงพนมเปญและกรุงโฮจิมินห์วันละ ๒ เที่ยวบิน และระหว่าง จังหวัดเสียมเรียบและกรุงโฮจิมินห์วันละ ๓ เที่ยวบิน CAA

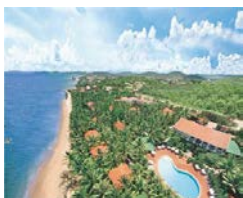

(๕.) การให้บริการทางการแพทย์ เนื่องจาก
ขาดแคลนเรื่องการรักษา พยาบาลที่ดีพอใน
ประเทศทำให้คนกัมพูชาส่วนหนึ่งเมื่อมีการ
เจ็บป่วยต้องเดินทางไปรักษาพยาบาลใน
ต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านที่มี
ชายแดนติดกันเช่นไทยและเวียดนามจะได้รับ

ความนิยมที่สุด คนที่มีรายได้น้อยถึงปานกลางจะเดินทางไปเวียดนาม ส่วนคนที่
ฐานะดีจะเดินทางไปไทย สิงคโปร์ ฝรั่งเศส ฮองกงและมาเลเซีย

(๖.) การท่องเที่ยว ในปี ๒๕๕๒ มีนักท่องเที่ยวเดินทางมากัมพูชา ๒,๑๙๐,๕๙๘
คน เพิ่มร้อยละ ๐.๓ จากยอด ๒,๑๘๔,๙๖๘ คน ของปี ๒๕๕๑ แยกเป็น
นักท่องเที่ยวจากอาเซียน ร้อยละ ๒๙ ยุโรปร้อยละ ๒๖ เอเชียและโอเชียเนียร้อย
ละ ๒๘ อเมริการ้อยละ ๑๐ และอื่นๆ ร้อยละ ๖

กลยุทธ์ทางการตลาดของการท่องเที่ยวได้แก่การหาทางเพิ่มจำนวนนัก ท่องเที่ยว
ร่วมกันระหว่างเวียดนาม ลาว และกัมพูชา ภายใต้
แคมเปญ ๑ วิซ่า ๓ ประเทศ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
เกาะ Phu Quoc (เดิมเป็นของกัมพูชา ปัจจุบันเป็นของ
เวียดนาม) ฝ่ายกัมพูชา ได้สร้าง Tourist Port ที่
จังหวัดกัมปอต มูลค่าลงทุน ๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อ
เดินทางโดยเรือเฟอร์รี่บรรทุกผู้โดยสารเที่ยวละ ๒๒๐ คน ใช้เวลาเดินทาง ๙๐
นาที

(๗.) การธนาคาร ในปี ๒๕๕๒ มีการเปิดธนาคารของเวียดนามในกัมพูชา จำนวน ๒ ธนาคาร คือ

(1) sacom bank จาก Hochiminh City

(2) The Bank for Investment and Development of Vietnam or BIDV จาก Hanoi

(๘.) การพัฒนาระบบการขนส่ง มีการสร้างเส้นทางขนส่งในกัมพูชาเพื่อเชื่อมต่อไปเวียดนามทางถนนและรถไฟ สรุปได้ดังนี้

(๘.๑) สะพานแปรกตาเมียะ ข้ามแม่น้ำโขง ยาว ๑,๐๖๖.๕ เมตร กว้าง ๑๓.๕๐ เมตร สร้างโดยใช้เงินกู้จากจีน ๔๒,๒๐๘,๗๓๓ ดอลลาร์ และเงินสมทบของรัฐบาล ๒,๒๒๑,๕๑๒ ดอลลาร์ สร้างโดยบริษัทเซี่ยงไฮ้ คอนสตรัคชั่น กรุ๊ป เจเนอรัล คอมพานี ตรวจสอบโดยบริษัทกวางสู วานัน คอนสตรัคชั่น ซูเปอร์วิชั่น จำกัด

(๘.๒) การขนส่งทางน้ำ หลังจากที่มีการเปิดท่าเรือแห่งใหม่ในเวียดนามคือ Cai Mep deep water จังหวัด Ba Ria Vung Tau ทำให้มีคอนเทนเนอร์ส่งออกจากท่าเรือพนมเปญ ในปี ๒๕๕๒ เพิ่มจากปี ๒๕๕๑ ร้อยละ ๒๖ ขณะที่การส่งออกทางท่าเรือกัมปงโสม ลดลตร้อยละ ๑๖

(๘.๓) การขนส่งทางรถไฟ รัฐบาลมีโครงการที่จะเพิ่มเส้นทางรถไฟในทุกภาคส่วนของประเทศ เช่นเส้นทางจากศรีโสภณ-เสียมเรียบ ระยะทาง ๑๐๕ กิโลเมตร, เสียมเรียบ-สกุท ระยะทาง ๒๓๙ กิโลเมตร สนวน-สตริงตรง ระยะทาง ๒๗๓ กิโลเมตร และจากพนมเปญ ไปสวายเรียง ระยะทาง ๒๔๐ กม. ไปเข้าชายแดน

เวียดนามที่เมืองล็องนิง (Loc Ninh) จ.ฮาไต (Ha Tay) ปลายทางนครโฮจิมินห์
ทั้งนี้ ธนาคารพัฒนาเอเชีย (เอดีบี) ได้เพิ่มเงินกู้ เป็น ๘๔ ล้านดอลลาร์ เพื่อช่วย
กัมพูชาฟื้นฟูทางรถไฟที่เก่าแก่ทรุดโทรม ให้สามารถเดินรถไฟขนส่งสินค้าระหว่าง
ระหว่างกรุงพนมเปญกับจ.กัมปอต (Kampot) ที่อยู่ใกล้กับชายแดนเวียดนามได้ใน
ปี ๒๕๕๔ และ ระบบทางรถไฟระยะทาง ๖๐๐ กิโลเมตรให้บริการได้ในปี ๒๕๕๖

ญี่ปุ่น

ถือว่าเป็นตลาดใหม่ที่สำคัญของกัมพูชา นายกฯ ฮุน เซน ได้กล่าวไว้ว่าอยากให้
ญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนในกัมพูชามาก เทียวไล่เทียวซื้ออื้อนอนอน ๑๐ กว่าปี กลับมาแก้ไข
ระเบียบ กฎหมาย รวมถึงเซนต์ช็อตกลางให้ความคุ้มครองนักลงทุนญี่ปุ่นจนเป็นที่
เชื่อใจ มาถึงวันนี้กัมพูชาก็ยอมออกเพราะญี่ปุ่นไว้ใจ ส่งทัพนักลงทุนเข้ามาบุกกัมพูชา
ย้ำความมีเสถียรภาพทางการเมือง และกฎหมายส่งเสริมการลงทุน ที่ให้บริษัท
ต่างชาติสามารถลงทุนได้ ๑๐๐% ในทุกภาคส่วน เป็นสิ่งดึงดูดนักลงทุนต่างชาติ

“การลงทุนของญี่ปุ่นสะท้อนให้เห็นถึงความไว้วางใจของนักลงทุนญี่ปุ่นต่อความมี
เสถียรภาพทางการเมือง ความปลอดภัย และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจ
ในกัมพูชา”

โครงการของญี่ปุ่นที่ทยอยเปิดตัวอย่างเป็นทางการ มีดังนี้

โครงการแรก ของญี่ปุ่นคือนิคมอุตสาหกรรมพนมเปญ ที่มีนักลงทุนญี่ปุ่น ๔๐ กว่า
บริษัทเข้ามาตั้งโรงงาน เริ่มจากโรงงานของบริษัท มินิแบร์ ซึ่งนายกฯ ฮุน เซน ถึงกับ
กล่าวเปรียบว่าเหมือนลูกคนแรกที่ทำคลอดและมีหน้าที่ต้องดูแลให้เติบโตตลอด
รอดฝั่ง ไม่นับรวมบริษัทญี่ปุ่นอีกหลายสิบบริษัทที่ทยอยก่อสร้างโรงงานในนิคม
อุตสาหกรรมพนมเปญ

โครงการที่ ๒ คือนิคมอุตสาหกรรมสีหนุวิลล์ ที่มีที่ตั้งติดกับท่าเรือน้ำลึกสีหนุวิลล์
ซึ่งถือว่าทำเลดีที่สุดได้เปรียบนิคมอุตสาหกรรมอื่นๆ

โครงการที่ ๓ คือ โครงการสร้างศูนย์การค้าของบริษัทอออน (Aeon) ซึ่งได้เริ่มลงมือก่อสร้างวางศิลาฤกษ์เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ กำหนดเปิดให้บริการในปี ๒๕๕๗ ด้วยมูลค่าการลงทุน ๒๐๐ ล้านบาท ครอบคลุมพื้นที่ให้บริการ ๑๐๐,๐๐๐ ตารางเมตร ที่จะรวมพื้นที่จำหน่ายสินค้าของศูนย์การค้าและเอาท์เล็ตจากกัมพูชา ประเทศเพื่อนบ้าน และญี่ปุ่น อยู่ในบริเวณเดียวกัน

นายโมโตยะ โอคาตะ ผู้บริหารอาวุโสของบริษัทอออน กล่าวในพิธีวางศิลาฤกษ์การก่อสร้างในกรุงเทพมหานคร

โครงการที่ ๔ คือบริษัทไทยยาซากิ ได้ทำพิธีเปิดโรงงานประกอบสายไฟรถยนต์ ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษเนียงก๊ก ใน จ.เกาะกง (ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ ๒๗๑ กม.)

โครงการที่ ๕ โครงการก่อสร้างโรงแรมโตโยโกอินน์ (Toyoko Inn) ๒๒ ชั้น ขนาด ๓๐๕ ห้อง มีกำหนดจะแล้วเสร็จในเดือน พ.ย.๒๕๕๗ หรืออีก ๒ ปีข้างหน้า บนพื้นที่เกาะเพชร

ข้อมูลการลงทุนฯ ในช่วงระหว่างปี ๒๕๓๗-๒๕๕๕ มีการลงทุนจากญี่ปุ่น ๓๙ โครงการ มูลค่าเงินลงทุนรวม ๒๔๘ ล้านบาท ในช่วง ๙ เดือนแรกของปี ๒๕๕๕ มีการลงทุนจากญี่ปุ่น ๑ โครงการมูลค่า ๐.๔๙ ล้านบาท

เกาหลีใต้

ถือว่ามีความสำคัญที่สุดสำหรับการพัฒนาประเทศกัมพูชา ด้วยความช่วยเหลือแบบให้เปล่า เงินกู้ และการลงทุนในทุกๆ ด้าน ที่สำคัญคือด้านการเงิน สาธารณูปโภค และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมในหลากหลายสถานการณ์ และการเดินทางมาท่องเที่ยวของประชาชนชาวเกาหลี

จากความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนายกรัฐมนตรีสมเด็จฯ ฮุน เซน กับประธานาธิบดีคนที่ ๒๔ คือ Mr. Lee Myung Bak ซึ่งเคยเป็นที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจแก่นายก

รัฐมนตรี Hun Sen สมัย
UNTAC การเดินทาง
เยือนเกาหลีในปี ๒๕๕๐
เกาหลีจึงได้ตกลงให้กู้เงิน
๖๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

โดย ๓๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ใช้ในการซ่อมบำรุง
ปรับปรุงถนนสาย ๓๑, ๓๓ และ ๑๑๗ ในจังหวัด กัมปอต และอีก ๓๐ ล้าน
ดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อใช้ในเรื่องชลประทานและระบบกำจัดน้ำเสียในจังหวัด เสียม
เรียบ ขณะเดียวกันกัมพูชาได้ขอกู้เพิ่ม ๓๘๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดย ๑๐๐ ล้าน
ดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำบาสักในตาขะเมา และ ๑๐๐ ล้าน
ดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อสร้างถนนวงแหวนรอบกรุงพนมเปญ ที่เหลือเพื่อโครงการ
ชลประทานที่จังหวัด กันดาล และการขุดลอกแม่น้ำที่จังหวัด โพธิสัต กัมพูชา
ต้องการพัฒนาระบบชลประทานเพราะเพียง ๗% ของระบบชลประทาน ๒,๐๐๐
แห่ง ที่ใช้งานได้ ขณะที่ประธานาธิบดีเกาหลีขอให้บริษัทเกาหลีได้โครงการสร้าง
นิคมอุตสาหกรรมใกล้จังหวัดพระสีหนุ

สภาหอการค้ากัมพูชาและสภาหอการค้าและอุตสาหกรรมกัมพูชาได้มีการลงนาม
ความสัมพันธ์ฉันพี่น้อง โดยมุ่งเน้นสร้างร่วมมือทางเศรษฐกิจ การค้า การ
ลงทุน เทคโนโลยีและงานแสดงสินค้า ระหว่างสองภูมิภาค ขณะที่เกาหลีได้สร้าง
ศูนย์วัฒนธรรม และการค้า กัมพูชา-เกาหลีใต้ ใกล้กับรัฐสภาใหม่ชื่อ “ศูนย์
วัฒนธรรม ท่องเที่ยว การค้า และเผยแพร่การค้า” Phnom Penh Daegu-
Gyeong Buk เพื่อเป็นสัญลักษณ์ในความสัมพันธ์อันใกล้ชิดของ ประเทศทั้งสอง
สินค้าที่เกาหลีส่งออกมากัมพูชาได้แก่ Textiles , Car machinery, Textiles
goods ส่วนสินค้าที่เกาหลีนำเข้าจากกัมพูชาได้แก่ Textiles goods, non-ferrous
metals ,Agriculture goods

สิงคโปร์

ประกาศยกเว้นภาษีนำเข้าและเปิดรับการนำเข้าสินค้าเกษตรจากทุกประเทศ (ยกเว้นยาสูบและแอลกอฮอล์) เนื่องจากขาดแคลนผลิตผลทางการเกษตร ทำให้ต้องนำเข้านับล้านตันในแต่ละปี

สหภาพยุโรป

ถือว่าเป็นตลาดที่สำคัญของกัมพูชา เพราะยกเว้นการเก็บภาษีนำเข้าสินค้าทุกชนิด ทั้งเครื่องนุ่งห่มและสินค้าเกษตรจากกัมพูชา ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ (Everything but Arms) กัมพูชาจึงมุ่งมั่นที่จะส่งข้าวไปตลาดนี้ให้ได้เพราะได้เปรียบประเทศผู้ส่งข้าวอื่นเรื่องภาษีนำเข้า

สหรัฐอเมริกา

ยังคงเป็นตลาดที่สำคัญของกัมพูชา แม้การสั่งซื้อสินค้าจะลดลงจากผลของวิกฤตทางเศรษฐกิจ สินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรม รวมถึงสินค้าเฟอร์นิเจอร์ไม้บางชนิด เครื่องนุ่งห่ม เช่น เสื้อแจ็คเก็ต สามารถส่งไปสหรัฐอเมริกาภายใต้เงื่อนไขยกเว้นภาษีนำเข้าตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๑

ไทย

ภาวะการค้าไทย-กัมพูชา

มูลค่าการค้ารวม ในปี ๒๕๕๕ การค้าระหว่างไทย-กัมพูชามีมูลค่าการค้ารวม ๔,๐๓๑.๗๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มร้อยละ ๔๐.๕๒เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๔ ซึ่งมีมูลค่ารวม ๒,๘๖๙.๑๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แยกเป็นการ ส่งออกจากไทยไปกัมพูชา มูลค่า ๓,๗๘๒.๑๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มร้อยละ ๔๐.๔๔และไทยนำเข้าจากกัมพูชา มูลค่า ๒๔๙.๕๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มร้อยละ ๔๑.๘๐

ตารางแสดงการค้าระหว่างไทย-กัมพูชา

รายการ	มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐ*				อัตราการขยายตัว %			
	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔ (ม.ค.-ธ.ค)	๒๕๕๕ (ม.ค.-ธ.ค)	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๕
การค้ารวม	๑,๖๕๘.๓๐	๒,๕๕๖.๙๘	๒,๘๖๙.๑๔	๔,๐๓๑.๗๑	-๒๒.๑๖	๕๔.๑๙	๑๒.๒๑	๔๐.๕๒
การส่งออก	๑,๕๘๐.๕๙	๒,๓๔๒.๐๙	๒,๖๙๓.๑๗	๓,๗๘๒.๑๙	-๒๒.๕๒	๔๘.๑๘	๑๔.๙๙	๔๐.๔๔
การนำเข้า	๗๗.๗๒	๒๑๔.๙๐	๑๗๕.๙๗	๒๔๙.๕๒	-๑๓.๘๖	๑๗๖.๕๑	-๑๘.๑๑	๔๑.๘๐
ดุลการค้า	๑,๕๐๒.๘๗	๒,๑๒๗.๑๙	๒,๕๑๗.๒๐	๓,๕๓๒.๖๗				๔๐.๕๒

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

การส่งออก

ในปี ๒๕๕๕ ไทยส่งสินค้าออกไปกัมพูชา มูลค่า๓,๗๘๒.๑๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐเพิ่มขึ้นร้อยละ๔๐.๔๔โดยสินค้าทุกรายการ(ยกเว้นผ้าผืน) มีกาส่งออกเพิ่มขึ้นเนื่องจากความต้องการใช้บริโภคในกัมพูชาเพื่อรองรับการประชุมASEAN Summit และนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นได้แก่

- น้ำมันสำเร็จรูป มูลค่า๖๖๑.๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ๔๗.๕๓เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๔ซึ่งมีมูลค่า ๔๔๘.๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐเนื่องจากการขยายตัวของภาคการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมการผลิต การขนส่ง และก่อสร้าง

- น้ำตาลทราย มูลค่า๓๒๔.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ๒๓.๖๘เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๔ ที่มีมูลค่า๓๒๔.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยเป็นการนำเข้าเพื่อใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมของประเทศที่เพิ่มขึ้น

- เครื่องดื่ม มูลค่า๒๐๐.๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ๓๗.๔๕ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๔ ซึ่งมีมูลค่า ๑๔๕.๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยเป็นการนำเข้าเครื่องดื่มที่หลากหลายประเภทเช่นเครื่องดื่มชูกำลัง น้ำผลไม้ ไวน์และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

- เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว มูลค่า๑๖๐.๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๕.๑๑ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๔ ซึ่งมีมูลค่า ๑๒๘.๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยเป็นการเพิ่มของผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสปา

- อัญมณีและเครื่องประดับ มูลค่า ๑๑๑.๐ ล้านบาทดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มร้อยละ ๔๖๒.๖๕เมื่อเทียบกับปีก่อน ซึ่งมีมูลค่า ๑๙.๗ ล้านบาทดอลลาร์สหรัฐฯ เพราะกัมพูชานำเข้าจากไต้หวันมาผลิตเพื่อส่งออกไปประเทศที่ให้สิทธิประโยชน์จากเดิมเคยนำเข้าจากประเทศฮ่องกง เบลเยียม ยุโรป และอเมริกา

- ปูนซีเมนต์ มูลค่า ๑๓๘.๔ ล้านบาทดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มร้อยละ ๓๑.๑๐เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๔ ซึ่งมีมูลค่า ๑๐๕.๕ ล้านบาทดอลลาร์สหรัฐฯ เพราะมีการก่อสร้างสิ่งสาธารณูปโภคเช่น เชื้อเพลิงไฟฟ้าพลังน้ำ ถนน อ่างเก็บน้ำ สะพานและที่พักอาศัยอย่างต่อเนื่อง

- เคมีภัณฑ์มูลค่า ๑๒๕.๔ ล้านบาทดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มร้อยละ ๓๖.๙๑ เมื่อเทียบกับช่วงปี ๒๕๕๔ ซึ่งมีมูลค่า ๙๑.๖ ล้านบาทดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อนำมาใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมในประเทศ

- เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและอุปกรณ์ มูลค่า ๑๒๒.๐ ล้านบาทดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มร้อยละ ๓๘.๓๖ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๔ ซึ่งมีมูลค่า ๘๘.๒ ล้านบาทดอลลาร์สหรัฐฯ

- ผลิตภัณฑ์ยาง มูลค่า ๑๐๘.๙ ล้านบาทดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มร้อยละ ๑๗.๗๕เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๔ ที่มีมูลค่า ๙๒.๕ ล้านบาทดอลลาร์สหรัฐฯ ได้แก่ ยางรถยนต์ ยางรถจักรยานยนต์และอะไหล่

- รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ มูลค่า ๘๗.๓ ล้านบาทดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มร้อยละ ๖๖.๑๕เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๔ ซึ่งมีมูลค่า ๕๕.๐ ล้านบาทดอลลาร์สหรัฐฯ เพราะประชาชนมีรายได้เพิ่มจึงซื้อรถใหม่แทนรถเก่า

- รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มูลค่า ๘๗.๓ ล้านบาทดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มร้อยละ ๓๑.๓๓เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๔ ซึ่งมีมูลค่า ๖๖.๕ ล้านบาทดอลลาร์สหรัฐฯ

- เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์ มูลค่า ๘๒.๔ ล้านบาทดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ ๑.๓เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๔ ซึ่งมีมูลค่า ๘๑.๔ ล้านบาทดอลลาร์สหรัฐฯ

- ผ้าผืน มูลค่า ๖๘.๒ ล้านบาทดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ ๕.๘๔ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๔ ซึ่งมีมูลค่า ๗๒.๔ ล้านบาทดอลลาร์สหรัฐฯ เพราะโรงงานในกัมพูชาหันไปส่งจากแหล่งผลิตอื่น

การนำเข้า

ในปี ๒๕๕๕ ไทยนำเข้าจากกัมพูชา มูลค่า ๒๔๙.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๑.๘๐ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๔ ซึ่งมีมูลค่า ๑๗๖.๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยสินค้าสำคัญที่ไทยนำเข้าจากกัมพูชา ได้แก่ ผัก ผลไม้ และของปรุงแต่งจากผัก ผลไม้ สินแร่โลหะ เศษโลหะและ ผลิตภัณฑ์ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์พืช และผลิตภัณฑ์จากพืช (มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลือง พริก และเม็ดมะม่วงหิมพานต์) เครื่องจักรกลและส่วนประกอบเสื้อผ้าสำเร็จรูปลดและสายเคเบิลเยื่อกระดาษและเศษกระดาษ วงจรพิมพ์ ไม้ซุง ไม้แปรรูปและ ผลิตภัณฑ์การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา

ในปี ๒๕๕๕ การค้าชายแดนไทย-กัมพูชามีมูลค่าการค้ารวม ๘๒,๐๘๙.๐๗ ล้านบาท เพิ่มร้อยละ ๒๘.๓๑ จากปี ๒๕๕๔ ที่มีมูลค่า ๖๓,๙๗๗.๓๘ ล้านบาท แยกเป็นไทยส่งออก ๗๔,๙๒๑.๕๒ ล้านบาท และไทยนำเข้า ๗,๑๖๗.๕๕ ล้านบาท โดยการค้าส่วนใหญ่ผ่านด่านจังหวัดสระแก้วและจังหวัดตราด สินค้าส่งออกจากไทยที่สำคัญได้แก่ เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ น้ำตาลทราย เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์เครื่องสำอางเครื่องหอมและสบู่อย่างยานพาหนะรถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบอื่นๆ ยานพาหนะอื่น ๆ และส่วนประกอบอาหารสัตว์ผ้าฝ้ายและด้าย

ตารางแสดงมูลค่าการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา

ประเภท	๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๕	%Δ ๕๕/๕๔
		มค.-ธค.	มค.-ธค.	
มูลค่ารวม	๕๕,๔๑๖.๓๓	๖๓,๙๗๗.๓๘	๘๒,๐๘๙.๐๗	๒๘.๓๑
ส่งออก	๕๑,๑๑๒.๔๕	๕๙,๐๖๕.๓๒	๗๔,๙๒๑.๕๒	๒๖.๘๕
นำเข้า	๔,๓๐๓.๘๘	๔,๙๑๒.๐๖	๗,๑๖๗.๕๕	๔๕.๙๒
ดุลการค้า	๔๖,๘๐๘.๕๗	๕๔,๑๕๓.๒๖	๖๗,๙๑๓.๕๒	๒๕.๑๒

ที่มา : กองเทคโนโลยีสารสนเทศ กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

กฎระเบียบการนำเข้าสินค้า

กัมพูชาไม่มีข้อกีดกันทางการค้าโดยใช้ใบอนุญาตหรือโควตานำเข้า ยกเว้นกับสินค้าที่ต้องห้ามตามกฎหมาย หรือสินค้าตามข้อกำหนด ต้องขอใบอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ ยารักษาโรค อัญมณี ทองคำ และกรด เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่น ก่อนที่จะอนุญาตให้นำเข้ายารักษาโรคของกัมพูชา ผู้นำเข้าและผู้ผลิตยาในต่างประเทศ จะต้องจดทะเบียนตำรับยารักษาโรค ที่กระทรวงสาธารณสุขกัมพูชา ก่อน และเมื่อต้องการนำเข้าต้องขอใบอนุญาต ที่มีอายุให้นำเข้าภายใน ๖ เดือน จากกระทรวงสาธารณสุขทุกครั้ง ส่วนการนำเข้ากรด ต้องขอใบอนุญาตนำเข้าที่กระทรวงอุตสาหกรรม

อย่างไรก็ตาม กัมพูชายังไม่มีกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้า แต่มีกฎหมายเกี่ยวกับสลากการระบุส่วนผสมและอายุผลิตภัณฑ์ต่างๆ จากการที่ประเทศกัมพูชาไม่สามารถผลิตสินค้าเพื่อสนองความต้องการของประชาชนได้เพียงพอ

การชำระเงินค่าสินค้า

การชำระเงินค่าสินค้านี้ระหว่างผู้ส่งออกไทย กับผู้นำเข้าของกัมพูชา มีดังนี้

(๑) การชำระค่าสินค้านี้ด้วยเงินสด สกุลเงินที่นิยมนำมาใช้มากที่สุดคือ ดอลลาร์สหรัฐฯ และเงินบาท หรือบางครั้งจะชำระด้วยทองคำ

(๒) การชำระด้วยระบบ L/C (Letter of Credit) เป็นการชำระเงินค่าสินค้าที่มีมูลค่าสูง โดยผู้ซื้อในกัมพูชา จะติดต่อกับธนาคารของตนเอง เพื่อให้ธนาคารของตน เปิด L/C ให้กับผู้ส่งออกไทยโดยผ่านธนาคารของไทย หลังจากนั้นธนาคารของไทย จะส่ง L/C ให้ผู้ส่งออกเพื่อดำเนินการส่งมอบสินค้าให้กับผู้ซื้อต่อไป

(๓) การชำระเงินระบบ D/P (Documents Against Payment) และ D/A (Documents Against Acceptance) ผู้ส่งออกของไทยจะทำการตรวจสอบฐานะและประวัติของผู้ซื้อกัมพูชาก่อนที่จะพอใจแล้วจึงส่งเอกสารและสินค้าไปให้กับธนาคารของผู้นำเข้า โดยผู้นำเข้าจะต้องชำระเงินค่าสินค้านี้ก่อน จึงจะสามารถนำเอกสาร ไปออกสินค้าได้

(๔) การชำระเงินด้วยระบบ T/T (Telegraphic Transfer) ผู้ส่งออกของไทย จะส่งสินค้าไปให้กับผู้นำเข้ากัมพูชาโดยให้เครดิตระยะหนึ่ง เมื่อครบกำหนดเครดิต ผู้นำเข้ากัมพูชา จะโอนเงินโดยทางโทรเลขกลับมาให้ผู้ส่งออกของไทย

(๕) การชำระค่าสินค้าตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา นิยมชำระด้วยเงินสด เป็นสกุลเงินบาท สกุลเงินเหรียญสหรัฐฯ และบางครั้งอาจจ่ายเป็นทองคำ หากการซื้อขายมีปริมาณมาก จะชำระด้วยการโอนเงินทางโทรเลข Telegraphic Transfer (T/T) การชำระสินค้าอีกวิธีหนึ่ง คือ ผู้ส่งออกไทยจะส่งสินค้าไปให้ผู้นำเข้าของกัมพูชา ก่อน โดยให้เครดิตระยะหนึ่ง เมื่อครบกำหนดจ่าย จะมีนายหน้าของกัมพูชา เข้ามาชำระเงินให้กับผู้ส่งออกไทยแทน ผู้นำเข้ากัมพูชา เรียกกระบวนนี้ว่า "โปกก๊วน"

มาตรการด้านภาษีศุลกากร (Tariff Barrier: TB)

ประเทศไทยให้สิทธิพิเศษทางศุลกากรแก่ประเทศสมาชิกอาเซียน(ASEAN)

Integration System of Preferences:AISP) ในลักษณะ One Way Free Trade โดยมีอัตราภาษีศุลกากร ๐ ในสินค้าเกษตรจำนวน ๑๐ ชนิด ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยง

สัตว์ ข้าวโพดหวาน ถั่วเหลือง ถั่วลิสง มะม่วงหิมพานต์ มันฝรั่ง ยูคาลิปตัส ลูกเดือย และ ถั่วเขียวผิวมัน จึงถือได้ว่า มาตรการภาษีศุลกากรมีส่วนสนับสนุนการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน

มาตรการที่มีใช้ภาษี(Non Tariff Barrier:NTB) ถือว่าเป็นอุปสรรคในด้านพิธีการส่งออกและนำเข้าเนื่องจากความไม่พร้อมในวิธีปฏิบัติตามหลักการค้าสากล เพราะกัมพูชาไม่สามารถออกเอกสารพิธีการส่งออกที่เกี่ยวข้องกับการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิด (Certificate of Origin :C/O) ได้ครบถ้วนในท้องที่แนวชายแดน จะออกโดยรัฐบาลกลางที่กรุงพนมเปญ เท่านั้น การส่งสินค้าออกจากกัมพูชาเข้าไปไทยจึงไม่สะดวกและมีภาวะค่าใช้จ่ายด้านเอกสาร ทำให้มีการลักลอบนำเข้าสินค้าแทนการใช้เอกสารตามที่ทางราชการกำหนด

ปัญหาสำคัญด้านการนำเข้าคือ มาตรการด้านสุขอนามัยพืช และ สัตว์ ที่ฝ่ายกัมพูชากำหนด ขณะที่ไม่มีความพร้อมในการตรวจสอบ หรือการออกไปรับรองความปลอดภัย ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการนำเข้าสินค้า ก่อปัญหาความยุ่งยากและเพิ่มต้นทุนสินค้า

มาตรการนำเข้า ประเทศกัมพูชาไม่สามารถผลิตสินค้าเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนได้อย่างเพียงพอ จึงต้องอาศัยการนำเข้าเป็นหลัก โดยมีนโยบายการค้าเสรี ไม่มีข้อกีดกันทางการค้า หรือกำหนดโควต้า ในการนำเข้าสินค้า แต่กำหนดให้ผู้นำเข้าสินค้าเข้า ต้องชำระภาษีนำเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีพิเศษอื่นๆ ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

สินค้าที่ห้ามนำเข้า สินค้าที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ความปลอดภัย สุขอนามัย สิ่งแวดล้อม และอุตสาหกรรมภายในประเทศ ได้แก่ อาวุธ วัตถุระเบิด รถยนต์และเครื่องจักรที่ใช้ในการทหาร ทอง เครื่องเงิน เงินตรา ยาและยาพิษ

มาตรการส่งออก สามารถทำการส่งออกได้เสรี ไม่มีข้อจำกัด ยกเว้นสินค้าที่กระทรวงพาณิชย์กัมพูชากำหนดให้ส่งออกได้โดยต้องมีเอกสารใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า หรือเอกสารใบอนุญาตส่งออก

▶ **เอกสารใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า** กรมสิทธิประโยชน์ (GSP. Dept) กระทรวงพาณิชย์กัมพูชา จะออกเอกสารใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าให้กับผู้ส่งออกสินค้าที่ประเทศผู้นำเข้าต้องการ เพื่อให้ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากรและอื่น ๆ ขณะนี้มีสินค้าที่ต้องขอเอกสารใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าเพื่อส่งออกไปยังบางประเทศ เช่น

- ❖ ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้
- ❖ เสื้อผ้าสำเร็จรูปและถุงมือ
- ❖ รองเท้า
- ❖ กุ้งแช่แข็ง
- ❖ ข้าว
- ❖ เปียร์, บุหรี่

▶ **เอกสารใบอนุญาตส่งออก** กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์กัมพูชา จะออกเอกสารใบอนุญาตส่งออกสินค้าที่ควบคุม คือ

- ❖ ไม้ และผลิตภัณฑ์จากไม้
- ❖ ข้าว

โอกาสสินค้าไทยในตลาดกัมพูชา

(๑) การส่งมอบสินค้าของไทยมีความสะดวกและรวดเร็ว เนื่องจากไทยและกัมพูชามีอาณาเขตชายแดน ติดต่อกันเป็นแนวยาว

(๒) การชำระค่าสินค้าของไทยกับกัมพูชาสามารถกระทำได้โดยวิธีง่าย ๆ โดยชำระค่าสินค้าเป็นเงินบาท เงินดอลลาร์สหรัฐฯ และทองคำ ทำให้การซื้อขายสินค้าของไทย มีความคล่องตัวสูงกว่าประเทศคู่แข่ง

(๓) สินค้าไทยมีคุณภาพดี รูปแบบสวยงาม เป็นที่พอใจของตลาดกัมพูชา เพราะชาวกัมพูชานิยมสินค้าไทยตามการโฆษณาทางสื่อโทรทัศน์ไทย ทำให้สินค้าไทยเป็นที่รู้จักแพร่หลายมากกว่าสินค้าจากประเทศอื่นๆ

(๔) รัฐบาลไทยให้ความช่วยเหลือ ด้านที่พักอาศัยแก่ผู้อพยพชาวกัมพูชา ส่งผลให้ชาวกัมพูชาคิดว่าไทยเป็นบ้านที่เมืองน่านและมีความเชื่อใจไทยในเรื่องไม่คดโกงมากกว่าประเทศคู่แข่ง

(๕) การกระจายสินค้าไทยเข้าสู่ตลาดกัมพูชา ทางด้านชายแดนมีปริมาณมาก ทำให้สินค้าไทยครองตลาดต่างจังหวัดของกัมพูชาได้มากกว่าประเทศคู่แข่ง รวมทั้งผู้นำเข้ารายใหญ่ๆ ของกัมพูชามักจะเป็นหุ้นส่วนกับพ่อค้าไทย ซึ่งจะเป็นผู้นำเข้าสินค้าไทย เข้าไปกระจายต่อให้กับพ่อค้าขายส่งและพ่อค้าปลีกในตลาดกัมพูชา ทำให้สินค้าไทยสามารถกระจายอยู่ทั่วทุกตลาดในกัมพูชา

(๖) นักธุรกิจไทยเข้าไปลงทุนในกัมพูชาเป็นจำนวนมาก ทำให้การสั่งซื้อสินค้าวัตถุดิบจากไทยเพื่อใช้ในอุตสาหกรรม มีมากกว่าคู่แข่ง นอกจากนี้ยังได้มีการจัดตั้งสำนักงานตัวแทน หรือเปิดบริษัทสาขา จำหน่ายสินค้าในกรุงพนมเปญ เพื่อให้ผู้ค้าส่งและผู้ค้าปลีกของกัมพูชา เข้ามาเลือกซื้อสินค้าที่ร้านได้ทุกวัน

(๗) ไทยสามารถอาศัยผู้นำเข้าของกัมพูชาเป็นผู้จำหน่ายสินค้าไทย ต่อไปยังประเทศเวียดนามและลาวได้ นอกจากนี้ควรให้การสนับสนุนนักลงทุนไทยมาลงทุนในกัมพูชา ในโครงการที่กัมพูชามีศักยภาพ ได้แก่

- การผลิตไฟฟ้าพลังงานน้ำ
- การทำเหมืองแร่
- การปลูกพืชเกษตร เช่น ต้นยูคาลิปตัส ยางพารา พืชไร่ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดฝักอ่อน อ้อย ถั่วเหลือง งา และมันสำปะหลัง เป็นต้น

(๘) ความต้องการ (Demand) ภายในประเทศ ขึ้นอยู่กับรายได้ของภาคชนบท ที่เพิ่มขึ้นรวมถึงการไหลเวียนของกระแสเงินทุนจากต่างประเทศ โดยเฉพาะการลงทุนขุดเจาะน้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ ซึ่งถูกค้นพบนอกชายฝั่งเมื่อปี ๒๕๔๘ กัมพูชาเป็นประเทศที่มีศักยภาพที่ไทยน่าจะขยายการส่งออกสินค้าให้มากขึ้นโดย ภาครัฐไทย ให้การสนับสนุนภาคเอกชนไทย ดังนี้

- สนับสนุนผลักดันการส่งออกสินค้าไทยให้มากขึ้น
- ประสานความสัมพันธ์ทั้งภาครัฐและเอกชนทุกระดับ ให้แน่นแฟ้น
- สนับสนุนและเร่งผลักดันให้เอกชนไทยไปลงทุนในต่างประเทศ

(Internationalization)

- ส่งเสริมภาคเอกชนไทยให้เข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศ/
Thailand Trade Exhibition
- ส่งเสริมกิจกรรม In store promotion ร่วมกับห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต/ผู้นำเข้าในต่างประเทศ
- จัดคณะผู้แทนการค้า Business Matching ไปเจรจาการค้าในต่างประเทศ
- จัดกิจกรรมฝึกอบรมสัมมนา

ระบบโลจิสติกส์ การขนส่งสินค้า

ทางอากาศ

สนามบินสุวรรณภูมิ- สนามบินนานาชาติกรุงพนมเปญ ใช้เวลาเดินทาง ๕๕ นาที

๑.สายการบินไทย ๒ เที่ยวบิน/วัน

๒. สายการบินแอร์เอเชีย ๑ เที่ยวบิน/วัน

๓. สายการบินบางกอกแอร์เวย์ ๔ เที่ยวบิน/วัน

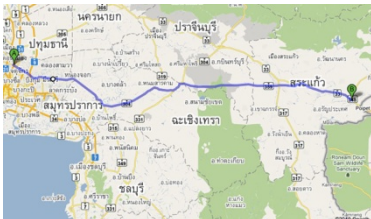

สนามบินสุวรรณภูมิ – สนามบินนานาชาติเสียมเรียบ ใช้เวลาเดินทาง ๕๕ นาที
ได้แก่ สายการบินบางกอกแอร์เวย์ ๕ เที่ยวบิน/วัน

ทางบก

ถนนในกัมพูชา รวมมีความยาวประมาณ ๓๗๐๔ กิโลเมตร แยกเป็นทางหลวง ๕,๒๖๓ กิโลเมตร และถนนสายจังหวัด ๕๔๑ กิโลเมตร และถนนสายชนบท ประมาณ ๒๘๐๐๐ กิโลเมตร โดยมีเส้นทางที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย - กัมพูชา ดังนี้

(๑) กรุงเทพฯ-กรุงพนมเปญ (กรุงเทพฯ-อรัญประเทศ-บันเตียเมียนเจย-พระบอง-โพธิสัตว์-กัมปงชะนัง-กรุงพนมเปญ) จากกรุงเทพฯไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๓ มุ่งสู่ ฉะเชิงเทรา- กบินทร์บุรี- อรัญประเทศ ระยะทางประมาณ ๓๑๐ กิโลเมตร ในส่วนของ กัมพูชา คือ จากจุดผ่านแดนถาวรคลองลึก-ปอยเปต เข้าสู่เขตแดน กัมพูชา (เส้นทางระเปียงด้านใต้สามารถเชื่อมต่อกับเส้น ทางหมายเลข ๕ ของกัมพูชา ผ่านจังหวัดบันเตียเมียนเจย พระตะบอง โพธิสัตว์ กัมปงชะนัง เข้าสู่กรุงพนมเปญ ระยะทางประมาณ ๔๒๐ กิโลเมตร ใช้เวลาการเดินทาง ๘ ชั่วโมง (เส้นทางระเปียงด้านใต้สามารถเชื่อมต่อกับเส้นทางหมายเลข ๖ จากบันเตียเมียนเจย - เสียมเรียบ-กัมปงธม-กรุงพนมเปญ รวมระยะทาง ๔๓๐ กิโลเมตร ใช้เวลาการเดินทาง ๙ ชั่วโมง)

(๒) กรุงเทพฯ-กรุงพนมเปญ (กรุงเทพฯ-ตราด-เกาะกง-กัมปงสะปือ-กรุงพนมเปญ) มุ่งหน้าสู่จังหวัดตราด ข้ามแดนที่ด่านบ้านหาดเล็ก อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด-บ้านจามเยียม อำเภอมณฑลสีมา จังหวัดเกาะกง (กัมพูชา) เดินทางตามเส้นทาง หมายเลข ๔๘ ไปอำเภอสะแรอัมเบิล จังหวัดเกาะกง ไปเชื่อมต่อกับเส้นทาง หมายเลข ๔ ขึ้นเหนือผ่านจังหวัดกัมปงสะปือ ไปกรุงพนมเปญ ระยะทาง ๒๘๓ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง ๗ ชั่วโมง

(๓) กรุงเทพฯ-จังหวัดพระสีหนุ (กัมปงโสม) มุ่งหน้าสู่จังหวัดตราด ข้ามแดนที่ด่าน บ้านหาดเล็ก อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด-บ้านจามเยียม อำเภอมณฑลสีมา

จังหวัดเกาะกง (กัมพูชา) เดินทางตามเส้นทางหมายเลข ๔๘ ไปอำเภอสะแระ อัมเบล จังหวัดเกาะกง ไปเชื่อมต่อกับเส้นทางหมายเลข ๔ ลงใต้สู่จังหวัดพระสีหนุ ระยะทาง ๒๖๐ กิโลเมตร ใช้เวลาการเดินทาง ๕ ชั่วโมง

(๔) กรุงเทพฯ-จังหวัดกัมปงจาม (กรุงเทพฯ-อรัญประเทศ-บันเตียเมียนเจียมเรียบ-กัมปงธม-กัมปงจาม) ระยะทาง ๔๓๐ กิโลเมตร ใช้เวลาการเดินทาง ๘ ชั่วโมง การขนส่งสินค้าต้องมีการเปลี่ยนหัวรถลาก หรือทำการขนถ่ายสินค้าเพื่อเปลี่ยนเป็นรถที่มีพวงซ้าย ณ ฝั่งกัมพูชา

ทางน้ำ

ในกัมพูชา มีท่าเรือน้ำลึกแห่งเดียว คือ ท่าเรือสีหนุวิลล์ ซึ่งได้มีการปรับปรุงโดยการวางคอนเทนเนอร์รอบ ท่าเรือน้ำลึก ความยาว ๒๔๐ เมตร และขยายพื้นที่ จอดเรือความยาว ๑๖๐ เมตร สำหรับรองรับเรือที่กิน น้ำลึก ๙ เมตร ปัจจุบันท่าเรือแห่งนี้มีท่าเทียบเรือ ๑๒ แห่ง มีเครื่องมืออำนวยความสะดวกที่ทันสมัย มีทางเข้า ๒ สายคือสายใต้ (South Channel) มีท่าเทียบเรือยาว ๕.๕ กม. น้ำลึก ๘.๔ เมตร กว้าง ๘๐-๑๐๐ เมตร ส่วนทางเข้าสายเหนือ (North Channel) มีท่าเทียบเรือยาว ๑ กม. น้ำลึก ๑๐ เมตร กว้าง ๑๕๐-๒๐๐ เมตร

- กรุงเทพฯ – ท่าเรือสีหนุวิลล์ ใช้เวลาการเดินทาง ๖ วัน
- ท่าเรือแหลมฉบัง – ท่าเรือสีหนุวิลล์ ใช้เวลาการเดินทาง ๔ วัน
- อำเภอคลองใหญ่ – ท่าเรือสีหนุวิลล์ ใช้เวลาการเดินทาง ๕ วัน

- SWOT Analysis ศักยภาพของกัมพูชา

จุดแข็ง Strength

- ๑) มีพรมแดนติดกับไทย เวียดนาม และลาว ทำให้มีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์สามารถเชื่อมโยงกับนานาประเทศได้สะดวก
- ๒) รัฐบาลมีเสถียรภาพ ทำให้นักลงทุนมั่นใจในเรื่องการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน
- ๓) มีความสมบูรณ์ด้านทรัพยากรแร่ธาตุ ทรัพยากร ธรรมชาติ เป็นฐานการผลิตสินค้าเกษตร และ แรงงานมีราคาถูก
- ๔) มีนโยบายให้การส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ โดยอำนวยความสะดวกและการให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ
- ๕) มีแหล่งดึงดูดด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญของโลก ได้แก่ นครวัด และนครพนม
- ๖) มีระบบเศรษฐกิจแบบตลาดเสรี และเปิดกว้างเมื่อเทียบกับประเทศที่มีระดับการพัฒนาใกล้เคียงกัน
- ๗) ได้รับเงินช่วยเหลือจากนานาประเทศเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- ๘) เป็นสมาชิกของอาเซียน (AFTA) และองค์การการค้าโลก (WTO) ได้มีการปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบให้สอดคล้อง มีความเป็นสากลมากขึ้น

จุดอ่อน Weakness

- ๑) ไม่มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบ การส่งออก-นำเข้า ใช้การเจรจาและดุลพินิจหรือ connection ทำให้เกิดความแตกต่างกันในต้นทุนธุรกิจ
- ๒) ระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอยู่ระหว่างการพัฒนาเส้นทางขนส่งไม่เอื้อต่อการค้า ทำให้เป็น ต้นทุนที่สูงของผู้ประกอบการ
- ๓) ระบบการเงิน การธนาคารและ กระบวนการยุติธรรมของศาลไม่มีความน่าเชื่อถือ ไม่มีประสิทธิภาพ
- ๔) ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญ
- ๕) อุตสาหกรรมภายในประเทศมีจำนวนน้อย ต้องอาศัยการนำเข้าสินค้าเป็นหลัก ทำให้การถ่ายโอน เทคโนโลยีการผลิต(Technology Transfer) เป็นไปอย่างล่าช้า ขาดการศึกษาวิจัยด้านการตลาด
- ๖) ขาดระบบการจัดเก็บข้อมูล สถิติ และการวิเคราะห์ศึกษาวิจัย ข้อมูลตลาดสินค้า
- ๗) กฎระเบียบทางการค้ามีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงบ่อย

	<p>๘) มีการคอร์รัปชันสูง</p> <p>๙) การลงทุนของอุตสาหกรรมภายในประเทศ ต้องแข่งขันกับสินค้านำเข้าจากต่าง ประเทศที่มีราคาต่ำกว่า</p> <p>๑๐) ต้นทุนการขนส่งสูง เพราะมีการขนส่งสินค้าเฉพาะขาเข้า การขนกลับมีน้อย</p> <p>๑๑) การเข้าถึงแหล่งเงินทุนเป็นไปได้ยาก โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลาง และขนาดเล็ก และดอกเบี้ยสูง</p>
<p><u>โอกาส Opportunity</u></p> <p>๑) สิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากนานาประเทศ เช่น MFN GSP</p> <p>๒) สิทธิประโยชน์ภายใต้กรอบความร่วมมือ WTO APEC ASEAN GMS ACMECS</p> <p>๓) การท่องเที่ยวร่วมกัน</p> <p>๔) แหล่งทรัพยากรแร่ธาตุ และทรัพยากรธรรมชาติ</p> <p>๕) ฐานการผลิตสินค้าเกษตร</p> <p>๖) เป็นแหล่งผลิตพลังงานทดแทน</p> <p>๗) ประชาชนนิยมสินค้าไทย</p> <p>๘) แรงงานจำนวนมาก</p>	<p><u>อุปสรรค Threat</u></p> <p>๑) ความขัดแย้งทางการเมืองกับไทย ทำให้คนกัมพูชาที่มีทัศนคติที่เป็นลบต่อนักธุรกิจไทย ทำให้คนไม่มีความมั่นใจที่จะเข้ามาทำการค้า หรือทำการลงทุนในกัมพูชา</p> <p>๒) ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการทำธุรกิจระหว่างประเทศ</p> <p>๓) การปฏิรูประบบกฎหมายและกฎระเบียบเป็นไปอย่างล่าช้า</p> <p>๔) ขาดแคลนเงินรายได้เพื่อการพัฒนาประเทศ ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากต่างประเทศ</p> <p>๕) การปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างประเทศ ไม่มีประสิทธิภาพ เช่น การลดภาษีการนำเข้าตามกรอบความตกลงของอาเซียน (AFTA) เป็นต้น</p>

เกร็ดความรู้ที่ควรทราบ

การนำสินค้าเข้าสู่ตลาดกัมพูชา เริ่มต้นควรจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าก่อนทำการตลาด เนื่องจากอาจถูกลอกเลียน ปลอมเครื่องหมายการค้า หากสินค้าได้รับความนิยม และควรมีตัวแทนเพื่อดูแลธุรกิจ ในกัมพูชา

นักธุรกิจที่สนใจเข้ามาประกอบธุรกิจในกัมพูชาควรเข้ามาศึกษาตลาดด้วยตนเอง เพื่อให้ทราบถึงรสนิยมของผู้บริโภค โดยเฉพาะควรเข้าร่วมงานแสดงสินค้าที่กรมส่งเสริมการส่งออกจัดขึ้นทุกปีเพื่อเป็นการทดลองตลาด การหาตัวแทนจำหน่าย นอกจากนี้ควรเรียนภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารหรือเจรจาธุรกิจ

ปัจจุบันคนกัมพูชามีความตื่นตัวและเรียนรู้ภาษาต่างประเทศค่อนข้างมากเช่น ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส ไทย จีน แต่จี๊ จีนกลาง ญี่ปุ่น หรือเกาหลี เพราะเป็นการเพิ่มโอกาสที่จะได้ทำงานกับบริษัทต่างชาติและองค์กรต่างๆ

การสร้างแบรนด์สินค้าไทยในกัมพูชาต้องอาศัยการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อเป็นหลัก การบอกปากต่อปากทำได้ต่อเมื่อสินค้านั้นเป็นที่รู้จักดีในตลาดนอกจากนี้การขายสินค้าโดยตรงและการจำหน่ายสินค้าเงินผ่อนในกัมพูชา ไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากคนกัมพูชาไม่มีเงินเดือนประจำ หรือเงินรายได้ที่แน่นอนนอกจากนี้การเสียเครดิตไม่ได้เป็นสิ่งที่น่าอับอายในสังคมแต่อย่างใด

พฤติกรรมผู้บริโภค แยกตามกำลังการซื้อเป็น ๓ กลุ่มคือ

(๑) กลุ่มผู้มีกำลังการซื้อสูง-ประมาณร้อยละ ๕ ของประชากรบุคคลในกลุ่มนี้ได้แก่

(๑.๑) นักธุรกิจที่เป็นผู้นำเข้า/ตัวแทนจำหน่ายสินค้า เช่น บุหรี เปียร์ สุรา ไวน์ วัสดุก่อสร้าง น้ำมันเชื้อเพลิง และยานยนต์ รวมถึงนักธุรกิจที่มีรายได้จากการซื้อขายที่ดินและการทำธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์

(๑.๒) นักธุรกิจเจ้าของบ่อนคาสิโน

(๑.๓) นักการเมืองและข้าราชการระดับผู้บริหาร (โดยผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการระดับสูง ทั้งส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง มาจากการแต่งตั้งของพรรคการเมืองโดยมีวาระตามการตัดสินใจของผู้บริหารพรรคการเมืองซึ่งเป็นผู้บริหารประเทศในขณะนั้น) กลุ่มนี้มีรายได้มาจาก การให้เช่าบ้านและที่ดินซึ่งได้รับจัดสรรขณะดำรงตำแหน่งผู้บริหารขณะใกล้เปิดประเทศ หรือประมาณปี ๒๕๓๓และรายรับที่ได้จากการ

อำนวยความสะดวกในเรื่องกฎระเบียบของรัฐรวมถึงเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศในโครงการพัฒนาต่างๆ

(๒) กลุ่มผู้มีกำลังซื้อปานกลาง-ประมาณร้อยละ ๑๐ ของประชากร บุคคลในกลุ่มนี้ได้แก่

(๒.๑) กลุ่มนักธุรกิจที่เป็นผู้นำเข้าสินค้าหรือค้าส่งสินค้ารวมถึงผู้ที่ลงทุนร่วมกับนักธุรกิจต่างชาติ

(๒.๒) กลุ่มลูกจ้างที่ทำงานกับองค์กรระหว่างประเทศ สถานทูต และบริษัทต่างชาติรวมถึงบุคคลสาธารณะเช่น นักร้อง และนักแสดง เป็นต้น

(๒.๓) กลุ่มประชาชนซึ่งประกอบอาชีพค้าขาย

(๓) กลุ่มผู้มีกำลังซื้อต่ำ-ประมาณร้อยละ ๘๕ ของประชากร บุคคลในกลุ่มนี้ได้แก่

(๓.๑) บุคคลที่ไม่อยู่ในกลุ่มที่ ๑ และ ๒

(๓.๒) ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

(๓.๓) ลูกจ้างในโรงงาน

(๓.๔) ผู้ที่ได้รับเงินช่วยเหลือจากญาติซึ่งอาศัยอยู่ในต่างประเทศ

ไลฟ์สไตล์ของคนกัมพูชา

แม้ว่าประชาชนจะได้รับผลกระทบจากภาวะเงินเฟ้อโดยถ้วนหน้าแต่พฤติกรรมการบริโภคสินค้าอุปโภคและบริโภค ยังไม่เปลี่ยน คนกัมพูชาเป็นนักบริโภค ประเภทสุขนิยม ดังจะ เห็นได้จากพฤติกรรมดังต่อไปนี้

(๑) การรับประทานอาหาร คนกัมพูชาจะรับประทานอาหารนอกบ้าน ๒ มื้อคือมื้อ

เช้าและมื้อค่ำ มื้อเช้าต้องเริ่มด้วย
กล้วยเดี่ยว ข้าวหน้าไก่หรือหมู ไม่ว่าจะ
ทอด หรือปิ้ง ตามด้วยนมสด(กระป๋อง
ตราหมี เท่านั้นที่ยอดนิยม) กาแฟ

น้ำชา หรือน้ำส้มคั้นสด ถือว่าพร้อมสำหรับการเริ่มต้นทำงานเช้าวันใหม่

ราคาก๋วยเตี๋ยว ในร้านค้าขนาดเล็กนึ่งย่อยๆกิน หรือตามหน้าตลาด หน้าโรงเรียน
ราคาปรับขึ้นเป็นชามละ ๕,๐๐๐ เรียด (ประมาณ ๕๐ บาท) ร้านขนาดกลางซึ่งดู
ดีขึ้นมาน้อย ประมาณชาม ละ ๗,๐๐๐ เรียด (ประมาณ ๗๐ บาท) ส่วน
ร้านอาหารที่เป็นห้องแอร์ชามละ ๙,๐๐๐ เรียด (ประมาณ ๙๐ บาท) ดูจะเป็นเรื่อง
ธรรมดาแม้กระทั่งชามละ ๖ ดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ ๒๑๐ บาท)ในร้านโคคา สุ
ก็ ก็มีคนไปอุดหนุนเช่นกัน

ร้านอาหารรวมถึงร้านกาแฟ Brand Name จากต่างชาติก็มีให้เห็นและได้รับความ
นิยมนิยมดังคาดเช่น KFC , PIZZA COMPANY , SWENSEN, DAO COFFEE ,
COFFEE MAKER และ BLACK CANYON COFFEE เป็นต้น

ร้านอาหารรวมถึงร้านกาแฟ Brand Name กัมพูชาเองก็ได้รับความนิยมน้อย
หย่อนเช่น LUCKY ICE CREAM ,LUCKY CAFÉ , SENTIMENTAL , LUCKY
BURGER , T& C COFFEE , PIZZA WORLD, MASTER SUKI,MASTER
GRILLED เป็นต้น

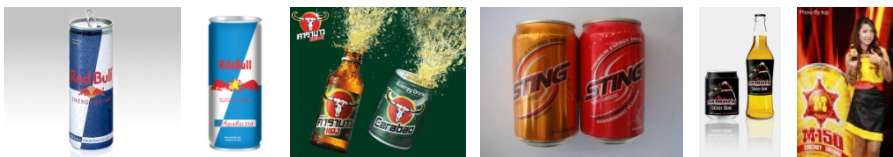

ร้านอาหารจีน ร้านอาหารญี่ปุ่น ร้านอาหารไทย มีให้เห็นทุกซอก ทุกถนน พอๆ
กับคาสีโน ตู้เกมส่ คนกัมพูชาจึงเสพสุขตามที่ต้องการ แม้แต่นิสัยการดื่ม
แอลกอฮอล์ ก็เปลี่ยนไป คนชนบทนอกจากดื่มเหล้าขาว(กลั่นจากข้าว) หรือ
น้ำตาลมาจากต้นตาล ที่รัฐอนุญาตให้ผลิตเองโดยเสรีแล้ว ก็เพิ่มการดื่มเบียร์และ
ไวน์ เพื่อแสดงฐานะว่าร่ำรวยขึ้น โดยพฤติกรรมการสั่งเบียร์มาดื่มจะสั่งทีละลัง มา

วางพร้อมกับอาหารมื้อกลางวันหรือมื้อค่ำ ไม่นิยมสั่งทีละขวด ทีละกระป๋อง หรือทีละเหยือก(ไม่ทันใจ) แกรมหากแน่นกว่านั้นต้องเป็นเบียร์ดำ เพราะดีกรีจะแรงกว่า เบียร์ธรรมดา นอกจากนี้ยังเคยเห็นคนกัมพูชาดื่มเบียร์ดำผสมนมสด(กระป๋อง ตราหมี เหมือนเดิม ไม่เปลี่ยน) ด้วย ซึ่งคงเหมือนการดื่มเหล้าผสมเครื่องดื่มชูกำลัง

วางขายและวางให้ดื่มในงานแต่งงาน งานมงคล งานเลี้ยง คู่กับเครื่องดื่มประเภทซอฟต์แวร์ คนดื่มจึงไม่เว้น ตั้งแต่เด็ก รวมถึงคนมีครรภ์ ถือว่าเป็นเครื่องดื่มปกติสำหรับคนทุกคน

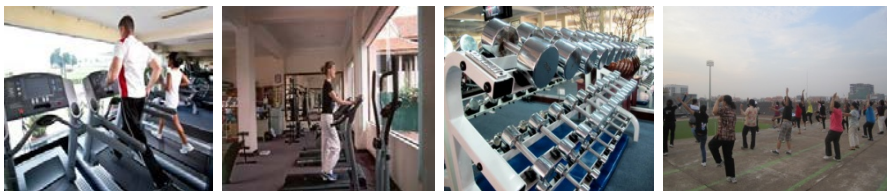
เรื่องสุรา คนกัมพูชาก็ยอดแห่งนักดื่ม ยิ่งเงินหาง่าย จากการซื้อ-ขายที่ดิน-เล่นกาสิโน หรือรายได้จากทางอื่นใด เดิมทีสุราก็ยี่ห้อ จอห์นนี่วอดเกอร์ ที่นิยมและถือถือว่าหรูในงานเลี้ยงคือ โกลด์ Gold (ดีกว่า แบล็ค black label ที่ไทยคนไหนเลี้ยงก็ถือว่าหรูแล้ว) ต่อมาก็ขยับนำ Blue lable ขวดละ ๑๒๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ มาวางในงานเลี้ยง เดี่ยวนี้คือเหล้านิมตี๋ม Ballenties ขวดละ ๒๒๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ ขยับอีกนิดก็ดื่ม Chivas ๓๘ years ขวดละ ๖๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ ดังนั้น หากท่านไปหาซื้อเหล่าราคาแพง Chivas ๓๘ years ตามสนามบินประเทศไทย ฮองกง สิงคโปร์ มาเลย์ แล้วพบว่าไม่มีวางบนชั้น ก็ให้รู้ว่าเศรษฐกิจใหม่กัมพูชาเหมาไปหมดแล้ว

(๒) อำนาจการซื้อเพิ่มขึ้น โดยมีรายได้จากการขาย-ซื้อที่ดิน-ตึกแถว ซึ่งสร้างกำไร และรายได้ที่มหาศาล

(๓) ความนิยมเดินทางไปพักผ่อน ท่องเที่ยวยังต่างประเทศและในประเทศเพิ่มขึ้น

(๔) นิยมเล่นกีฬาและออกกำลังกาย เพราะคำนึงถึงสุขภาพ ตามสวนสาธารณะ จึงแน่นไปด้วยประชาชนที่ไปออกกำลังกายทั้งเช้าและเย็น มีเงินมาก หน้อยก็ซื้ออุปกรณ์ออกกำลังกายไปไว้ที่บ้าน หรือไม่ก็ไปเป็นสมาชิกสถานออกกำลังกายในโรงแรมต่างๆ และสถานออกกำลังกายครบวงจรแบบเลิศหรู ดูดี The Place Club Gym ที่สร้างขึ้นเพื่อสนองตอบความต้องการของเศรษฐีเมืองชะแมร์

สู่ทางทำการค้า

เนื่องจากกัมพูชาไม่สามารถผลิตสินค้า อุปโภคและบริโภคได้เพียงพอกับความ ต้องการ จึงต้องนำเข้าจากทั่วโลก โดยเฉพาะจากเวียดนาม และไทย การแข่งขัน ของสินค้าไทยในตลาดกัมพูชา นับว่าไทยมีความได้เปรียบประเทศคู่แข่งอื่นๆ เนื่องจากมีพรมแดนติดต่อกับกัมพูชาเป็นระยะทางยาวถึง ๗๙๘ กิโลเมตร จึง สามารถขนส่งสินค้าทางบกเข้าไปยังเมืองต่างๆ ของกัมพูชาได้สะดวกและมีต้นทุน ค่าขนส่งต่ำกว่าประเทศคู่แข่งอื่นๆ

คนกัมพูชา มีทัศนคติต่อสินค้าไทยว่ามีคุณภาพดี และราคาเหมาะสม ถ้าให้เลือก ระหว่างสินค้าของไทยและเวียดนาม ในราคาที่เท่ากันหรือแตกต่างกันไม่มาก คน กัมพูชาจะเลือกสินค้าไทยโดยไม่ต้องยั้งคิด ส่วนสินค้าจากจีน และเกาหลี ได้เข้ามา มีส่วนแบ่งตลาดเช่นกัน นอกจากนี้การที่เงินบาทของไทยได้เข้าไปหมุนเวียนใน กัมพูชาเป็นจำนวนมากส่งผลให้เกิดความนิยมในการใช้เงินบาทเป็นสื่อในการ

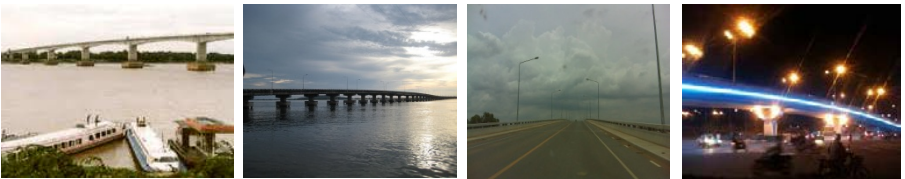
แลกเปลี่ยนเงินตราท้องถิ่นนอกจากเงินเหรียญสหรัฐ และทำให้พ่อค้ากัมพูชา มีความนิยมเอียงที่จะนำเงินบาทกลับมาซื้อสินค้าไทยอีกครั้ง

คนกัมพูชามีรายได้จากการค้าขาย การทำการเกษตร การเข้ามารับจ้างทำงานใน โรงงาน โรงแรม ร้านอาหาร และรายได้ที่สำคัญคือการขายที่ดินให้กับชาวต่างชาติ ทำให้คนกัมพูชามีฐานะรวยกันถ้วนหน้า ชาวบ้านเมื่อขายที่ดินได้อันดับแรกก็ซื้อ มอเตอร์ไซด์ รถยนต์ โทรศัพท์มือถือ เครื่องใช้ ไฟฟ้า และแม้แต่การซื้อเพชร ซื้อ ทอง เพื่อเก็บสะสมแทนเงินสด และใช้เป็นเครื่องประดับกาย

กรุงพนมเปญ ถูกตั้งฉายาว่า เลคซัสซิตี เพราะมีแต่รถ LEXUS เต็มเมือง (คันละ กว่าล้านบาท) นอกจากนี้ การก่อสร้างอาคารที่พักอาศัยลักษณะบ้านเดี่ยวหรือ แม้แต่คอนโดมิเนียม ก็ได้รับการตอบรับจากคนกัมพูชาเป็นอย่างดี ไม่รวมอาคาร พาณิชยกรรมพาณิชย์ และ ศูนย์การค้าหลายโครงการ

นอกจากรายได้จากภาชีนำเข้าแล้ว รัฐบาลได้รับเงินช่วยเหลือปีละหลายร้อยล้าน ดอลลาร์สหรัฐฯ เงินจำนวนนี้ไหลเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ โดยการสร้างสิ่ง สาธารณูปโภคเช่น ถนน สะพาน โรงเรียน เป็นต้น

โอกาส...สู่ทางธุรกิจ

การประกอบธุรกิจการส่งออกและนำเข้า-ได้แก่การส่งออกสินค้า เครื่องอุปโภค บริโภคที่ตลาดมีความต้องการเช่นน้ำมันเชื้อเพลิง รถยนต์ รถจักรยานยนต์และ ส่วนประกอบ เครื่องดื่ม อาหาร วัสดุก่อสร้าง เครื่องสำอางและเครื่องใช้ไฟฟ้า ขณะเดียวกันก็นำเข้า สินค้าที่กัมพูชาผลิตได้เช่น สิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป สินค้า ด้านการเกษตรเช่นข้าว ยางพารา ข้าวโพด ถั่วเหลือง รวมถึงสินค้าสัตว์น้ำ เป็นต้น ที่สำคัญ คนกัมพูชามีทัศนคติที่ดีต่อสินค้าไทย ซึ่งแสดงออกโดยการชื่นชอบและ ตามอย่างไทย (ขณะที่วัยรุ่นไทย ชอบดารากเกาหลี ญี่ปุ่น)

ในงานสังคมเช่นงานแต่งงาน งานหมั้น งานวันเกิด หญิงสาว (ไม่สาวก็ตาม) จะ แต่งตัวสวยงามด้วยผ้าไหม ตัดเป็นชุดราตรีหรูหรา ทำผมแต่งหน้าที่ร้านเสริมสวย ฉะนั้นร้านไหนที่มาจากเมืองไทยหรือจบหลักสูตรจากประเทศไทย จะได้รับความนิยมเป็นพิเศษ สังเกตได้ว่าร้านเสริมสวยส่วนใหญ่จะติดรูปดาราทhailandไว้ที่หน้าร้าน

ตลาดกัมพูชายังคงมีความต้องการวัสดุก่อสร้างเพื่อใช้ในประเทศเป็นจำนวนมาก เนื่องจากต้องมีการปรับปรุงและซ่อมแซมสิ่งสาธารณูปโภคในประเทศที่ได้รับความเสียหายจากการสู้รบภายในประเทศอย่างยาวนาน นอกจากนี้ยังต้องใช้เพื่อก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก โดยเฉพาะระบบคมนาคมเพื่อรองรับการลงทุนจาก ต่างประเทศ จึงเป็นโอกาสทางการค้าของไทยที่จะส่งเสริมการส่งออกสินค้า ประเภทนี้เข้าสู่ตลาดกัมพูชาให้มากขึ้น

๓. ตลาดและการลงทุนที่น่าสนใจ

แนวโน้มความต้องการสินค้าของกัมพูชา ได้แก่

(๑) **อาหารและเครื่องดื่ม** – กัมพูชามีจำนวนประชากรเพิ่มร้อยละ ๑.๑๗ ต่อปี ขณะที่พื้นที่และอุตสาหกรรมภายในประเทศของกัมพูชายังมีข้อจำกัด ทำให้กัมพูชาต้องอาศัยการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศมาเพื่อบริโภค และเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก ที่เดินทางมาเที่ยวในกัมพูชา ปีละประมาณ ๒ ล้านคน

(๒) **รถยนต์** – การนำเข้าเพิ่ม โดยเฉพาะรถยนต์ใหม่เพื่อทดแทนรถยนต์เก่า

(๓) **วัสดุก่อสร้าง** – มีแนวโน้มการนำเข้าสูงเพื่อใช้ในการก่อสร้างอาคารพาณิชย์ และสาธารณูปโภคต่างๆ

(๔) **ผลิตภัณฑ์ยาง** – ซึ่งมีแนวโน้มความต้องการเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะยางรถยนต์ และจักรยานยนต์

(๕) **ผ้าฝ้าย** – กัมพูชานำเข้าเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมผลิต Garment เพื่อส่งออกซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้ให้กัมพูชา

(๖) **เชื้อเพลิง** - นำเข้าเพื่อรองรับกับการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อใช้กับยานพาหนะ และผลิตกระแสไฟฟ้า

แนวโน้มสินค้าส่งออกของกัมพูชา ได้แก่

กัมพูชามีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมากที่ยังไม่ได้นำออกมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ประมาณการว่าการปศุสัตว์ ประมง และป่าไม้ สร้างรายได้ให้แก่ประเทศเป็นมูลค่าประมาณครึ่งหนึ่งของ GDP และสร้างงานร้อยละ ๘๐ ของกำลังแรงงานรวม

สินค้าหลักที่ไทยส่งออก และ นำเข้าจาก กัมพูชา (๕ อันดับแรก)

สินค้าหลักที่ส่งออก	ประเทศคู่แข่ง	สินค้าหลักที่ไทยนำเข้า	ประเทศคู่แข่ง
๑. น้ำมันสำเร็จรูป	สิงคโปร์, เวียดนาม	๑. พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช	เวียดนาม
๒. น้ำตาลทราย	เวียดนาม	๒. เหล็กเหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	จีน, เวียดนาม
๓. ปูนซีเมนต์	เวียดนาม	๓. เศษโลหะ	เวียดนาม
๔. เครื่องดื่ม	สิงคโปร์, มาเลเซีย	๔. ผลิตภัณฑ์สิ่งทออื่นๆ	เวียดนาม
๕. รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ	เกาหลี, จีน	๕. เนื้อสัตว์สำหรับบริโภค	เวียดนาม

สินค้าและบริการที่มีศักยภาพของไทยในกัมพูชา

สินค้า/บริการ	ประเทศคู่แข่ง	วัตถุดิบ Out Sourcing ที่สำคัญ
๑. โรงพยาบาล	เวียดนาม, สิงคโปร์, มาเลเซีย	๑. ทรัพยากรธรรมชาติเช่น ไม้ น้ำมัน ก๊าซ
๒. สปา	เวียดนาม, มาเลเซีย, จีน, เกาหลี	๒. แร่ หินมีค่า
๓. อาหารไทย	เวียดนาม, จีน, เกาหลี, ญี่ปุ่น	๓. แรงงาน
๔. เสริมสวย	เวียดนาม, ฮองกง, เกาหลี, ฝรั่งเศส	๔. พืชไร่
๕. ตัดเย็บเสื้อผ้า	เวียดนาม, จีน	๕. ข้าว

โอกาสการลงทุน

(๑) การเข้าไปลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชน ที่พักโรงแรม เกสเฮ้าส์ ร้านอาหาร นวด สปา จำหน่ายสินค้าของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว ในเมืองที่กำลังเติบโตเช่นเสียมเรียบพนมเปญ และ กัมปงโสม

(๒) การก่อสร้างสถานพยาบาลซึ่งยังขาดแคลนโดยในแต่ละปีมีคนกัมพูชาเข้ามารักษาพยาบาลที่ประเทศไทยนับหมื่นคนคิดเป็นค่ารักษาพยาบาลหลายร้อยล้านบาท

(๓) การสร้างโรงเรียน ศูนย์ฝึกอบรม ซึ่งคนกัมพูชามีความตื่นตัวด้านการศึกษาและด้านวิชาชีพเป็นอย่างมาก เนื่องจากสิ่งเหล่านี้ได้ขาดหายไปช่วงสงคราม

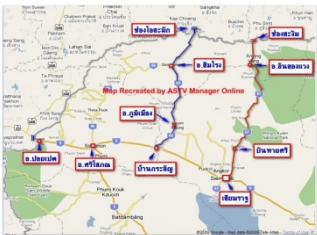

(๔) การแปรรูปสินค้าสัตว์น้ำ ทั้งนี้เนื่องจากกัมพูชามีดินเลสาบเป็นแหล่งทรัพยากรประมงน้ำจืดที่สำคัญของประเทศซึ่งครอบคลุมพื้นที่ ๖ จังหวัดสามารถ

จับปลาได้ปีละประมาณ ๑ ล้านตัน เนื่องจากยังขาดทักษะด้านการแปรรูปสัตว์น้ำ เพื่อส่งออกทำให้ปลาที่จับได้มีการแปรรูปเบื้องต้น เช่น การทำปลาร้า ปลาตากแห้ง ปลาเค็มและน้ำปลาเท่านั้น

(๕) การก่อสร้างสิ่งสาธารณูปโภคพื้นฐานขนาดใหญ่ เช่น ทางหลวง โครงข่าย โทรคมนาคม กิจการผลิตกระแสไฟฟ้า กิจการประปา การขนส่งทางบก ทางน้ำ และ ทางอากาศ เป็นต้นในรูปของ Built-Operate-Transfer (BOT) ซึ่งเป็นสัญญาที่ตกลงว่าเอกชนจะเป็นผู้ลงทุนสร้างและจัดเก็บรายได้ที่เกิดขึ้นจากโครงการที่ลงทุนเป็นระยะเวลาที่กำหนดคือสูงสุดครั้งละไม่เกิน ๓๐ ปี (สามารถขยายเวลาได้ตามเงื่อนไข และข้อกำหนดในสัญญาสัมปทาน) หลังจากนั้นต้องโอนโครงการให้เป็นของรัฐ

(๖) การผลิตในเขตนิคมอุตสาหกรรม เพื่อให้ได้รับสิทธิพิเศษ ต่างๆ จากนานาชาติ เช่น ได้รับสถานะประเทศที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (Most Favored Nation Treatment-MFN) จากประเทศสหรัฐอเมริกา และได้รับสิทธิพิเศษด้านภาษีศุลกากร หรือ Generalized System of Preferences (GSP) จากกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ญี่ปุ่น สแกนดิเนเวีย แคนาดา และออสเตรเลีย สินค้าส่งออกของ กัมพูชาซึ่งได้รับการยกเว้นและลดหย่อนภาษีศุลกากรจากประเทศเหล่านี้เป็นการ

เพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก รวมถึงการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนระดับนานาชาติเพื่อการลงทุนของภาคเอกชนจากการเข้าเป็นสมาชิกขององค์กรนานาชาติ ตัวอย่างเช่น IFC, MIGA และ ICSID (International Center for Settlement of Investment Disputes) นอกจากนี้ยังได้ลงนามในสัญญาเกี่ยวกับ ADB เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการลงทุนกับภาคเอกชนอีกด้วย

(๓) อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร เช่นการผลิตเฟอร์นิเจอร์ซึ่งกัมพูชาห้ามการส่งออกไม้แปรรูปแต่ไม่ห้ามสำหรับเฟอร์นิเจอร์การแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อทำอาหารสัตว์ การผลิตแอลกอฮอล์จากมันสำปะหลัง การผลิตน้ำตาลจากอ้อยและตาล

(๔) การลงทุนทำการเกษตร ซึ่งรัฐบาลให้การสนับสนุนเพื่อให้เกิดการจ้างงานในประเทศ เช่น การปลูกต้นไม้เพื่อนำไปผลิตกระดาษ หรือการปลูกพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่เช่นข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ถั่วเหลือง อ้อย กาแฟ พริกไทย มะม่วงหิมพานต์ ข้าวและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

การทำประมง รัฐบาลกัมพูชาเปิดให้ต่างชาติเข้ามาทำการประมงในกัมพูชาได้ โดยให้มีการปฏิบัติตามขั้นตอนการเสียภาษีของทางการ การทำเหมืองแร่ กัมพูชามีแร่ ธาตุ อัญมณี และทองคำ อยู่ตามจังหวัดต่างๆ เป็นจำนวนมาก รัฐบาลกัมพูชา ต้องการดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ เพื่อนำเทคโนโลยี และเงินลงทุนเข้าไป พัฒนาการทำเหมืองแร่ในกัมพูชา

๔. การลงทุน

คณะกรรมการส่งเสริม การลงทุนกัมพูชา(Cambodian Investment Board : CIB) ได้อนุมัติโครงการส่งเสริมการลงทุนในกัมพูชา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๕ จำนวน ๒,๖๘๑โครงการมูลค่าเงินลงทุน ๙,๖๕๘.๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

การลงทุนที่ได้รับอนุมัติจาก CIB ปี ๒๕๕๑-ธันวาคม ๒๕๕๕

รายการ	หน่วย	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๔/๒๕๕๕ อัตราการเพิ่ม(ลด) %
มูลค่าเงินลงทุน	ล้านดอลลาร์สหรัฐ	๒๕๙.๙	๑๔๙	๑๗๒.๘	๕๐๗.๓	๓๓๔.๑	- ๑๗๓.๒ ล้าน USD (-๓๔.๑๕)
จำนวนโครงการ	โครงการ	๑๐๑	๑๐๐	๑๐๒	๑๔๘	๑๕๗	+๙ โครงการ ๖.๐๘

ที่มา : Cambodia Investment Board

ในปี ๒๕๕๕ CIB อนุมัติโครงการลงทุนรวม ๑๕๗ โครงการ เงินลงทุน ๓๓๔.๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๔ พบว่า อนุมัติเพิ่ม ๙ โครงการหรือเพิ่มร้อยละ ๖.๐๘ ขณะที่เงินลงทุนลดลง ๑๗๓.๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐหรือลดลงร้อยละ ๓๔.๑๕ โครงการที่ CIB อนุมัติ ได้แก่

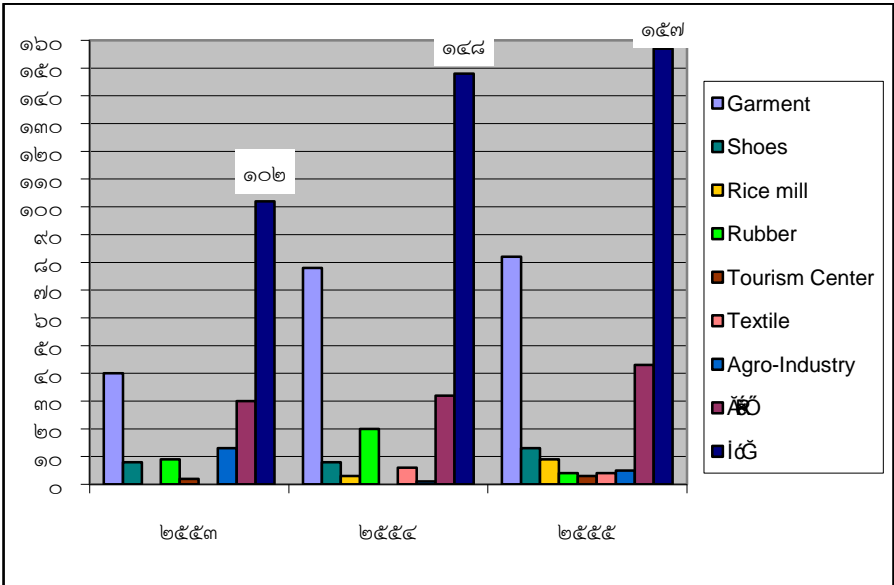
- อุตสาหกรรม Garment ๘๒ โครงการ เงินลงทุน ๑๖๕.๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐเมื่อเทียบกับปีที่แล้วซึ่งมีการอนุมัติ ๗๘ โครงการ จำนวนเงินลงทุน ๑๓๐.๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ พบว่าจำนวนโครงการเพิ่มร้อยละ ๕.๑๒ และเงินทุนเพิ่มร้อยละ ๒๖.๙๕ โดยเป็นการลงทุนจากจีนเกาหลีใต้ ไต้หวัน ฮองกง อังกฤษสิงคโปร์ กัมพูชา ญี่ปุ่น ไทย อินเดียนและออสเตรเลีย
- โรงงานผลิตรองเท้า ๑๓ โครงการ เงินลงทุน ๑๘.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยนักลงทุนจีนกัมพูชา ไต้หวัน เกาหลีใต้ อังกฤษและไทย

- ธุรกิจโรงสี ๙ โครงการ เงินลงทุน ๓๘.๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยนักลงทุน อังกฤษ จีนกัมพูชา ไทยและ ลักแซมเบิร์ก โดยเป็นการร่วมทุนระหว่างไทย-กัมพูชา ๑ โครงการ และไทย-จีน ๑ โครงการ
- อุตสาหกรรมเกษตร ๕ โครงการ เงินลงทุน ๕.๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยนักลงทุน กัมพูชา เกาหลีใต้ ไทยและสิงคโปร์
- โรงงานอุตสาหกรรมยางพารา ๔ โครงการ เงินลงทุน ๙.๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดย นักลงทุนเวียดนาม กัมพูชา ไทยและสิงคโปร์
- อุตสาหกรรมพลาสติก ๔ โครงการ เงินลงทุน ๕.๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยนักลงทุนจีน เกาหลีและสิงคโปร์
- โรงงานสิ่งทอ ๔ โครงการเงินลงทุน ๔.๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยนักลงทุนจีน เวียดนามและฮ่องกง
- จุดให้บริการนักท่องเที่ยว ๓ โครงการ เงินลงทุน ๔.๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยนักลงทุน กัมพูชาและสหรัฐอเมริกา
- โรงงานผลิตถุงเท้า ๒ โครงการ เงินลงทุน ๗.๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยนักลงทุนจีนกัมพูชา ฮ่องกง
- โรงงานแปรรูปอาหาร ๒ โครงการ เงินลงทุน ๒.๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยนักลงทุน เวียดนาม กัมพูชาและแคนาดา
- โรงงานผลิตกระดาษ ๒ โครงการ เงินลงทุน ๒.๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยนักลงทุน เกาหลีใต้และฮ่องกง
- โรงงานผลิตถุงมือ ๒ โครงการ เงินลงทุน ๒.๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยนักลงทุนเกาหลี ใต้และไต้หวัน
- ธุรกิจโรงแรม ๒ โครงการ เงินลงทุน ๒.๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยนักลงทุนกัมพูชา
- อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ๒ โครงการเงินลงทุน ๒.๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยนักลงทุน ฮ่องกงและเกาหลีใต้
- โรงงานแปรรูปไม้ ๒ โครงการเงินลงทุน ๒.๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยนักลงทุนจีน ไต้หวันและกัมพูชา
- ห้างสรรพสินค้า ๑ โครงการ เงินลงทุน ๓๙.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยนักลงทุนญี่ปุ่น

- โรงงานอาหารสัตว์ ๑ โครงการเงินลงทุน ๒.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยนักลงทุนกัมพูชา
- โทรคมนาคม ๑ โครงการเงินลงทุน ๒.๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยนักลงทุนกัมพูชา
- อุปกรณ์ทางการแพทย์ ๑ โครงการเงินลงทุน ๑.๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยนักลงทุนกัมพูชา
- ธุรกิจพลังงาน ๑ โครงการเงินลงทุน ๑.๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยนักลงทุนเกาหลีใต้
- โรงงานผลิตปุ๋ย ๑ โครงการเงินลงทุน ๑.๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยนักลงทุนกัมพูชา
- อุตสาหกรรมการก่อสร้าง ๑ โครงการเงินลงทุน ๑.๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยนักลงทุนกัมพูชา
- อุตสาหกรรมเหมืองแร่ ๑ โครงการเงินลงทุน ๑.๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยนักลงทุนกัมพูชา
- อื่นๆ ๑๑ โครงการเงินลงทุน ๑๗.๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยนักลงทุนเกาหลี จีน ฮ็องกง ไต้หวันและไทย

การลงทุนแยกตามประเภท (จำนวนโครงการ)

ประเภท	๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๕
Garment	๔๐	๗๘	๘๒
Shoes	๘	๘	๑๓
Rice mill	-	๓	๙
Rubber	๙	๒๐	๔
Tourism Center	๒	-	๓
Textile	-	๖	๔
Agro-Industry	๑๓	๑	๕
อื่นๆ	๓๐	๓๒	๔๓
รวม	๑๐๒	๑๔๘	๑๕๗

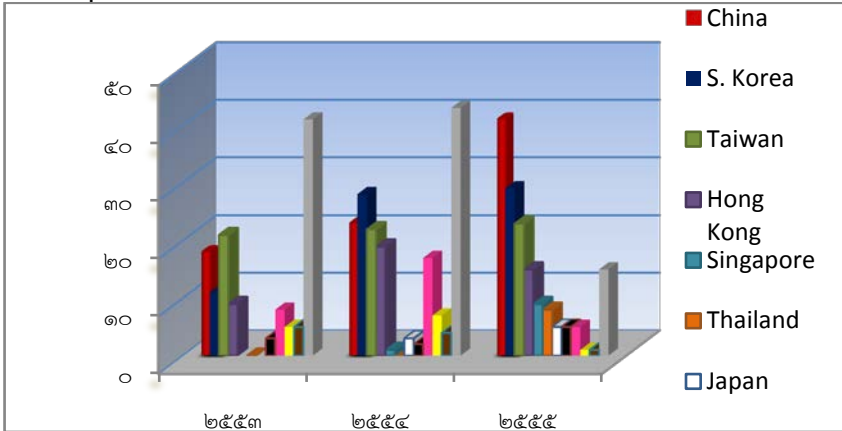
วิเคราะห์สถานการณ์การลงทุน

(๑) มูลค่าเงินลงทุนในปี ๒๕๕๕ มีมูลค่าการลงทุน ๓๓๔.๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากปี ๒๕๕๔ ซึ่งมีมูลค่ารวม ๕๐๗.๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ร้อยละ ๓๔.๑๕ โดยเป็นการลงทุนจากต่างประเทศ ๓๐๔.๗๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขณะที่เป็นการลงทุนของคนกัมพูชา ๓๙.๒๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม Garment และด้านการเกษตร

(๒) การลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติ นักลงทุนจีนเป็นผู้ได้รับอนุมัติโครงการมากที่สุด จำนวน ๔๑ โครงการ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๖.๑ ของจำนวนโครงการรวม รองลงมาคือเกาหลีใต้จำนวน ๒๙ โครงการ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๘.๕ ของจำนวนโครงการรวม ได้เห็นจำนวน ๒๓ โครงการ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๔.๖ ของจำนวนโครงการรวม ฮองกง ๑๕ โครงการ สิงคโปร์ ๙ โครงการ ไทย ๘ โครงการ ญี่ปุ่น ๕ โครงการ อังกฤษ ๕ โครงการ เวียดนาม ๕ โครงการ แคนาดา ซามัว และฝรั่งเศส ประเทศละ ๒ โครงการ ส่วนที่เหลือได้แก่ เซเชลส์ อินเดีย ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ ออสเตรเลีย สหรัฐฯ และมาเลเซีย ประเทศละ ๑ โครงการ ด้านจำนวนเงินลงทุนมากที่สุดคือจีน ๑๐๔.๐๗ ล้าน

ดอลลาร์สหรัฐฯคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๓๑.๑๕ ของมูลค่าเงินลงทุนรวมมองลงไปได้แก่ เกาหลีใต้และไต้หวันในสาขาต่างๆ เช่นอุตสาหกรรมGarmentโรงงานผลิตกระเป๋า โรงงานผลิตถักมือ ธุรกิจพลังงาน อุตสาหกรรมการเกษตร โรงงานพลาสติกจุดให้บริการนักท่องเที่ยว เป็นต้น

การลงทุนแยกตามประเทศ (จำนวนโครงการ)

ประเทศ	๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๕
China	๑๘	๒๓	๔๑
S. Korea	๑๑	๒๘	๒๙
Taiwan	๒๑	๒๒	๒๓
Hong Kong	๙	๑๙	๑๕
Singapore		๑	๙
Thailand	-	-	๘
Japan		๓	๕
UK	๓	๒	๕
Vietnam	๘	๑๗	๕
Malaysia	๕	๗	๑
USA	๕	๔	๑
อื่นๆ	๔๑	๔๓	๑๕

(๓) การลงทุนจากนักลงทุนไทยในปี ๒๕๕๕ มีนักลงทุนไทยได้รับการส่งเสริมการลงทุนรวม ๘ โครงการ ได้แก่

(๓.๑) บริษัทCrystal Rice (Kampuchea) จำกัด เป็นการลงทุนเพื่อจัดตั้งโรงสีข้าวขนาดใหญ่พร้อมท่าเรือและระบบขนส่งแบบครบวงจรที่จังหวัดกัมพูชา โดยเป็นการลงทุนของบริษัท Asia Golden Rice ผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ของไทยร่วมกับนักลงทุนกัมพูชา

(๓.๒) บริษัทRice Mill Complex จำกัด

เป็นการร่วมทุนระหว่างไทยและจีน

(๓.๓) โรงงานทำรองเท้าของบริษัทAerosoft Summit Footwear จำกัดเป็นการร่วมทุนระหว่างไทยและกัมพูชา (สัดส่วน ๔๙:๕๑)เงินทุนจดทะเบียน ๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

(๓.๔) โรงงานตัดเย็บเสื้อผ้าบริษัทTrax Apparel (Cambodia) จำกัด

(๓.๕) โรงงานตัดเย็บเสื้อผ้าบริษัท Scandinavian Textile (Cambodia)

(๓.๖) โรงงานอุปกรณ์ไฟฟ้าของบริษัทSC Wado Component (Cambodia) จำกัด

(๓.๗) อุตสาหกรรมการปลูกและผลิตยางพาราบริษัทData Rubber (Cambodia) จำกัด

(๓.๘) โรงงานแปรรูปมันสำปะหลังบริษัท Power Unity (Cambodia) Investment Co.,Ltd. เป็นการร่วมทุนระหว่างไทยและกัมพูชา

สรุป นักลงทุนไทยลงทุนในกัมพูชาเป็นลำดับที่ ๙ โดยมีการลงทุนโดยนักลงทุนต่างชาติ (ตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ ถึง ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๕) ดังนี้

ลำดับที่	ประเทศ	เงินทุนจดทะเบียน (USD)
๑	Malaysia	๑,๙๖๒,๓๒๕,๒๖๕
๒	China	๙๐๕,๑๔๑,๐๖๗
๓	Taiwan	๖๕๐,๗๑๐,๓๖๖
๔	United States	๔๗๐,๑๙๖,๒๓๑
๕	Korea	๔๐๖,๖๘๒,๐๘๓
๖	Vietnam	๔๐๐,๖๒๑,๓๖๙
๗	Hong Kong	๓๑๗,๕๓๙,๔๕๕
๘	Singapore	๓๐๖,๓๒๗,๗๒๘
๙	Thailand	๓๐๖,๒๓๑,๙๑๒

ตารางเปรียบเทียบการลงทุน ปี ๒๕๕๔ และ ๒๕๕๕ (แยกตามหมวด)

ลำดับที่	ปี ๒๕๕๔		ปี ๒๕๕๕	
	อุตสาหกรรม	ล้านดอลลาร์ฯ	อุตสาหกรรม	ล้านดอลลาร์ฯ
๑	ยางพารา	๒๙๕.๐	เสื้อผ้าสำเร็จรูป	๑๖๕.๓
๒	เสื้อผ้าสำเร็จรูป	๑๓๐.๒	ห้างสรรพสินค้า	๓๙.๕
๓	การท่องเที่ยว	๑๔.๕	โรงสี	๓๘.๓

๔	เหมืองแร่	๑๒.๐	รองเท้า	๑๘.๕
๕	วัสดุก่อสร้าง	๑๐.๐	ยางพารา	๙.๐
รวม ๕ หมวด		๔๖๑.๗	รวม ๕ หมวด	๒๗๐.๖
รวมทั้งหมด		๕๐๗.๓	รวมทั้งหมด	๓๓๔.๑

ตารางเปรียบเทียบการลงทุน ปี ๒๕๕๔ และ ๒๕๕๕ (แยกตามรายประเทศ)

ลำดับที่	ปี ๒๕๕๔		ปี ๒๕๕๕	
	ประเทศ	ล้านดอลลาร์ฯ	ประเทศ	ล้านดอลลาร์ฯ
๑	เวียดนาม	๒๘๑.๔๕	จีน	๑๐๔.๑
๒	กัมพูชา	๔๖.๕๐	เกาหลีใต้	๔๔.๗๑
๓	จีน	๔๖.๔๘	ญี่ปุ่น	๔๒.๙๔
๔	ไต้หวัน	๔๐.๘๙	กัมพูชา	๓๙.๒๖
๕	เกาหลีใต้	๓๘.๔๑	ไต้หวัน	๒๙.๓๘
รวม ๕ ประเทศ		๔๕๓.๗๓	รวม ๕ ประเทศ	๒๖๐.๖๙
รวมทั้งสิ้น		๕๐๗.๓๑	รวมทั้งสิ้น	๓๓๔.๑

สิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน

จุดอ่อนของกัมพูชา คือ สิ่งสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่ยังไม่สมบูรณ์ในขณะนี้ แต่ในหลายปีที่ผ่านมารัฐบาลได้พยายามสร้างสิ่งสาธารณูปโภคเพิ่มขึ้น เช่น ได้เริ่มสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ ระยะไม่ถึง ๑๐ ปีนี้ พลังงานจะถูกผลิตจากฟอสซิล เกาเซก หรือจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ นั่นหมายถึงพลังงานไฟฟ้าจะไม่ใช่อุปสรรคสำหรับกัมพูชาอีกต่อไป

อย่างไรก็ตาม กัมพูชามีจุดแข็งเหนือกว่าประเทศอื่นคือ การเข้าถึงตลาดซึ่งประเทศเพื่อนบ้านไม่มี ลาวและพม่ามีสถานะเช่นเดียวกับกัมพูชาคือเป็นประเทศด้อยพัฒนาเหมือนกัน แต่ลาวเป็นประเทศซึ่งไม่มีทางออกสู่ทะเล และพม่าสามารถผลิตได้แต่มีปัญหาด้านตลาด กัมพูชาจึงเป็นประเทศที่มีสถานะดีที่สุดในกลุ่มประเทศด้อยพัฒนาในอาเซียน เพราะสามารถลงทุนในกัมพูชาเพื่อผลิตและส่งออกได้ ตลาดสหภาพยุโรป บนพื้นฐานที่ไม่มีภาษีและโควต้า ส่งไปแคนาดา ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น อินเดีย จีน เกาหลีใต้ และอีกหลายประเทศที่ร่ำรวย ซึ่งเกือบทั้งหมดปลอดจากภาษีและโควต้า และที่สำคัญกัมพูชามีระบบการค้าที่เปิดเสรีมาก

กัมพูชาที่มีตั้งทางภูมิศาสตร์ที่สามารถเชื่อมโยงการขนส่งกับต่างประเทศได้สะดวก ประกอบกับมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ และมีความสำคัญทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะ ป่าไม้ น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ แร่ธาตุและสัตว์น้ำ เป็นต้น นอกจากนี้อัตราค่าจ้างแรงงานในกัมพูชายังอยู่ในระดับต่ำ หากมีการนำทรัพยากรดังกล่าวมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพจะทำให้สินค้าที่ผลิตได้มีต้นทุนต่ำกว่าคู่แข่ง

นโยบายส่งเสริมการลงทุน และกฎระเบียบการลงทุน

กัมพูชาเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศหลายแห่งเช่นสมาชิกของ FAO, IMF, Interpol, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, WHO, etc.,

Organization	Member Since
International Telecommunication Union (ITU)	1952
United Nations (UN)	1955
Asian Development Bank (ADB)	1966
Universal Postal Union (UPU)	1969
International Bank for Reconstruction and Development (IBRD)	1970
International Development Association (IDA)	1970
World Intellectual Property Organization (WIPO)	1995
International Finance Corporation (IFC)	1997
Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA)	1999
Association of Southeast Asian Nations (ASEAN)	1999
International Labour Organization (ILO)	1999*
World Customs Organization (WCO)	2001
Asian Productivity Organization (APO)	2004
World Trade Organization (WTO)	2004
International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID)	2005
International Tropical Timber Organization (ITTO)	2009

Note: * Cambodia ratified six fundamental conventions of the ILO in 1999

Source: Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation

กัมพูชาได้รับความช่วยเหลือด้านต่างๆ จากนานาประเทศ เช่น สถานะการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่งจากสหรัฐอเมริกา และได้รับสิทธิพิเศษด้านภาษีศุลกากรหรือ GSP (Generalized System of Preferences) จากกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ญี่ปุ่น สแกนดิเนเวีย แคนาดา และออสเตรเลีย สำหรับสินค้าที่ส่งออกจากกัมพูชา โดยจะได้รับการลดหย่อนอัตราภาษีหรือได้รับการอำนวยความสะดวก โดยการยกเว้นหรือลดระเบียบกฎเกณฑ์ เรื่องพิธีการการนำเข้า เช่น การรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (rules of origin)

กัมพูชามีความร่วมมือทางการค้ากับต่างประเทศในหลายมิติ ทั้งในกรอบ WTO, APEC, ASEAN ซึ่งจะเป็นเรื่องการจัดระบบและระเบียบทางการค้า และความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสาธารณสุขในลักษณะเป็นสากล เช่นความร่วมมือภายใต้กรอบ GMS (Great Mekong Sub-region) และ ความร่วมมือภายใต้กรอบ ACMECS (Ayeyawady – Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy)

รัฐบาลกัมพูชาให้ความสำคัญกับการลงทุนในประเทศ ดังจะเห็นได้จากนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งให้การอำนวยความสะดวกและการให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ แก่โครงการที่ได้รับการส่งเสริม ตลอดจนการอนุญาตให้นักลงทุนโอนเงินไปต่างประเทศได้อย่างเสรี ให้การรับประกันที่จะไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ยึดทรัพย์สินของเอกชนเป็นของรัฐ หรือกำหนดราคาสินค้าและบริการสำหรับโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนฯ

รัฐบาลกัมพูชาได้ลงนามในความตกลงทวิภาคีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนกับรัฐบาลประเทศต่างๆ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย ฝรั่งเศส สวิสเซอร์แลนด์ เกาหลีใต้ เยอรมนี สิงคโปร์ จีน เนเธอร์แลนด์ ฟิลิปปินส์ และคิวบา เพื่อสร้างความมั่นใจแก่นักลงทุนต่างชาติว่า รัฐบาลกัมพูชาและรัฐบาลของประเทศคู่สัญญาจะสนับสนุนและปกป้องการลงทุนซึ่งกันและกัน กัมพูชามีแหล่งเงินกู้จากต่างประเทศ เช่น ธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) และธนาคารโลก(WORLDBANK) ที่ให้การสนับสนุนโครงการเกี่ยวกับสาธารณูปโภคของรัฐบาล และ International Financial Corporation

สนับสนุนโครงการของเอกชน รัฐบาลกัมพูชาได้เริ่มกระบวนการอำนวยความสะดวกทางการค้าการลงทุนเพื่อลดต้นทุนการประกอบการ ให้สามารถแข่งขันได้

สิทธิพิเศษ ที่ได้รับจากประเทศคู่ค้า	สินค้า
๑. สถานะการปฏิบัติเยี่ยงชาติ ที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (Most-Favoured Nation Treatment – MFN) จากสหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ๒. สิทธิพิเศษด้านภาษีศุลกากรหรือ GSP จากกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ญี่ปุ่น สแกนดิเนเวีย แคนาดา และออสเตรเลีย	๑. ทั่วไปให้ได้รับสิทธิประโยชน์ในการเข้าสู่ตลาดเสมือนสมาชิก GATT ๒. ทั่วไปให้ได้รับอัตราภาษีพิเศษโดยไม่กำหนดปริมาณโควตานำเข้า “Everything But Arm- EBA”
- AFTA	ทั่วไป
- WTO	ทั่วไป

การเข้าเป็นสมาชิก WTO หมายถึงกัมพูชาจะต้อง ยอมรับและหลีกเลี่ยงให้ข้อตกลงของ WTO มีสิทธิและอำนาจเหนือกฎหมายเดิมของประเทศ ในกรณีที่มีข้อขัดแย้งหรือความไม่สอดคล้องทางกฎหมายเกิดขึ้น เช่น กรณีผู้ลงทุนเห็นว่ากฎหมายของกัมพูชาไม่สอดคล้องกับข้อตกลงใน WTO ก็สามารถยื่นฟ้องขอความเป็นธรรมจาก WTO โดยข้อตกลงของ WTO กล่าวเช่นไร ให้ถือว่าคือที่สุดของคำตัดสินนั้นๆ

ในกรณีที่กัมพูชาไม่มีกฎหมายครอบคลุมในบางประเด็น ให้ใช้บทบัญญัติในข้อตกลงของ WTO เป็นบทอ้างอิงและแนวทางในการปฏิบัติ เป็นต้น ผู้ลงทุนจะได้รับประโยชน์ เพราะมีการปรับปรุงกรอบโครงสร้างทางกฎหมายที่กว้างขึ้น จากเริ่มแรกของกระบวนการเข้าเป็นสมาชิก

ของ WTO ถึงปัจจุบัน ก็มุงูซาได้ออกกฎหมายใหม่ กว่า ๕๐ ฉบับ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานของ WTO นอกจากนี้ยังมีกฎหมายอีกหลายฉบับที่จะต้องปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจทำให้กระบวนการทางธุรกิจและการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงหรือได้รับผลกระทบไปด้วย เช่น

(๑) รูปแบบทางการค้า – จะมีการเปลี่ยนแปลงหลังการบังคับใช้กฎหมายธุรกิจการค้า กฎหมายตราสารหนี้และการชำระเงิน กฎหมายหลักทรัพย์ กฎหมายความปลอดภัยด้านธุรกรรมการเงิน เป็นต้น

(๒) ขั้นตอนศุลกากร – ต้องปรับปรุงและแก้ไขให้สอดคล้องกับข้อบังคับของ WTO

(๓) กฎหมายเฉพาะ – เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการอิสระกำกับดูแลด้านน้ำ การโทรคมนาคม การบิน การท่องเที่ยว และการประมง เป็นต้น

(๔) การปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา – ประกอบด้วย กฎหมายสิทธิบัตร กฎหมายเครื่องหมายการค้า และกฎหมายลิขสิทธิ์ เป็นต้น

(๕) การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น กฎหมายออกแบบและวงจรไฟฟ้า กฎหมายปกป้องพืช กฎหมายแหล่งกำเนิดทางภูมิศาสตร์ และกฎหมายเปิดเผยข้อมูลทางราชการ เป็นต้น

ประเทศที่ได้รับการปฏิบัติทางการค้าอย่างดีเยี่ยม (Most Favored Nation)

ก็มุงูซาได้รับสถานภาพประเทศที่ได้รับการปฏิบัติทางการค้าอย่างดีเยี่ยมจากสหรัฐอเมริกาและยุโรป ทำให้สามารถส่งออกสินค้าไปตลาดเหล่านี้ในอัตราภาษีร้อยละ ๕ (จากเดิมร้อยละ ๙๐)

GSP

ก็มุงูซาได้รับสิทธิพิเศษ GSP จากสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป ทำให้สินค้าที่ผลิตหรือมีแหล่งกำเนิดในก็มุงูซา (ใช้วัตถุดิบในประเทศอย่างน้อยร้อยละ ๓๕) สามารถส่งออกไปตลาดเหล่านี้ในอัตราภาษีศูนย์

สมาชิกอาเซียน (ASEAN)

สินค้าที่กัมพูชาส่งออกไปตลาดอาเซียนจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีระหว่างประเทศสมาชิกในอัตราที่ต่ำได้ นอกจากนี้หากใช้วัตถุดิบในการผลิตจากแหล่งกำเนิดในประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างน้อย ร้อยละ ๓๕ จะสามารถส่งออกไปสหรัฐอเมริกาและยุโรปในอัตรารายปี ศูนย์ ตามสิทธิพิเศษที่กัมพูชาได้รับ (GSP)

การลดอัตรารายปีภายใต้ข้อตกลงภาษีอาเซียน (ASEAN CEPT)

ภายใต้แผนการลดภาษีของ CEPT กัมพูชาจะต้องทยอยลดภาษีนำเข้าสินค้าจากประเทศสมาชิกอาเซียนและให้เป็นศูนย์หรือร้อยละ ๕ ภายในปี ๒๕๕๓ ขึ้นอยู่กับประเภทของสินค้านำเข้า และภายในปี ๒๕๕๘ กัมพูชาต้องลดอัตรารายปีนำเข้าสินค้าและบริการภายใต้ CEPT ให้เหลือร้อยละ ๐

การค้าที่ไม่เป็นธรรม

กัมพูชาประกาศใช้กฎหมายกำกับและควบคุมการค้าที่ไม่เป็นธรรมตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ ได้แก่การทำให้ผู้บริโภคสับสนในสินค้าของคู่แข่ง การร้องเรียนคู่แข่งที่ไม่เป็นจริง การเผยแพร่เอกสารประชาสัมพันธ์เพื่อให้ลูกค้าเข้าใจผิดในคู่แข่ง เป็นต้น

การเปิดเสรีด้านธุรกิจบริการ และด้านภาษี

การเปิดเสรีดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจต่างๆ ในกัมพูชา บริษัทจะต้องปรับตัวด้านภาษี ในขณะที่เดียวกันธุรกิจบริการเช่นด้านการบัญชี การท่องเที่ยว และการโทรคมนาคม จะมีการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น

Matrix of GSP Beneficiaries and Major Markets

Beneficiaries in Asia	Japan	The US	The EU
Bangladesh	X(LDC)	X(LDC)	X(LDC)
Cambodia	X(LDC)	X(LDC)	X(LDC)
China	X		X
Indonesia	X	X	X

Lao PDR	X(LDC)		X(LDC)
Malaysia	X		X
Myanmar	X(LDC)		X(LDC)
Thailand	X	X	X
Philippine	X	X	X
Vietman	X		X

Number of Articles Subject to Preferences under GSP schemes

	Japan	The US	The EU
For all developing countries	๓,๔๙๐	๓,๔๐๐	๖,๓๐๐
Addintional only for LDCs including Cabodia	๒,๒๐๐	๑,๔๐๐	All other articles but arms and ammunition(EBA)and for other exceptions

Source: METI of Japan , USTR and EU

การย้ายถิ่นฐานและขอโอนสัญชาติ

การเดินทางเข้ากัมพูชาบุคคลที่ประสงค์จะเดินทางเข้ากัมพูชาสามารถขอวีซ่า (Visa) ได้ที่สถานทูตหรือสถานกงสุลกัมพูชาในประเทศนั้น ๆ และที่ด่านตรวจคนเข้าเมือง ณ จุดผ่านแดนระหว่างประเทศ

วีซ่าปกติสำหรับนักลงทุน อนุญาตให้พำนักอยู่ได้ เป็นเวลา ๑ เดือน และสามารถต่ออายุได้สูงสุด ๑ ปี คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ได้จัดตั้งสำนักงานเพื่อให้ความช่วยเหลือนักลงทุนต่างชาติด้านการขอต่ออายุวีซ่าโดยเฉพาะ หากเอกสารครบถ้วน ผู้ยื่นขอจะได้รับการต่ออายุวีซ่าภายใน ๒ สัปดาห์

การยกเว้นวีซ่า

ผู้ที่ได้รับการยกเว้นวีซ่าเข้าประเทศกัมพูชา ได้แก่ ประชาชนของประเทศไทยได้รับอนุญาตให้พำนักอยู่ได้สูงสุดคราวละ ๑๔ วัน ส่วนประชาชนของประเทศลาว มาเลเซีย สิงคโปร์ เวียดนาม และฟิลิปปินส์ ซึ่งจะได้รับอนุญาตให้พำนักอยู่ได้สูงสุดคราวละ ๒๑ วัน หรือ ๓๐ วัน

การโอนสัญชาติเป็นพลเมืองกัมพูชา

การได้รับสัญชาติกัมพูชาจะต้องผ่านการแต่งงานกับคนกัมพูชาหรือผ่านขั้นตอนการขอโอนสัญชาติอย่างเป็นทางการ ยังไม่มีกฎหมายที่รองรับโอนสัญชาติที่ชัดเจน แต่จะพิจารณาเป็นรายๆไป

ค่าธรรมเนียมในการขอวีซ่า

ประเภท	ค่าธรรมเนียม (ดอลลาร์ฯ)
นักท่องเที่ยว -ขอวีซ่าผ่านสถานทูตกัมพูชาในประเทศต่าง ๆ (Tourist Visa) -ขอวีซ่าที่ด่านพรมแดนก่อนเข้าประเทศกัมพูชา (Visa on Arrival)	๒๐
นักธุรกิจ -ขอวีซ่าผ่านสถานทูตกัมพูชาในประเทศต่าง ๆ (Business Visa) -เมื่อเดินทางเข้าประเทศกัมพูชาแล้วสามารถนำ Business Visa ไปขยายระยะเวลาพำนักได้	๒๕
<ul style="list-style-type: none">ระยะเวลา ๑ เดือน (Single Entry)ระยะเวลา ๓ เดือน (Single Entry)ระยะเวลา ๖ เดือน (Multiple Entry)ระยะเวลา ๑ ปี (Multiple Entry)	๔๕ ๗๕ ๑๕๐ ๒๗๐
<ul style="list-style-type: none">ผู้ที่พำนักอยู่ในกัมพูชาเกินระยะเวลาจะถูกปรับเงินวันละ	๕ ดอลลาร์ฯ

การจัดตั้งธุรกิจ

การประกอบธุรกิจทุกประเภทในกัมพูชา อยู่ภายใต้กฎหมายธุรกิจ(Law on Commercial Enterprise หรือ LCE) โดยกรอกรการจัดตั้งบริษัท และการดำเนินธุรกิจต่างๆ มีเนื้อหาสำคัญประกอบด้วย

- ❖ ตัวแทน : ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทใดๆ จะต้องมึบริษัทตัวแทนนิติบุคคลที่มีฐานะทางกฎหมายในกัมพูชา

- ❖ สถานที่ประกอบการ : จะต้องมึสถานที่ประกอบการเป็นหลักแหล่ง และมีที่อยู่ที่สามารถอ้างอิงได้
- ❖ จำนวนหุ้น : จะต้องออกหุ้นบริษัทไม่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ หุ้น ในราคาพาร์ที่ไม่น้อยกว่า ๔,๐๐๐ เรียล
- ❖ ไบร่รับรองหุ้น : ผู้ถือหุ้นทุกรายจะได้รับไบร่รับรองหุ้น
- ❖ การเก็บข้อมูล : บริษัทจะต้องจัดเก็บข้อมูลที่บริษัท ดังนี้
 - (๑) บทบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
 - (๒) บันทึกการประชุมและความเห็นของคณะกรรมการบริหาร
 - (๓) สำเนาคำสั่งต่างๆ
 - (๔) ทะเบียนหลักทรัพย์
 - (๕) ข้อตกลง/มติของผู้ถือหุ้นและรายงานของคณะกรรมการ การบริหาร
 - (๖) เอกสารบัญชีต่างๆ
- ❖ การประชุมคณะกรรมการบริหาร : ต้องจัดประชุมอย่างน้อยปีละ ๓ ครั้ง
- ❖ การแจ้งสถานภาพบริษัทประจำปี : บริษัทจะต้องกรอกแบบฟอร์มแจ้งสถานภาพบริษัทส่งให้กับกระทรวงพาณิชย์เพื่อเก็บรักษา หากบริษัทใดไม่ส่งแบบฟอร์มดังกล่าวเป็นเวลาต่อเนื่อง ๓ ปี จะถือว่าบริษัทนั้นๆ ไม่มีฐานะที่ถูกต้องตามกฎหมาย และจะถูกเพิกถอนหนังสือรับรองการจดทะเบียนบริษัท
- ❖ เอกสารการเงินประจำปี : บริษัทจะต้องส่งงบการเงินซึ่งผ่านการรับรองโดยคณะกรรมการบริษัทและผู้ตรวจสอบบัญชี และเอกสารการเงินให้กับผู้ถือหุ้นอย่างน้อย ๒๑ วันทำการก่อนการประชุมผู้ถือหุ้นประจำปี

- ❖ การเปิดเผยผลประโยชน์ : บริษัทจะต้องเปิดเผยข้อมูลผลประโยชน์ของบริษัทและความเกี่ยวเนื่องกับผลประโยชน์นั้นๆ ของคณะกรรมการ/ผู้บริหารบริษัท
- ❖ ลำดับขั้นตอนการประชุมผู้ถือหุ้นและการประชุมคณะกรรมการบริหาร
- ❖ การแต่งตั้งเลขานุการของบริษัท : เพื่อการประสานงานกับ LCE
- ❖ การใช้ชื่อบริษัทเป็นภาษากัมพูชา : ทุกบริษัทจะต้องมีป้ายชื่อเป็นภาษากัมพูชา และตัวอักษรป้ายชื่อจะต้องใหญ่กว่าและอยู่ด้านบนภาษาต่างประเทศอื่นๆ ข้อบังคับนี้ใช้กับเอกสารทุกชนิดของบริษัท
- ❖ การแต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชี
- ❖ บทบัญญัติเกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชี/สภาพคล่องของบริษัท
- ❖ บทลงโทษต่างๆ

รูปแบบการประกอบธุรกิจ มี ๗ ประเภท คือ

- (๑) Joint Stock Company
- (๒) บริษัทจำกัด (Limited Liability Company)
- (๓) Sole Proprietorship Limited Company
- (๔) Commercial Partnerships
- (๕) สำนักงานตัวแทน (Representative Offices)
- (๖) สำนักงานสาขา (Branch Office of a Foreign Company)
- (๗) Subsidiary

บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจ ต้องยื่นจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการต่อกระทรวงพาณิชย์หรือสำนักงานทะเบียนฯ ในท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ ก่อนเริ่มประกอบกา้ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

รูปแบบการประกอบธุรกิจ

รูปแบบ	คำจำกัดความ	จุดเด่น	จุดด้อย
บริษัท จำกัด Limited Liability Company	<p>-ผู้ถือหุ้นจำกัดความ รับผิดชอบเฉพาะมูลค่า หุ้นที่ตนชำระไม่ครบ</p> <p>-นิติบุคคลถือหุ้นราย เดียว เป็นเจ้าของคน เดียว</p> <p>-บริษัทเอกชน จำกัด ผู้ถือหุ้นตั้งแต่ ๒ – ๓๐ คน</p> <p>-บริษัทมหาชน จำกัด ผู้ถือหุ้นตั้งแต่ ๓๑ คน ขึ้นไป</p>	<p>- ได้รับการยอมรับ</p> <p>- ทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ ๔ ล้านบาท</p> <p>-สามารถเสนอ โครงการ เพื่อขอรับ การส่งเสริมการ ลงทุน</p> <p>- มีความยืดหยุ่นใน การปรับโครงสร้าง</p>	<p>- เข้าร่วมภาษี ในกัมพูชา</p> <p>- ต้องวางระบบ การบริหารและ รายงาน</p> <p>- การ เปลี่ยนแปลง ผู้บริหารหรือผู้ถือ หุ้น ต้องอยู่ ภายใต้ข้อกำหนด หนดของ ข้อบังคับ</p>
สำนักงาน สาขา Branch Office of a Foreign Company	<p>-เป็นสาขาของ ต่างประเทศ ซึ่งมีที่ ตั้งอยู่นอกประเทศ</p>	<p>-ใช้กฎหมายภายใต้ การกำกับ ด้าน กฎระเบียบและ บัญชี</p>	<p>-ไม่สามารถขอรับ การส่งเสริมการ ลงทุน</p> <p>- ยากต่อการควบคุม ของบริษัทแม่</p> <p>- เสียภาษีบริษัท และต้องเข้าสู่ ระบบภาษีของ กัมพูชา</p>

สำนักงาน ตัวแทน Representative Offices	<ul style="list-style-type: none"> - บริษัทแต่งตั้งตัวแทนท้องถิ่นรับผิดชอบการบริหารจัดการแทนบริษัทแม่ 	<ul style="list-style-type: none"> - ก่อตั้งง่าย - ไม่มีภาระภาษีในกัมพูชา 	<ul style="list-style-type: none"> -ไม่สามารถขอรับการส่งเสริมการลงทุน -ขาดสถานะที่แน่นอนทางกฎหมาย -ไม่สามารถขายสินค้า หรือบริการ
ธุรกิจร่วม ค้า Business Cooperation Contract (BCC)	ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภาครัฐผ่านสัญญาจ้าง	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ต้องมีสถานะทางกฎหมาย - ไม่มีการเรียกเก็บภาษีบริษัท - ลดภาระการบริหารจัดการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน - ขอบเขตการค้าเน้นกิจกรรมมีจำกัด - ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจได้ชัดเจน

การจดทะเบียน บริษัทจำกัด(Limited Liability Company)

บริษัทจำกัดในกัมพูชาอาจมีเจ้าของเป็นชาวกัมพูชา ร้อยเปอร์เซ็นต์หรือเป็นบริษัทที่มีชาวต่างชาติ เป็นเจ้าของร้อยเปอร์เซ็นต์ หรือเป็นการร่วมทุนระหว่างสองฝ่ายก็ได้

บริษัทจำกัด จะต้องจดทะเบียนและได้รับใบอนุญาต จัดตั้งบริษัทจากกระทรวงพาณิชย์ โดยต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดและเงื่อนไขต่างๆที่บัญญัติไว้ในกฎหมายธุรกิจหรือ CLE ของกัมพูชา เช่น การจัดเก็บข้อมูลต่างๆ การออกใบหุ้นและราคาหุ้น การประชุมผู้ถือหุ้น การประชุมคณะกรรมการบริหาร เป็นต้น

บริษัทจำกัด มี ๓ ประเภท คือ

- (1) บริษัทจำกัดที่มีผู้ถือหุ้นรายเดียว : ต้องมีกรรมการบริหารอย่างน้อย ๑ คน
- (2) บริษัทจำกัดที่มีผู้ถือหุ้นหลายคน : ต้องมีผู้ถือหุ้นระหว่าง ๒-๓๐ คน มีกรรมการบริหารอย่างน้อย ๑ คน และอาจมีข้อจำกัดด้านการถือหุ้น
- (3) บริษัทจำกัดมหาชน : มีสาธารณชนเป็นผู้ถือหุ้น และต้องมีกรรมการบริหารอย่างน้อย ๓ คน

หลักเกณฑ์การยื่นจดทะเบียน มีดังนี้

- (1.) ต้องได้รับการยินยอมเข้าครอบครองสถานประกอบการจากศาลากลาง (City Hall) หรือจังหวัดในท้องถิ่นที่ตั้งกิจการ
- (2.) ต้องมีเงินทุนจดทะเบียนชำระเต็มไม่ต่ำกว่า ๔ ล้านบาท โดยมีมูลค่าหุ้นกำหนดไว้ไม่ต่ำกว่า ๔,๐๐๐ เรียลต่อหุ้น หลักฐานแสดงคุณสมบัติข้างต้น ผ่อนผันให้ใช้เอกสารที่กระทำในนามของกิจการ และแสดงสำเนาบัญชีเงินฝากของผู้ถือหุ้นประกอบการยื่นจดทะเบียน
- (3.) ต้องมีผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่า ๒ ราย
- (4.) ต้องยื่นวัตถุประสงค์และข้อบังคับเป็นภาษาเขมร โดยอาจใช้แบบมาตรฐานของกระทรวงพาณิชย์ก็ได้ ผู้ถือหุ้นหรือผู้บริหารต้องแสดงตน และลงนามในเอกสารบางรายการต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่ แต่สามารถมอบอำนาจให้ผู้อื่นกระทำการแทนแล้วแสดงตนในภายหลังก็ได้ การประกอบกิจการบางประเภทอาจต้องได้รับใบอนุญาตจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องก่อน

แบบฟอร์มและเอกสารที่ใช้ประกอบในคำขอจัดตั้งบริษัท

- (1) การจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทที่มีวัตถุประสงค์ดำเนินธุรกิจทุกสาขารวมทั้งการนำเข้าและการส่งออก
- (2) เงินทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ ๔,๐๐๐,๐๐๐ เรียล โดยมีชาวกำพูชาติถือหุ้น ๑๐๐ % หรือชาวต่างชาติถือหุ้น ๑๐๐ % หรือเป็นการร่วมทุนระหว่างชาวกำพูชาและชาวต่างชาติ
- (3) หนังสือรับรองทุนจดทะเบียนจากธนาคารพาณิชย์ในกำพูชา (บัญชีเงินฝาก)

- (4) ประธานบริษัทอาจเป็นชาวกำพูชา หรือ ชาวต่างชาติ
- (5) แบบฟอร์มขอจัดตั้งบริษัท จำนวน ๓ ฉบับ
- (6) กฎข้อบังคับของบริษัท จำนวน ๖ ฉบับ
- (7) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ถือหุ้นชาวกำพูชาและ/หรือ สำเนาหนังสือเดินทางของผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติทุกคน ๆ ละ ๓ ฉบับ
- (8) รูปถ่ายขนาด ๔ x ๖ ซม. ของผู้ถือหุ้นทุกคน ๆ ละ ๓ ใบ

สำนักงานสาขา (Branch Office of a Foreign Company)

เป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยมในกลุ่มธุรกิจธนาคาร อย่างไรก็ตามรัฐบาลกำพูชาค่อนข้างจำกัดการจัดตั้ง สำนักงานสาขาของบริษัทต่างชาติ ส่วนใหญ่จะอนุญาตให้เฉพาะกับบริษัทที่มีสัญญาจ้างหรือธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐเท่านั้น

การจดทะเบียนสาขาของบริษัทต่างประเทศ

- (1) หนังสือมอบสิทธิของบริษัทแม่ซึ่งมีการรับรองจากทนายความ จำนวน ๓ ฉบับซึ่งระบุชื่อผู้แทนที่จะมาประจำในสาขาต่างประเทศ พร้อมทั้งหนังสือมติการประชุมของผู้ถือหุ้นที่อนุมัติให้จัดตั้งสาขาในต่างประเทศ
- (2) สำเนากฎข้อบังคับของบริษัทแม่ซึ่งรับรองความถูกต้องจากหน่วยงานของรัฐบาล จำนวน ๓ ฉบับ
- (3) รูปถ่ายขนาด ๔ X ๖ ซม. จำนวน ๓ ใบ
- (4) การจดทะเบียนสำนักงานตัวแทน (Representative Office) ของรัฐบาล จำนวน ๓ ฉบับ
- (5) สำเนาวิชาเข้าประเทศกำพูชาของผู้แทนบริษัท จำนวน ๓ ฉบับ (สำนักงานตัวแทน สามารถดำเนินการด้าน Marketing Research หรือลงลายมือชื่อในข้อตกลงต่าง ๆ)

สำนักงานตัวแทน (Representative Offices)

จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นตัวแทนจัดหาวัตถุดิบ ตัวแทนทางการตลาดและส่งเสริมการขายของบริษัทแม่ในต่างประเทศ สำนักงานตัวแทนจะไม่ทำการผลิต ดำเนินธุรกิจหรือให้บริการโดยตรง แต่จะทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ สินค้า ส่งเสริมภาพลักษณ์ของบริษัท และเจรจาธุรกิจให้กับบริษัทแม่ เป็นต้น ดังนั้น สำนักงานตัวแทนจึงไม่เสียภาษีบริษัทหรือภาษีทางธุรกิจใดๆ

สัญญาความร่วมมือทางธุรกิจ (Commercial Partnerships)

เป็นสัญญาการทำธุรกิจร่วมระหว่างบริษัทเอกชนกับภาครัฐ ซึ่งไม่จำเป็น ต้องมีการจัดตั้งเป็นรูปแบบของบริษัทตามกฎหมาย แต่สัญญาความร่วมมือนี้ ต้องเสียภาษีบางชนิดที่กฎหมายกำหนด

กรณีการ Joint Venture ร่วมกับภาครัฐบาลต้องจ่ายเงินส่วนแบ่งให้กับรัฐบาลตามสัญญาที่ได้ระบุไว้ และตามระยะเวลาที่กำหนด

บริษัทห้างหุ้นส่วนจำกัด (Sole Proprietorship Limited Company)

ประกอบด้วยบริษัทห้างหุ้นส่วนทั่วไปและบริษัทห้างหุ้นส่วนจำกัด โดยห้างหุ้นส่วนทั่วไปเป็นการบริหารงานและรับผิดชอบร่วมกันระหว่างบุคคลที่เป็นหุ้นส่วน ในขณะที่บริษัทห้างหุ้นส่วนจำกัด หุ้นส่วนทั้งหมดจะมอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เป็นผู้บริหารงานแทน ความรับผิดชอบของแต่ละหุ้นส่วนขึ้นอยู่กับจำนวนหุ้นที่ถือครอง

ข้อจำกัดในการถือหุ้นของชาวต่างชาติ

นักลงทุนต่างชาติสามารถถือหุ้นในธุรกิจได้ร้อยละ ๑๐๐ ยกเว้นกรณีสิทธิในการถือครองที่ดิน

การจดทะเบียนพาณิชย์และการแจ้งสถานภาพบริษัทประจำปี

ธุรกิจทุกประเภท ต้องจดทะเบียนพาณิชย์กับกระทรวงพาณิชย์ โดยการจดทะเบียนต้องมีข้อมูลเบื้องต้นประกอบด้วย ชื่อบริษัท สถานที่ตั้ง หุนจดทะเบียน

รายชื่อผู้ถือหุ้น รายชื่อคณะกรรมการบริหาร ผู้มีสิทธิลงนาม เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร เป็นต้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงใดๆ เกี่ยวกับข้อมูลเหล่านี้ จะต้องแจ้ง และได้รับการเห็นชอบจากกระทรวงพาณิชย์

ทุกบริษัท สำนักงานสาขา สำนักงานตัวแทน จะต้องแจ้งรายงานสถาน ภาพ บริษัทให้กับกระทรวงพาณิชย์ทราบเป็นประจำทุกปี

ธรรมเนียมจดทะเบียนต่อกระทรวงพาณิชย์

ประเภท	ค่าธรรมเนียม	ภาษีขาด
ผู้ประกอบการในฐานะบุคคลธรรมดา		
เข้ามาทำงานในฐานะพนักงานหรือลูกจ้างบริษัท (กฎหมายอนุญาตให้สถานประกอบการจ้างงาน ๑๐ อัตรา เป็นคนต่างด้าวได้ ๑ อัตรา) เมื่อได้ งานแล้วต้องทำใบอนุญาตทำงาน (work permit) โดยต้องรับตรวจสุขภาพ ขอโควตาทำงานเป็นรายปี	๑๕ ดอลลาร์ฯ (ขอใบอนุญาตทำงาน) ๓๐ USD (ขอโควตาทำงาน) ๑๐๐ USD (ขออนุญาตรายปี)	-
เจ้าของกิจการร้านค้าหรือร้านอาหารขนาดเล็ก ผู้ประกอบการจะต้องยื่นจดทะเบียนกิจการกับสำนักพาณิชย์จังหวัด/กรุง ที่ร้านค้าตั้งอยู่ และต้องขอเลขทะเบียนผู้เสียภาษีพร้อมเสียภาษีประกอบการรายปี (ขาด: Patent) กับกรมสรรพากร และเสียภาษีเงินได้ในลักษณะประเมินเหมาเป็นรายปี กิจการขนาดใหญ่เมื่อจดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์ แล้ว ต้องขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกิจการ พิจารณาเห็นชอบก่อนขอใบอนุญาตประกอบการกับ หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง	๑๐๐ ดอลลาร์ฯ	ขึ้นอยู่กับ กิจการ สูงสุดไม่เกิน ๑,๑๔๐,๐๐๐ เรียล
นิติบุคคล (ห้างหุ้นส่วนจำกัด/บริษัท จำกัด/ธุรกิจต่างชาติ)		
ไม่มีข้อกำหนดในการถือครองทรัพย์สินและการ ประกอบกิจการของคนต่างชาติ โดยสามารถเข้ามา	๑,๐๐๐ ดอลลาร์ฯ และ	๑,๑๔๐,๐๐๐ เรียล

<p>ดำเนินกิจการทั้งในลักษณะสาขาสำนักงานตัวแทน รวมทั้งบุคคลตั้งแต่ ๑ คน ก็สามารถจดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคลได้</p> <p>-องค์การธุรกิจประเภทบริษัทที่ประกอบกิจกรรมทั่วไป ต้องมีเงินลงทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ ๑,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ หากเป็นการประกอบธุรกิจตามกฎหมายเฉพาะ อาจถูกบังคับเรื่องทุนจดทะเบียนขั้นต่ำด้วย</p> <p>-การจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทที่มีวัตถุประสงค์ดำเนินธุรกิจสาขา รวมทั้งการนำเข้าและส่งออกต้องมีทุนจดทะเบียนขั้นต่ำ ๕,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ</p>	๑๗๐ ดอลลาร์ฯ (รายปี)
--	----------------------

หมายเหตุ: ค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคล ๑,๐๐๐ ดอลลาร์ฯ รวมค่าภาษีปาตองรายปี (๑,๑๔๐,๐๐๐ เรียล) และค่าธรรมเนียมจดทะเบียน (๑๗๐ ดอลลาร์ฯ) ที่มา: The Council for the Development of Cambodia (CDC)

ค่าธรรมเนียมต่างๆที่เกี่ยวกับการลงทุนหรือประกอบธุรกิจ

นอกจากภาษีแล้ว รัฐบาลกัมพูชายังได้กำหนดค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวกับการลงทุนหรือประกอบธุรกิจดังต่อไปนี้

ค่าธรรมเนียม	อัตรา
จดทะเบียนนิติบุคคล	๓๐๐-๖๐๐ เรียล (จ่ายให้กระทรวงพาณิชย์)
ขอรับการส่งเสริมลงทุนจาก CDC	๕๐๐-๑,๐๐๐ เรียล
แจ้งการควมรวมกิจการ	๑๐๐,๐๐๐ เรียล
แจ้งล้มละลาย	๑๐๐,๐๐๐ เรียล
ค่าอากรแสตมป์กรณีทำสัญญากับหน่วยงานรัฐ	๑๐๐,๐๐๐ เรียล
ค่าอากรแสตมป์แจ้งจัดตั้งบริษัท	๑๐๐,๐๐๐ เรียล

กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา

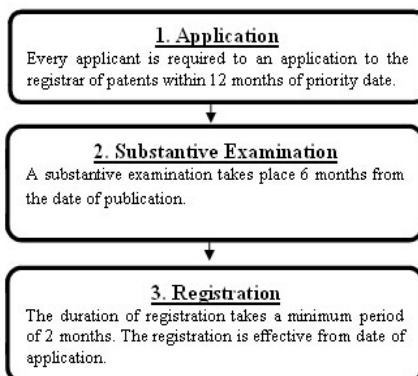
การเข้าเป็นสมาชิก WTO ของกัมพูชา เป็นการบังคับไปโดยปริยายว่ากัมพูชาจะต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาให้สอดคล้องและเป็นมาตรฐานเดียวกับที่กำหนดไว้ในข้อตกลงของ WTO ซึ่งปัจจุบันกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของกัมพูชา อยู่ระหว่างการแก้ไขและปรับปรุง

เครื่องหมายการค้า

กฎหมายเครื่องหมายการค้า ประกาศใช้ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ครอบคลุมในการปกป้องเครื่องหมายการค้าและเครื่องหมายบริการ ซึ่งมีบทบัญญัติสำคัญประกอบด้วย

(๑) ขั้นตอนการลงทะเบียนและสิทธิตามกฎหมายเครื่องหมายการค้า -เครื่องหมายการค้าที่จะได้รับการปกป้อง ต้องจดทะเบียนกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์กัมพูชา หลังการตรวจสอบกระทรวงฯ จะออกใบรับรองเครื่องหมายการค้า และลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป หากพบว่าไม่มีการโต้แย้งภายในเวลา ๙๐ วัน หลังการประกาศ กระทรวงฯ จะออกใบรับรองเครื่องหมายการค้า ซึ่งมีอายุ ๑ ปี เจ้าของเครื่องหมายใดที่ไม่ได้มีแหล่งพำนักอยู่ในกัมพูชา ต้องมอบหมายตัวแทนในกัมพูชาเป็นผู้ดำเนินการแทน

- (๒) การยกเลิกและเพิกถอน - เครื่องหมายการค้าใดที่ไม่ได้นำไปใช้งานเป็นระยะเวลา ๕ ปี ติดต่อกัน จะถูกยกเลิกและเพิกถอน ยกเว้นเจ้าของเครื่องหมายการค้านั้นๆ ยื่นเอกสารชี้แจงเหตุผลเป็นลายลักษณ์อักษร
- (๓) การอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า – การอนุญาตให้บุคคลอื่นใช้เครื่องหมายการค้าดังกล่าว ต้องทำผ่านสัญญาให้ใช้ ที่กำหนดโดยกระทรวงพาณิชย์
- (๔) การละเมิดสิทธิและแนวทางแก้ไข – การละเมิดได้แก่ การนำเครื่องหมายการค้าไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต การลอกเลียนแบบเครื่องหมายการค้า และการใช้เครื่องหมายการค้าโดยไม่ได้ลงทะเบียน เป็นต้น
- (๕) มาตรการปกป้องตามเขตชายแดน - เจ้าของเครื่องหมายการค้ามีสิทธิในการเรียกร้องตรวจสอบหรืออายัดการนำเข้าหรือส่งออกสินค้าตามด่านชายแดนหากมีความสงสัยหรือเห็นว่าสินค้านั้นอาจละเมิดเครื่องหมายการค้าของตน

เครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์กัมพูชา จะได้รับความคุ้มครองเป็นเวลา ๑๐ ปี นับจากวันจดทะเบียน โดยในปีที่ ๕ เจ้าของเครื่องหมายการค้า จะต้องแจ้งให้กระทรวงทราบถึงการคงใช้ เครื่องหมายการค้าดังกล่าว เพื่อเหตุผลในการให้ความคุ้มครองต่อไป

บทลงโทษผู้ที่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เป็นไปตามข้อตกลงที่กัมพูชาทำไว้กับสหประชาชาติและสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา

ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

รายการ	ค่าธรรมเนียม
ค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ๑ ตรา	๑๒๕
ค่าแปลเอกสารจากภาษาเขมร-อังกฤษ/อังกฤษ-เขมร	๕ USD: หน้า

สิทธิบัตร คือ ใบประกาศปกป้องการประดิษฐ์คิดค้นใหม่ๆ ที่เป็นไปได้เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาใดปัญหาหนึ่งที่มีนัยสำคัญทางเทคโนโลยี

การประดิษฐ์คิดค้นที่มีสิทธิได้รับความคุ้มครองได้แก่

- ❖ การประดิษฐ์คิดค้นที่ใหม่
- ❖ มีลำดับขั้นตอนการประดิษฐ์คิดค้นที่ชัดเจน
- ❖ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางอุตสาหกรรมได้จริง

การประดิษฐ์คิดค้นที่ไม่สามารถขอสิทธิบัตรคุ้มครองได้แก่

- ❖ ทฤษฎีและสูตรทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
- ❖ แผนงาน กฎหรือรูปแบบทางธุรกิจ การแสดง หรือการละเล่นเพื่อความบันเทิงต่างๆ
- ❖ รูปแบบการรักษามนุษย์หรือสัตว์
- ❖ เคมีภัณฑ์บางชนิด
- ❖ สัตว์และพืช

ใบรับรองแบบจำลองอรรถประโยชน์

ใบรับรองดังกล่าวใช้ในการคุ้มครองแบบจำลองอรรถประโยชน์ที่ใหม่และถูกประดิษฐ์คิดค้นเพื่อเหตุผลทางอุตสาหกรรมเป็นหลัก โดยใบรับรองมีอายุ ๗ ปี และไม่สามารถต่ออายุได้อีก

การออกแบบอุตสาหกรรม

การออกแบบอุตสาหกรรมที่จะได้รับความคุ้มครองต้องเป็นการออกแบบที่ใหม่ และต้องไม่มีการเปิดเผยให้สาธารณะชนทราบภายในเวลา ๑ ปี ก่อนการยื่นขอจดทะเบียน โดยกฎหมายเครื่องหมายการค้าจะไม่คุ้มครองการออกแบบที่เห็นว่าอาจเป็นภัยต่อสังคม

ลิขสิทธิ์และสิทธิ์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายลิขสิทธิ์และสิทธิ์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง ประกาศใช้ในวันที่ ๓ มีนาคม ๒๐๐๓ เพื่อปกป้องลิขสิทธิ์และผลงานของนักประพันธ์ นักแสดง ผู้กำกับ ผู้ผลิต และองค์กรที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้แก่

- (๑) ผลงานของนักประพันธ์ที่เป็นชาวกัมพูชาหรือมีถิ่นพำนักอยู่ในกัมพูชา
- (๒) ผลงานสิ่งตีพิมพ์ที่ปรากฏครั้งแรกในกัมพูชา
- (๓) สื่อวีดิทัศน์ที่ผู้ผลิตมีสำนักงานใหญ่หรือมีแหล่งพำนักในกัมพูชา
- (๔) งานออกแบบสถาปัตยกรรมที่มีโครงสร้างการออกแบบมาจากสถาปัตยกรรมของกัมพูชา
- (๕) ชิ้นงานอื่นๆ ที่กัมพูชาต้องให้ความคุ้มครองภายใต้พันธกรณีกับนานาชาติ

ข้อพิพาทและบทลงโทษ

ข้อพิพาททางแพ่ง

เจ้าของลิขสิทธิ์ที่ได้รับการละเมิดสามารถยื่นเรื่องต่อศาลเพื่อสั่งห้ามหรือหยุดการละเมิดนั้นๆ โดยศาลจะมีคำสั่งให้ผู้ละเมิดชดใช้ค่าเสียหายให้กับเจ้าของลิขสิทธิ์

ข้อพิพาททางอาญา

การละเมิดลิขสิทธิ์และสิทธิ์อื่นๆ มีความผิดทางอาญาทั้งจำและปรับ โดยผู้ละเมิดอาจถูกจำคุก ๒-๓ ปี และ/หรือถูกปรับเป็นเงิน ตั้งแต่ ๑-๑๐ ล้านเรียล

การปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างประเทศ

บทบัญญัติอื่นใดของข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับลิขสิทธิ์และสิทธิ์อื่นๆ ที่กัมพูชาเป็นสมาชิกให้อยู่ใต้การบังคับใช้ตามกฎหมายนี้ ข้อขัดแย้งอื่นใดที่เกิดขึ้นจากความแตกต่างในบทบัญญัติของกฎหมายนี้ ให้ถือเอาข้อบัญญัติในข้อตกลงระหว่างประเทศเหล่านั้นเป็นที่สุด

ภาษี

ภาษีธุรกิจ (Sales Tax หรือ Turnover Tax) ตั้งแต่ร้อยละ ๐.๕-๑๐ เก็บในอัตราร้อยละ ๔ สำหรับธุรกิจการค้าและบริการ ยกเว้นสำหรับรายได้จากการบริการ ค่าห้องพัก สถานบันเทิงเรีงมย์ ร้านอาหารจำหน่ายอาหาร และเครื่องดื่ม เป็นต้น จัดเก็บในอัตราร้อยละ ๑๐

สำหรับ Corporates Tax หรือ Advance Payment of Profit Tax คิดในอัตราร้อยละ ๑ ของยอดขายรายได้รวมของธุรกิจ

วิธีการชำระภาษี รับเฉพาะเงินเรียล การทำบัญชีหากทำเป็นเงินเรียลก็นำไปชำระตามยอดได้ทันที แต่หากลงบัญชีเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ต้อง Converse ค่าของเงินดอลลาร์เป็นเงินเรียล ตามอัตราแลกเปลี่ยนของทางราชการ (กำหนดโดยธนาคารชาติ) การชำระอาจเป็นเงินสดหรือเช็ค กรณีเช็ค ชื้อได้เฉพาะจากธนาคารท้องถิ่น โดยธนาคารแห่งนั้นจะเขียนเช็คเพื่อให้ผู้ว่าการธนาคารชาติลงนามแล้วจึงมอบเช็คดังกล่าวให้ผู้ซื้อ ค่าธรรมเนียมฉบับละ ๕ ดอลลาร์สหรัฐฯ รายละเอียดของอัตราภาษีมีดังต่อไปนี้

ลำดับ	กิจการด้านการค้าและอุตสาหกรรม	กิจการบริการ ยกเว้นอาหารและโรงแรม	จำนวนเงิน (ภาษีรายปี)
๑	ถึง ๗,๕๐๐,๐๐๐	ถึง ๓,๐๐๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐
๒	ตั้งแต่ ๗,๕๐๐,๐๐๑- ๑๒,๕๐๐,๐๐๐	ตั้งแต่ ๓,๐๐๐,๐๐๑- ๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๑,๐๐๐
๓	ตั้งแต่ ๑๒,๕๐๐,๑๐๐- ๒๕,๐๐๐,๐๐๐	ตั้งแต่ ๕,๐๐๐,๐๐๑- ๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๗,๐๐๐
๔	ตั้งแต่ ๒๕,๐๐๐,๐๐๑- ๓๐,๐๐๐,๐๐๐	ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐,๐๐๑- ๑๒,๐๐๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐
๕	ตั้งแต่ ๓๐,๕๐๐,๐๐๑-	ตั้งแต่ ๑๒,๐๐๐,๐๐๑-	๖๐,๐๐๐

	๓๗,๐๐๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐,๐๐๐	
๖	ตั้งแต่ ๓๗,๐๐๐,๐๐๑- ๕๐,๐๐๐,๐๐๐	ตั้งแต่ ๑๕,๐๐๐,๐๐๑- ๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐
๗	ตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐,๐๐๑- ๖๒,๐๐๐,๐๐๐	ตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐,๐๐๑- ๒๔,๘๐๐,๐๐๐	๑๔๐,๐๐๐
๘	ตั้งแต่ ๖๒,๐๐๐,๐๐๑- ๗๕,๐๐๐,๐๐๐	ตั้งแต่ ๒๔,๘๐๐,๐๐๑- ๓๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐
๙	ตั้งแต่ ๗๕,๐๐๐,๐๐๑- ๑,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐	ตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐,๐๐๑- ๔๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๔๐,๐๐๐
๑๐	ตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๑- ๑,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐	ตั้งแต่ ๔๐,๐๐๐,๐๐๑- ๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐	
	สูงสุดต้องจ่ายเพิ่ม ๑ ส่วนพัน	สูงสุดต้องจ่ายเพิ่ม ๒.๕ ส่วนพัน	

หน่วย : เรียล

ที่มา: The Council for the Development of Cambodia (CDC)

ภาษีการประกอบธุรกิจเฉพาะ (Patent Tax) เป็นภาษีที่ทุกบริษัทต้องจ่ายเป็นรายปี โดยต้องชำระ ภายใน ๑๕ วัน หลังการจดทะเบียนบริษัท และ ภายใน ๓ เดือน หลัง สิ้นสุดปีภาษี หากไม่ยื่นภายในระยะเวลาที่กำหนด จะมีโทษตามกฎหมาย

เจ้าพนักงานจะออกใบทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะให้ตามจำนวนสถานประกอบการที่มี อยู่จริง ตามที่ได้แจ้งไว้ เช่น ผู้ประกอบกิจการมีสถานประกอบการหลายแห่ง หรือมี สำนักงานสาขา จะได้ใบทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะเป็นรายสถานประกอบการหรือสาขา ตามที่แจ้งไว้ ผู้ประกอบกิจการจะต้องนำใบทะเบียนดังกล่าวไปแสดงไว้ ณ ที่เปิดเผย ซึ่งเห็นได้ง่ายในสถานประกอบการเป็นรายสถาน

Patent Tax เป็นภาษีที่คิดจากยอดขายโดยรวมทั้งปี วิธีคิด นำเอารายได้ทั้ง ๑๒ เดือนมารวมกันแล้วใช้สูตรตามที่กรมสรรพากรกำหนดว่า จะต้องเสียภาษีประเภทนี้อีกจำนวนเท่าไร (ไม่สามารถนำยอดภาษี Corporate Tax ที่เสียแต่ละเดือนมาหักได้) กรณี Joint Venture ร่วมกับภาครัฐบาลต้องจ่ายเงินส่วนแบ่งให้กับรัฐบาลตามสัญญาที่ได้ระบุไว้และตามระยะเวลาที่กำหนด เฉพาะบริษัทที่มีรายได้ต่อปีจากการค้าขายเกินกว่า ๕๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และเกิน ๒๕๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับบริษัทที่มีกิจการทางด้านบริการจะต้องมีการรับรองบัญชีจากทางบริษัทบัญชี หรือบริษัทตรวจสอบ ซึ่งได้รับอนุญาตจากกระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง

ภาษีเงินได้หรือภาษีกำไร (Tax on Profit) - เรียกเก็บจากผลประกอบการหรือกำไร โดยกฎหมายภาษีของกัมพูชาจำแนกบุคคลที่ต้องเสียภาษีเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ (๑) กลุ่มผู้เสียภาษีตามผลประกอบการที่ปรากฏในบัญชีงบดุลแต่ละปีภาษี (Real Regime) ซึ่งกำหนดให้นิติบุคคลทุกรายและบุคคลธรรมดาที่มียอดขายสินค้ามากกว่า ๕๐๐ ล้านเรียลต่อปี หรือมียอดขายบริการมากกว่า ๒๕๐ ล้านเรียลต่อปี หรือค้าขายกับภาครัฐมากกว่า ๑๒๕ ล้านเรียลต่อปี

(๒) กลุ่ม Simplified Regime

(๓) กลุ่มที่เสียภาษีในลักษณะประเมินจากเกณฑ์เงินได้ในแต่ละปีปฏิทิน (Estimated Regime) บริษัทที่อยู่ในขอบเขตต้องเสียภาษีเงินได้ตามจริงประจำปีในระบบตามจริง มีดังนี้

- ❖ บริษัทส่วนบุคคล หรือบริษัทเงินทุนที่เป็นของส่วนบุคคล
- ❖ บริษัทผู้นำเข้า-ส่งออก
- ❖ บริษัทภายใต้กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนในกัมพูชา
- ❖ บริษัทที่ติดค้างอากรผลผลิตจากการประกอบการในอัตราผลกำไร ร้อยละ ๑๐

สำหรับกลุ่มที่ ๒ และ ๓ นี้ เป็นกลุ่มที่เสียภาษีในลักษณะประเมินจากเกณฑ์เงินได้ในแต่ละปีปฏิทิน โดยทั่วไปการค้า และการลงทุนโดยเฉพาะของคนต่างชาติจะเข้าลักษณะเป็นผู้เสียภาษีประเภท Real Regime เฉพาะผู้ที่ติดค้างภาษีจากการ

ประกอบการประจำปีที่ได้กำหนดข้างต้น ต้องเสียภาษีตามระบบเหมางานตามที่มี
แจ้งในประกาศของกระทรวงเศรษฐกิจและการคลังเลข ๐๑๙ รปภ. สหก. ลงวันที่ ๒๘
กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ ผู้ติดค้างชำระภาษีเงินได้ตามระบบความเป็นจริง มีพันธกรณีที่จะ
ต้องถือบัญชีทวิภาคีและต้องจัดทำเป็นภาษาเขมร แต่ผู้ที่ติดค้างภาษีสามารถที่จะ
ถือบัญชีภาษาฝรั่งเศส หรือภาษาอังกฤษประกอบด้วยก็ได้ บัญชีตามระเบียบทวิภาคี
จะต้องมีรายการอย่างน้อย ดังนี้

- (๑) งบดุล
- (๒) ผลการดำเนินงาน
- (๓) บัญชีรายได้-รายจ่ายประจำวัน
- (๔) บัญชีงบประมาณ
- (๕) บัญชีเครื่องใช้
- (๖) บัญชีการผ่อนชำระ

ภูมิลำเนาและแหล่งรายได้

บุคคลที่มีภูมิลำเนาในกัมพูชา (residence person) กำหนดให้จัดเก็บจากรายได้ที่เกิดขึ้นทั้งในและนอกประเทศ ส่วนที่ไม่มีภูมิลำเนาในกัมพูชา (non-residence person) จัดเก็บเฉพาะรายได้ที่เกิดขึ้นในประเทศ การจัดเก็บภาษีจากผลกำไรที่ได้จากการประกอบการการค้า/การลงทุน การขายทรัพย์สิน ดอกเบี้ย ค่าเช่า และรวมถึงค่าอนุญาตให้ใช้สิทธิ บุคคลที่มีภูมิลำเนาในกัมพูชาที่มีกำไรเกิดขึ้นนอก

ประเทศ สามารถนำภาษีที่จ่ายออกนอกประเทศมาหักลดได้ บุคคลที่มีภูมิลำเนาในกัมพูชา หมายความว่ารวมถึงบริษัทที่ได้ดำเนินการ หรือจัดการ หรือมีสถานที่ประกอบธุรกิจเป็นหลักแหล่งในกัมพูชา และหากสำหรับบุคคลที่ไม่มีภูมิลำเนาในกัมพูชา จะถือว่า มีภูมิลำเนาในกัมพูชาต่อเมื่อมีที่อยู่อาศัย หรือมีสถานที่ประกอบการเป็นหลักแหล่งในกัมพูชา หรือ ณ ปัจจุบันอยู่ในกัมพูชามากกว่า ๑๘๒ วัน ในรอบ ๑๒ เดือนของปีภาษีปัจจุบัน

อัตราภาษีมาตรฐานอยู่ที่ร้อยละ ๒๐ ยกเว้นกำไรจากธุรกิจการผลิตน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ หรือธุรกิจที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ เรียกเก็บร้อยละ ๓๐ ธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก CDC หรือ PMIS บางประเภทอาจได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี ซึ่งภาษีเงินได้หรือภาษีกำไร คำนวณจากเงินได้สุทธิหลังหักค่าใช้จ่าย ในอัตราคงที่ และอัตราก้าวหน้า (Progressive Rate) ตามประเภทของกิจการ

กิจการ (จัดเก็บตามประเภทและกรณีที่เป็นนิติบุคคล Corporation)	อัตราภาษี (ร้อยละ)
บุคคลที่มีภูมิลำเนาในกัมพูชา	๐-๒๐
กิจการที่ได้รับสิทธิการยกเว้นภาษี (Tax Holiday) จาก CDC	๐
ประกันภัย (เก็บจากยอดเบี้ยประกัน)	๕
กิจการที่ได้รับการส่งเสริมจาก CDC	๙
กิจการทั่วไป	๒๐
น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ และทรัพยากรธรรมชาติ	๓๐
กำไร (เรียล : ปี) กรณีไม่ใช่นิติบุคคล(non-corporation)จัดเก็บอัตราก้าวหน้า	อัตราภาษี (ร้อยละ)
๐-๖,๐๐๐,๐๐๐	๐
๖,๐๐๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐,๐๐๐	๕
๑๕,๐๐๐,๐๐๑-๑๐๒,๐๐๐,๐๐๐	๑๐
๑๐๒,๐๐๐,๐๐๑-๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๕
มากกว่า ๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐

ที่มา: The Council for the Development of Cambodia (CDC)

ทั้งนี้ กัมพูชาได้เปิดรับการเข้ามาตั้งสาขาหรือดำเนินกิจการของนิติบุคคลต่างชาติและมีการบริหารโดยบุคคลต่างด้าวโดยถือเป็น Permanent Establishment (PE)

ภาษีกำไร มีฐานจากกำไรของกิจกรรมทางธุรกิจทุกชนิดที่บริษัทนั้น ๆ ได้รับ เช่น กำไรจากการขาย ทรัพย์สินของบริษัท รายได้จากการลงทุน รายได้จากดอกเบี้ย การให้เช่า ทรัพย์สิน หรือค่าภาคหลวง เป็นต้น กฎหมายธุรกิจการเงินปี ๒๕๕๐ ได้ขยาย

ฐานภาษีกำไรครอบคลุมรายได้ที่มาจากการใช้ประโยชน์ของอสังหาริมทรัพย์ของบริษัทด้วย ซึ่งไม่ใช่รายได้จากการดำเนินธุรกิจโดยตรง

การหักภาษีเงินได้หรือกำไร รวมทั้งภาษีอื่นล่วงหน้า ต้องนำส่งภายในวันที่ ๑๕ ของเดือน ในอัตราร้อยละ ๑ ของผลตอบแทน ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มที่จ่ายในอัตราต่างไป ภาษีหักล่วงหน้าสามารถนำมาหักกลับภาษีเงินได้หรือกำไรประจำปีและภาษีขั้นต่ำ หลังสิ้นสุดปีงบประมาณจะมีการคำนวณจากยอดรวมทั้งหมด หากภาษีที่หักล่วงหน้าไม่เพียงพอ ผู้เสียภาษีต้องจ่ายเพิ่ม หากเกินยอดที่ต้องจ่ายจริง ผู้เสียภาษีสามารถขอคืนภาษีได้หรือยกยอดที่เหลือไปใช้ในปีต่อไป หากบุคคลที่ได้รับการเว้นวรรคภาษีเงินได้หรือกำไร (Tax on Profit holiday) บุคคลนั้นก็จะได้รับการยกเว้นจากเงื่อนไขการหักภาษีล่วงหน้า อย่างไรก็ตาม ต้องยื่นรายงานประจำปีเดือนด้วย ส่วนบุคคลที่ไม่อยู่ในเงื่อนไขภาษีขั้นต่ำ ยังต้องยื่นการหักภาษีเงินได้หรือกำไรประจำปีเดือน อย่างไรก็ตาม หากยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากภาษี หักล่วงหน้าจากปีก่อนหน้านี้ สามารถให้หักกลับจากจำนวนที่ถึงกำหนดปัจจุบัน และไม่ต้องชำระในรูปแบบของตัวเงินภาษีเงินได้หรือกำไร จะต้องยื่นภายใน ๓ เดือนหลังสิ้นปี มาตรฐานของปีภาษี คือ ตามปฏิทินถึงแม้ปีสิ้นสุดบัญชีอาจแตกต่างกัน ภาษีเงินได้หรือกำไร จ่ายล่วงหน้าร้อยละ ๑ ในแต่ละเดือน กำหนดให้ยื่นในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไป ซึ่งขั้นตอนการจดทะเบียนภาษีเงินได้หรือภาษีกำไร (Tax on Profit) มีรายละเอียด ดังนี้

❖ ผู้ประกอบการที่มีหน้าที่ยื่นขอจดทะเบียนเป็นผู้เสียภาษีต่อ The Large and Medium Taxpayer Bureau (LMTB) กรมสรรพากร (Tax Department) โดยต้องยื่นเพื่อขอรับเลขประจำตัวผู้เสียภาษีภายใน ๑๕ วันหลังจากจดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์

- ❖ เมื่อได้รับเลขประจำตัวผู้เสียภาษี ให้ผู้ประกอบการชำระค่าธรรมเนียมภาษีธุรกิจเฉพาะ (Patent Tax) จำนวน ๑,๑๔๐,๐๐๐ เรียล (ประมาณ ๒๘๕ ดอลลาร์สหรัฐฯ) หรือแบ่งจ่ายจำนวน ๕๗๐,๐๐๐ เรียล ในครึ่งปีแรกและครึ่งปีหลังตามลำดับ และค่าอากรแสตมป์ (stamp duty) จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ เรียล โดยจ่ายเข้าบัญชีกรมสรรพากรที่ธนาคารแห่งชาติกัมพูชา (National Bank of Cambodia: NBC)
- ❖ ผู้ประกอบการ สามารถขอรับใบแสดงการประกอบธุรกิจเฉพาะ และใบแสดงการเป็นผู้เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ซึ่งจะมีผลให้ผู้ประกอบกิจการเป็นผู้ประกอบกิจการตามกฎหมายตั้งแต่เริ่มประกอบกิจการ (วันที่ผู้ประกอบกิจการเริ่มประกอบกิจการจริง) โดยยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะ พร้อมกับแสดงใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียมภาษีธุรกิจเฉพาะ และค่าอากรแสตมป์ ซึ่งออกโดย NBC

สำหรับบุคคลที่มีภูมิลำเนาในกัมพูชา กำไรที่ต้องเสียภาษีขึ้นอยู่กับส่วนต่างระหว่างจำนวนรายได้ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในหรือนอกประเทศ หักค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจ บวกกับรายได้อื่น ๆ เช่น ดอกเบี้ย ค่าลิขสิทธิ์ และค่าเช่า

กฎระเบียบภาษีของกัมพูชาได้กำหนดเงื่อนไขของการหักลด โดยอนุญาตให้เฉพาะค่าใช้จ่ายที่ไม่มีผลต่อการเพิ่มหรือลดของทรัพย์สินบริษัทเท่านั้น ซึ่งโดยทั่วไปค่าใช้จ่ายทั้งหมดจะถูกพิจารณาให้ใช้หักลดได้ นอกจากนี้จะมีการระบุเป็นการเฉพาะเป็นอย่างอื่น เช่น เป็นรายการที่ไม่สามารถนำมาหักลดได้ เงื่อนไขเฉพาะการหักลด กำหนดใช้กับค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้

- ๑) การจ่ายเงินให้กับพนักงาน กรรมการของบริษัทสามารถหักลดได้ในขอบเขตการจ่ายเงินที่สมเหตุสมผล
- ๒) โรงงาน และสิ่งก่อสร้าง ที่เกี่ยวกับดอกเบี้ยและภาษีต่าง ๆ ที่เกิดในระยะเริ่มแรกของการก่อสร้าง/การจ่ายเพื่อให้ได้มา ค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนและค่าเสื่อมราคาที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้น
- ๓) ดอกเบี้ยไม่เข้าข่ายข้อ ๒ สามารถนำมาใช้หักลดได้ในดอกเบี้ยรับและร้อยละ ๕๐ ของภาษีที่เหลืออยู่ ส่วนที่ไม่สามารถนำมาหักลดได้ต้องนำมาคำนวณ ณ สิ้นปี

๔) ค่าใช้จ่ายในทรัพย์สินที่จับต้องได้ นำมาคิดค่าเสื่อมตามอัตราที่กำหนด ซึ่งวิธีคิดค่าเสื่อมมีดังนี้

รายการ	อัตรา (ร้อยละ)	วิธี
อาคารและสิ่งก่อสร้าง	๕	เส้นตรง
คอมพิวเตอร์ ระบบข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ ซอฟแวร์ และ อุปกรณ์เกี่ยวกับข้อมูล	๕๐	ยอดลดลง
ยานยนต์ รถบรรทุก เฟอร์นิเจอร์ และอุปกรณ์สำนักงาน	๒๕	ยอดลดลง
ทรัพย์สินอื่น ๆ	๒๐	ยอดลดลง

๕) ค่าใช้จ่ายในทรัพย์สินที่จับต้องไม่ได้ สามารถคิดค่าเสื่อมได้ตลอดอายุของสินทรัพย์ (หรือที่ร้อยละ ๑๐)

๖) ค่าใช้จ่ายประกอบด้วยต้นทุนการสำรวจและการพัฒนา สามารถตัดบัญชีได้อย่างประโยชน์ที่เกิดจากแหล่งทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง

๗) เงินบริจาคเพื่อการกุศล สามารถนำมาหักลดได้ไม่เกินร้อยละ ๕ ของภาษีเงินได้ หรือภาษีกำไร

๘) ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง พักผ่อนหย่อนใจ หรือความสนุกสนาน ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคลที่ไม่อยู่ในเงื่อนไขของภาษีเงินเดือนไม่สามารถนำมาหัก

๙) ภาษีเงินได้หรือกำไร รวมถึงที่จ่ายในนามของคนอื่นไม่สามารถนำมาหัก

๑๐) ค่าจ่ายอื่น ๆ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่กำหนด

ค่าเสื่อมราคาพิเศษ โครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจะได้รับสิทธิในการหักค่าเสื่อมราคาพิเศษในอัตราร้อยละ ๔๐ ในปีแรกของการซื้อหลังจากปีแรกที่สินทรัพย์ถูกใช้ อย่างไรก็ตาม ค่าเสื่อมราคาพิเศษจะใช้ได้เฉพาะกับสินทรัพย์ที่ถูกใช้ในโรงงานและกระบวนการผลิต และกรณีที่ผู้ต้องชำระภาษีเลือกที่จะไม่ใช้การเว้นวรรคภาษีเท่านั้น

ผลขาดทุน สามารถยกยอดไปหักเป็นค่าลดหย่อนกำไรได้ในปีแรกที่บริษัทมีกำไร หากผลกำไรไม่เพียงพอสำหรับการลดหย่อน สามารถนำผลขาดทุนไปหักลดหย่อนในปีถัดไป แต่รวมแล้วต้องไม่เกิน ๕ ปี แต่ไม่สามารถย้อนหลังได้ การใช้สิทธิยกยอดการขาดทุน ผู้ที่ต้องชำระภาษีต้องไม่มีการเปลี่ยนกิจการหรือเจ้าของ

ภาษีขั้นต่ำ (Minimum Tax)

เป็นภาษีที่จัดเก็บจากทุกกิจการในอัตราร้อยละ ๑ ของรายรับ ซึ่งรวมถึงผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายจากการส่งเสริมการลงทุนที่ต้องจ่ายภาษีกำไร ร้อยละ ๙ เปรียบเสมือนการจ่ายภาษีกำไรล่วงหน้าทุกเดือนในอัตราร้อยละ ๑ ของรายรับ (สำหรับผู้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีกำไรตามกฎหมายการส่งเสริมการลงทุนก็ยังคงมีหน้าที่ยื่นแบบฟอร์มเสียภาษีหรือแจ้งต่อสรรพากรทุกเดือน) โดยสิ้นปีบัญชีเมื่อปิดบัญชีแล้วคำนวณภาระภาษี หากภาษีกำไรที่ต้องการชำระสูงกว่าภาษีขั้นต่ำ

ต่ำที่ได้ชำระไว้แล้วให้ชำระส่วนที่ยังขาดอยู่ หากภาษีกำไรที่ต้องชำระน้อยกว่าภาษีขั้นต่ำที่ได้ชำระไปแล้วให้ถือว่าเป็นภาษีขั้นต่ำที่ต้องชำระ

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added-Tax : VAT) -เป็นการจัดเก็บสินค้าและบริการเกือบทุกประเภท โดยกำหนดให้กิจกรรมดังต่อไปนี้ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ก่อนการดำเนินธุรกิจ

- ❖ กิจการใน Real Regime เกี่ยวกับสินค้าและบริการที่มี VAT
- ❖ กิจการที่มียอดขายสินค้าเกิน ๑๒๕ ล้านบาทภายใน ๓ เดือน หรือ ๕๐๐ ล้านบาทภายใน ๑ ปี
- ❖ กิจการด้านบริการที่มีรายได้เกิน ๖๐ ล้านบาทภายใน ๓ เดือน หรือ ๒๕๐ ล้านบาทภายใน ๑ ปี
- ❖ กิจการที่ค้าขายกับหน่วยงานรัฐบาลซึ่งมียอดขายต่อเดือนมากกว่า ๓๐ ล้านบาท

เป็นระยะเวลา ๓ เดือนติดต่อกัน

❖ กิจการที่สมัครใจใช้ระบบ VAT

สินค้าและบริการที่ได้รับการยกเว้น VAT มีดังต่อไปนี้

- ❖ บริการไปรษณีย์สาธารณะ
- ❖ บริการด้านสุขภาพ และโรงพยาบาล และหมวดสินค้าที่เกี่ยวข้อง
- ❖ การขนส่งสาธารณะที่ดำเนินการโดยภาครัฐ
- ❖ การประกัน
- ❖ บริการด้านการเงิน
- ❖ การนำเข้าส่วนบุคคล
- ❖ กิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะที่ไม่แสวงหาผลกำไร
- ❖ ไฟฟ้า

ทั้งนี้ ผู้ขายหรือผู้ผลิตสินค้าเท่านั้นที่สามารถเรียกคืนภาษีมูลค่าเพิ่มได้ โดยกรมสรรพากรจะนำยอดรวมของภาษีมูลค่าเพิ่มที่ขอคืนไปหักออกจากยอดรวมของภาษีมูลค่าเพิ่มที่บริษัทจะต้องจ่ายจริงจากร้อยละ ๑๐ ของมูลค่าสินค้าหรือบริการที่ได้จำหน่ายไป หากยอดขอคืนหรือน้อยกว่ายอดที่ต้องจ่ายจริงผู้เสียภาษีจะต้องจ่ายเพิ่ม และหากยอดขอคืนสูงกว่ายอดภาษีมูลค่าเพิ่มที่จะต้องจ่ายจริงผู้เสียภาษีจะต้องได้รับการคืนเงินส่วนเกินนั้น ๆ

อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มจะคำนวณจากยอดขายหรือการให้บริการที่เกิดขึ้นภายในประเทศ ในอัตราร้อยละ ๑๐ สำหรับกิจการทั่วไป ยกเว้นการจัดเก็บ VAT หรืออัตราร้อยละ ๐ สำหรับสินค้าหรือบริการที่ส่งออก รวมทั้งบริการที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งผู้โดยสารและสินค้าระหว่างประเทศ ซึ่งตามกฎหมายภาษีกำหนดให้

❖ กิจการที่มีการซื้อสินค้าหรือบริการเพื่อนำมาผลิตสินค้าหรือบริการอีกต่อหนึ่ง สามารถนำภาษีซื้อมาหักออกจากภาษีขาย ดังนั้น VAT ที่ต้องชำระคือส่วนต่างระหว่างภาษีขายและภาษีซื้อ

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax) ต้องชำระตามอัตราเพิ่มของเงินได้ประจำปี ดังนี้

เงินได้สำหรับคิดภาษีประจำปี (เรียล)	อัตรภาษี
ต่ำกว่า ๗๕๐,๐๐๐	๐%
๗๕๐,๐๐๐-๑,๐๐๐,๐๐๐	๕%
๑,๐๐๐,๐๐๑-๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐%
๑๐,๐๐๐,๐๐๑-๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๕%
เกิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๐%

ภาษีเงินได้สำหรับลูกจ้าง (Salary Tax) เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากยอดรวมรายได้ทั้งหมดของลูกจ้างที่ได้รับจากนายจ้าง เช่น เงินเดือน โบนัส ค่าล่วงเวลา เป็นต้น ยกเว้นผลประโยชน์ตอบแทนด้านอื่น ๆ ที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินเดือน เช่น เงินที่ได้รับจากการคืนภาษีของนายจ้าง เงินชดเชยการเลิกจ้าง เงินสมทบการจัดหาชุดพนักงานหรืออุปกรณ์ในการทำงาน และค่าเบี้ยเลี้ยงในการเดินทางและการทำงานนอกสถานที่ของลูกจ้าง ซึ่งต้องไม่สูงกว่าอัตราที่ภาครัฐจ่ายผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศกัมพูชา (Residence person) ที่มีรายได้จากเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ได้รับจากภายในหรือภายนอกกัมพูชา และจากผู้มีถิ่นพำนักอยู่ในกัมพูชา (non-residence person – หมายถึงรวมถึงผู้ที่พำนักอยู่ในกัมพูชาเป็นการชั่วคราวหรืออาศัยอยู่ในกัมพูชาเกิน ๑๘๒ วัน) แต่มีรายได้จากเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ได้จากผู้ว่าจ้างที่อยู่ภายในกัมพูชา ทั้งนี้ ภาษีจะถูกหักจากเงินเดือนเป็นรายเดือนโดยนายจ้างเป็นผู้ว่าจ้าง แล้วนำส่งรัฐบาลภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไป ในอัตรภาษีก้าวหน้าคือ ร้อยละ ๑๕-๒๐ มีรายละเอียดดังนี้

อัตราเงินเดือน		อัตรภาษี (ร้อยละ)
เรียล	ดอลลาร์สหรัฐ	

๕๐๐,๐๐๐ หรือน้อยกว่า	๑๒๕ หรือน้อยกว่า	๐
ระหว่าง ๕๐๐,๐๐๑- ๑,๒๕๐,๐๐๐	ระหว่าง ๑๒๕-๓๑๒.๕	๕
ระหว่าง ๑,๒๕๐,๐๐๑- ๘,๕๐๐,๐๐๐	ระหว่าง ๓๑๒.๕-๒,๑๒๕	๑๐
ระหว่าง ๘,๕๐๐,๐๐๑- ๑๒,๕๐๐,๐๐๐	ระหว่าง ๒,๑๒๕-๓,๑๒๕	๑๕
มากกว่า ๑๒,๕๐๐,๐๐๐	มากกว่า ๓,๑๒๕	๒๐

อัตราภาษีเงินเดือนนี้ แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีรายได้ ๔,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อเดือน จะต้องเสียภาษีเงินได้ในทุกอัตราเริ่มจากร้อยละ ๐ สำหรับ ๑๒๕ ดอลลาร์สหรัฐฯ ร้อยละ ๕, ๑๐, ๑๕ และ ๒๐ ตามลำดับสำหรับแต่ละยอดของเงินเดือนที่เพิ่มขึ้น สำหรับลูกจ้างที่ไม่ใช่ผู้พำนักในกัมพูชาแต่ได้รับเงินเดือนในกัมพูชา จะต้องเสียภาษีเงินเดือนร้อยละ ๒๐ ลูกจ้างที่มีภาระต้องดูแลบุตรธิดาที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ (๒๕ ปี) จะได้รับการลดหย่อนภาษีเงินเดือน (บังคับใช้กับบิดาหรือมารดาที่มีรายได้ ๑ คนต่อ ๑ ครอบครัวเท่านั้น)

ทั้งนี้ ผลประโยชน์อื่นที่นายจ้างให้และสามารถประเมินเป็นเงินได้ (fringe benefits) กำหนดให้เรียกเก็บภาษีอัตราร้อยละ ๒๐ ของมูลค่าผลประโยชน์ค่าตอบแทนนั้น ๆ ของลูกจ้าง ซึ่งแต่ละเดือนนายจ้างจะต้องยื่นขอเสียภาษีเงินเดือนและภาษีผลประโยชน์ตอบแทนของลูกจ้างกับกรมสรรพากรภายในเวลา ๑๕ วันของเดือนถัดไป

ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (Withholding Tax)

ผู้จ่ายเงินได้ที่มีภูมิลำเนาในกัมพูชามีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายทุกครั้งที่มีการจ่ายเงินสดหรือสิ่งของที่มีมูลค่าให้แก่ผู้มีเงินได้ที่มิใช่ภูมิลำเนาในกัมพูชาโดยต้องจัดส่งให้รัฐบาลภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนถัดไป ซึ่งผู้มีเงินได้ที่เป็นชาวกัมพูชาจะถูกหักภาษี ดังนี้

❖ รายได้จากบริการ (บริหาร จัดการ การให้คำปรึกษา เป็นต้น) เสียภาษีหัก ณ ที่จ่ายร้อยละ ๑๕

❖ รายได้จากดอกเบี้ย รายได้จากการให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ และรายได้จากดอกเบี้ยของกิจการที่เกี่ยวข้องกับแร่ธรรมชาติ เสียภาษีหัก ณ ที่จ่ายร้อยละ ๑๕

❖ รายได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน เสียภาษีหัก ณ ที่จ่ายร้อยละ ๑๐

❖ รายได้ดอกเบี้ยธนาคารของบัญชีออมทรัพย์และบัญชีฝากประจำ เสียภาษีหัก ณ ที่จ่ายร้อยละ ๔ และ ๖ ตามลำดับ

สำหรับผู้ที่มิเงินได้เป็นชาวต่างชาติ จะถูกหักภาษีจากรายได้ค่าบริการ ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์และดอกเบี้ยที่ได้รับจากธนาคารในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการจ่ายภายในประเทศหรือนอกประเทศในภาษีอัตราเดียว คือ ร้อยละ ๑๕

ภาษียอดขาย (Turnover Tax) จัดเก็บจากกิจกรรมที่ไม่ได้จดทะเบียนในระบบ Real Regime และ VAT โดยจัดเก็บในอัตราร้อยละ ๒ จากยอดขายได้ของกิจการในแต่ละเดือน โดยให้นำส่งภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดไป ยกเว้นเกษตรกรและผู้ค้ารายย่อย

ภาษีนำเข้าและส่งออก (Import and Export Duties)

ภาษีนำเข้า เป็นภาษีที่เก็บจากสินค้าต่าง ๆ ที่นำเข้า โดยจัดเก็บตามราคา CIF ในสกุลเงินเรียล สำหรับผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมจะจัดเก็บตามราคาที่รัฐบาลกำหนด คือ ร้อยละ ๑๕ สำหรับน้ำมันดีเซล และร้อยละ ๓๕ สำหรับน้ำมันเบนซิน อย่างไรก็ตาม มีการยกเว้นภาษีการจัดเก็บสำหรับสินค้านี้

สินค้า	อัตรากำหนด (ร้อยละ)
วัตถุดิบและสินค้าจำเป็น	๐
สินค้าขั้นกลาง	๗
เครื่องจักรและอุปกรณ์	๑๕
สินค้าฟุ่มเฟือย	๓๕

สินค้าที่ได้รับการยกเว้นการจัดเก็บภาษีนำเข้า มีดังนี้

- ❖ สินค้าที่ผลิตตามโครงการส่งเสริมการลงทุนที่ได้รับอนุมัติจาก CDC
- ❖ ทรัพย์สินที่ขนย้ายตามปกติของบุคคลทั่วไป
- ❖ สินค้าที่ได้รับการยกเว้นตามข้อตกลงระหว่างประเทศ
- ❖ สินค้าเพื่อการบริจาค การให้ความช่วยเหลือหรือทำบุญ
- ❖ สินค้าประเภทยาฆ่าแมลง ยากำจัดศัตรูพืชและเครื่องจักรที่ใช้ในการเกษตร (ยกเว้นรถแทรกเตอร์)

รัฐบาลประกาศกำหนดอัตราภาษีนำเข้าประจำปี โดยฉบับล่าสุด ได้แก่ ประกาศอัตราภาษีศุลกากร ฉบับที่ ๔๖๕ SHV ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๐ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นมา ทั้งนี้ กัมพูชาเป็นสมาชิกของ ASEAN และต้องปฏิบัติตามพันธสัญญาของข้อตกลงด้านภาษี (CEPT) ระหว่างประเทศสมาชิกที่กำหนดให้มีการลดภาษีนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมที่มีแหล่งกำเนิดในประเทศสมาชิกอาเซียน โดยกัมพูชาจะต้องลดภาษีดังกล่าวให้เหลือร้อยละ ๐-๕ ภายในปี ๒๕๕๓ และ ร้อยละ ๐ ในปี ๒๕๕๘

ภาษีส่งออก ปัจจุบันไม่มีการจัดเก็บสำหรับสินค้าส่งออกทั่วไป ยกเว้นสินค้าบางประเภท ดังนี้

สินค้า	อัตราภาษี (ร้อยละ)
ไม้แปรรูป (อัตราภาษีแตกต่างกันขึ้นอยู่กับชนิดของไม้)	๕ และ ๑๐
ผลิตภัณฑ์ยางพารา	๒, ๕ และ ๑๐
ปศุสัตว์	๑๐
อัญมณี	๑๐

ภาษีเฉพาะสำหรับสินค้าและบริการบางประเภท

(Special Tax on Certain Merchandise and Service)

เป็นภาษีเรียกเก็บเพิ่มเติมกับสินค้านำเข้าบางชนิด รวมทั้งสินค้าหรือบริการที่ผลิตภายในประเทศ อัตราภาษีพิเศษสำหรับสินค้าหรือบริการนี้ กำหนดไว้ในรายการภาษีศุลกากรประจำปี (Annual Customs Tariff Schedules) ของกรมศุลกากร

ภาษีพิเศษเป็นอัตราที่คำนวณจากมูลค่านำเข้าของสินค้านั้น ๆ หรือตามสัดส่วนของค่าบริการที่เรียกเก็บกับลูกค้าตามใบเสร็จรับเงิน ภาษีพิเศษสินค้านำเข้า จะถูกจัดเก็บโดยศุลกากร ขณะที่ภาษีพิเศษสินค้าและบริการที่ผลิตในประเทศ บริษัทจะต้องยื่นแบบฟอร์มขอชำระภาษีกับกรมสรรพากร ก่อนวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดไป

ประเภทสินค้า	อัตราภาษี (ร้อยละ)
เชื้อเพลิงดีเซล	๔.๓๕
น้ำมันเครื่อง น้ำมันเบรก วัตถุดิบสำหรับผลิตน้ำมันเครื่อง	๑๐
รถจักรยานยนต์ขนาดเกิน ๑๒๕ cc. (รวมรถจักรยานยนต์ ๓ ล้อ) และอุปกรณ์ส่วนประกอบ	๑๐
ค่าตัวโดยสารเครื่องบินทั้งในและระหว่างประเทศ	๑๐
เครื่องมือไม่มีแอลกอฮอล์หรือบรรจุก๊าซ	๑๐
บุหรี่ยาสูบ	๑๐
บันเทิง รวมถึงสปา	๑๐
ค่าบริการโทรคมนาคม	๓
ยางรถ ยางโน และที่ครอบยางโน	๑๕
ซิกการ์	๒๕
เปียร์	๓๐
ไวน์	๓๓.๓

สำหรับสินค้าที่ผลิตภายในประเทศ ภาษีเฉพาะจะคำนวณจากราคา ณ หน้าโรงงาน สำหรับสินค้านำเข้าคำนวณจากราคา CIF ส่วนบริการโรงแรมและโทรคมนาคมขึ้นอยู่กับ

กับอัตราใน Invoice ค่าตัวโดยสารเครื่องบิน ภาษีขึ้นอยู่กับมูลค่าการเดินทางภายใน และนอกกัมพูชา

ภาษีและค่าธรรมเนียมประเภทอื่น ๆ

❖ **ภาษีจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ (Registration Tax)** จัดเก็บจากผู้ซื้อหรือผู้ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ และต้องการจดทะเบียนเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ โดยจะเรียกเก็บในอัตราร้อยละ ๔ ของมูลค่าสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์นั้น

❖ **ภาษีค่าเช่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ (Tax on House and Land Rent)** ธุรกิจให้เช่าอสังหาริมทรัพย์จะต้องชำระภาษีเงินได้ในอัตราร้อยละ ๑๐ ของค่าเช่าที่ได้รับ แต่ไม่ใช้กับกรณีที่มีการหักภาษี ณ ที่จ่ายแล้ว

❖ **ภาษีอากรแสตมป์ (Fiscal Stamp Tax)** เป็นการจ่ายค่าเอกสารราชการหรือกิจกรรมบางอย่าง เช่น การโฆษณา หรือการรับรองเอกสาร เป็นต้น

❖ **ภาษีที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ (Tax on Unused Land)** ที่ดินในเขตเมืองหรือเขตเฉพาะ หากมิได้มีการใช้ประโยชน์ต้องจ่ายภาษีนี้ โดยคณะกรรมการประเมินที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จะเป็นผู้รับผิดชอบจัดเก็บภาษีดังกล่าว โดยจะประกาศผลประเมินภาษีที่ต้องชำระในวันที่ ๓๐ เดือนมิถุนายนของทุกปี และให้เจ้าของที่ดินชำระภาษีภายใน ๓๐ กันยายนของทุกปี ภาษีที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์เรียกเก็บในอัตราร้อยละ ๒ ของราคาประเมินที่ดิน โดยยกเว้นภาษีเฉพาะพื้นที่ ๑,๒๐๐ ตารางเมตรแรก (๓๐๐ ตารางวา) ซึ่งคณะกรรมการประเมินที่ดินร่วมกับองค์กรปกครองท้องถิ่นจะเป็นผู้ทำการประเมินราคา ปัจจุบันการกำหนดพื้นที่ที่ไม่ใช้ประโยชน์เพื่อการเสียภาษีมีความแตกต่างกันแต่ละจังหวัด

❖ **ภาษีรถยนต์** จัดเก็บจากยานพาหนะที่ต้องจดทะเบียนทุกปี

❖ **ภาษีกำไรของเงินปันผล** เรียกเก็บในอัตราดังนี้

- ร้อยละ ๒๐ ของเงินปันผล สำหรับธุรกิจที่ได้รับการยกเว้นภาษีกำไร
- ร้อยละ ๑๒.๐๙ สำหรับธุรกิจที่ได้รับการลดหย่อนภาษีกำไรร้อยละ ๙
- ร้อยละ ๐ สำหรับธุรกิจที่ได้รับการลดหย่อนภาษีกำไรร้อยละ ๕๐ และร้อยละ ๓๐

- ❖ **ภาษีจดทะเบียน** การขาย แลกเปลี่ยน หรือให้เปล่า สินค้าสังหาริมทรัพย์และยานยนต์บางชนิด เช่น เรือ รถบรรทุก หรือรถจักรยานยนต์ เป็นต้น ผู้ที่เป็นเจ้าของสินค้า จะต้องชำระภาษีจดทะเบียนทรัพย์สินนั้น ๆ ในอัตราร้อยละ ๔ ของมูลค่าทรัพย์สิน ซึ่งต้องชำระภายใน ๓ เดือนของการดำเนินการดังกล่าว ใบรับรองการเป็นเจ้าของจะออกให้ก็ต่อเมื่อได้มีการชำระภาษีจดทะเบียนแล้วเท่านั้น (ประมาณ ๒๕ ดอลลาร์สหรัฐฯ) ภาษีจดทะเบียนนี้บังคับใช้กับการยื่นขอเอกสารการจัดตั้งบริษัท การโอนย้ายกิจการ ขายกิจการ ยกเลิกกิจการ และการทำสัญญาจัดหาสินค้าและบริการให้กับภาครัฐด้วย
- ❖ **การชำระภาษีล่าช้า** หรือการเลี่ยงชำระภาษี จะต้องชำระค่าปรับและดอกเบี้ยในอัตราที่เกิดขึ้นกับกรณีค้างชำระ

กรณี	ค่าปรับ (ร้อยละ)	ดอกเบี้ย (ร้อยละ : เดือน)
กรณีทั่วไป	๑๐ ของภาษีที่ค้างจ่าย	๒
กรณีค้างชำระมากกว่าร้อยละ ๑๐ ของกรณีที่ต้องชำระ หรือไม่มาชำระภายใน ๑๕ วันนับจากวันที่ได้รับหนังสือเตือน	๔๐ ของมูลค่าภาษีที่จะต้องชำระ	๒

หมายเหตุ: ทั้งนี้ ค่าปรับจะไม่เกิน ๑๒.๕ ล้านเรียล หรือจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

การจัดทำบัญชีภาษี

ผู้ประกอบการต้องเตรียมเอกสารการเงินและเอกสารเสียภาษีประจำปี ตามแบบฟอร์มที่กำหนดโดยกรมสรรพากร ส่งให้กรมสรรพากรก่อนวันที่ ๓๑ มีนาคมของทุกปี ในรูปของสกุลเงินเรียลกัมพูชา

รูปแบบและข้อกำหนดทางบัญชีของกัมพูชาใช้รูปแบบเดียวกับของฝรั่งเศส บริษัทที่ต้องเสียภาษีเงินพีดานภาษีที่กำหนดจะต้องยื่นเอกสารทางบัญชีให้กับผู้ตรวจสอบบัญชีที่ขึ้นทะเบียนในบัญชีผู้ตรวจสอบบัญชีอิสระของรัฐ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องก่อนยื่นต่อกรมสรรพากร โดยกรมสรรพากรกำหนดให้บริษัทที่เข้าข่าย ๒ ข้อดังต่อไปนี้ จะต้องได้รับการตรวจสอบจากผู้ตรวจสอบบัญชีอิสระ

- ❖ มีรายได้ในปีบัญชีนั้นตั้งแต่ ๓ พันล้านเรียลขึ้นไป
- ❖ มีมูลค่าของทรัพย์สินซึ่งคำนวณจากมูลค่าเฉลี่ยในปีบัญชีนั้น ตั้งแต่ ๒ พันล้านเรียลขึ้นไป
- ❖ มีจำนวนลูกจ้างเฉลี่ยในปีบัญชีนั้น ตั้งแต่ ๑๐๐ คน ขึ้นไป

หมายเหตุ เป็นบริษัทที่ได้รับการสนับสนุนสิทธิพิเศษทางด้านภาษี จาก CDC

บทลงโทษสำหรับผู้ชำระภาษีล่าช้าหรือผู้ที่หลีกเลี่ยงการชำระภาษี

ผู้ที่ชำระภาษีล่าช้าต้องชำระเพิ่มร้อยละ ๑๐ ของยอดภาษีที่ต้องชำระ พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๒ ต่อเดือนของยอดค้างชำระ

ผู้ที่ละเลยการจ่ายภาษีหลังกรมสรรพากรมีหนังสือแจ้งเตือนแล้วอย่างน้อย ๑๕ วัน ต้องชำระภาษีเพิ่มร้อยละ ๒๕ พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๒ ต่อเดือน

ผู้ที่ไม่ยอมชำระภาษีจะมีความผิดตามกฎหมาย และต้องจ่ายค่าปรับเป็นเงินระหว่าง ๒,๕๐๐ – ๕,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐหรือถูกจำคุกเป็นเวลา ๑-๕ ปี และผู้หลีกเลี่ยงการชำระภาษี ต้องจ่ายค่าปรับเป็นเงินระหว่าง ๑,๒๐๐ – ๒,๕๐๐ ดอลลาร์สหรัฐหรือถูกจำคุกเป็นเวลา ๑ เดือน ถึง ๑ ปี

สรุปเรื่องภาษี

ประเภทภาษี	ฐานภาษีและการจัดเก็บ	ข้อยกเว้นและลดหย่อน	อัตรา
ภาษีเงินได้			
=รายเดือนและค่าจ้าง	ผู้มีรายได้จากเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ได้รับในกัมพูชา	ลดหย่อน ในกรณีที่มีราย ได้มีบุตรอายุต่ำกว่า ๒๕ ปี ยกเว้น ผู้ที่มีรายได้จากค่าเช่าต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ เรียลต่อเดือน	คิดอัตราก้าวหน้าตั้งแต่ ๕%-๒๐%
=รายได้จากการให้เช่า	รายได้จากการให้เช่าอาคารหรือที่ดิน	การลงทุนที่ได้รับอนุมัติสิทธิประโยชน์จาก CDC ได้รับลดหย่อนโดยเสียภาษีในอัตรา ๙%	๑๐% ของรายได้จากการให้เช่า ๒๐% รายเดือน และสิ้นปีทำการคำนวณภาษีรวมในอัตราก้าวหน้า ตั้งแต่ ๑๐%-๓๐%
=กำไรจากธุรกิจ (Profit Tax)	ภาษีคำนวณจากผลกำไรที่ได้รับใน ๑ ปี		ร้อยละ ๒๐ (ร้อยละ ๓๐ สำหรับธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติ: ร้อยละ ๙ หรือ ๐ สำหรับนักลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน)
= ภาษีขั้นต่ำ (Minimum Tax)			ร้อยละ ๑ ของรายได้ใน ๑ ปี

= ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (Withholding Tax)			ร้อยละ ๔ ,๖ ,๑๐, ๑๔ หรือ ๑๕ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจ่าย
= ภาษีมูลค่าเพิ่ม			ร้อยละ ๑๐
= ภาษีประกอบธุรกิจ เฉพาะ (Patent Tax)	ภาษีรายปีที่เรียกเก็บจากธุรกิจทุกประเภท โดยใช้ยอดขายจากปีก่อนหน้าหรือประมาณการรายได้เป็นฐานในการคำนวณ	เกษตรกรได้รับการยกเว้น	การผลิตและหัตถกรรม ๐.๕% การประมง, ก่อสร้าง,ขนส่ง บริการขนาดเล็กร้านอาหารและธุรกิจขาย สินค้า ๐.๘% สินค้าอื่นๆ ๑๐%
ภานำเข้าสินค้า			
= อกรสินค้าขาเข้า	อกรที่เก็บจากสินค้าที่นำเข้ามาต่างๆ ตามมูลค่าสินค้า	(๑) สินค้าสำหรับการลงทุนที่ได้รับอนุมัติจาก CDC (๒) ยาฆ่าแมลง วัคซีน และ เครื่องจักรกล การเกษตร (ยกเว้นรถแทรกเตอร์)	สินค้าจำเป็นและวัตถุดิบ ๗% สินค้าแปรรูปเครื่องจักร ๑๕% เครื่องอุปโภคอุปกรณ์ ก่อสร้าง ๓๓%
= Consumption Tax	อกรที่เก็บจากสินค้าบาประเภท ตามราคา F.O.B	การนำเข้าที่ได้รับการยกเว้นอกรนำเข้า	สินค้าฟุ่มเฟือย ๖๐% รถยนต์ ๓๐-๕๐% น้ำมัน ๕๐%
ภาษีส่งออกสินค้า			

<p>=ภาษีส่งออกไม้</p> <p>=ภาษีส่งออกยาง</p> <p>=ภาษีสินค้าอื่นๆ</p>	<p>ภาษีส่งออกไม้ และไม้แปรรูป ต้องได้รับใบ อนุญาตส่งออก จากรัฐบาล</p> <p>ภาษีส่งออกยาง</p> <p>- ปศุสัตว์</p> <p>- อัญมณี</p>	<p>ไม่มี</p> <p>ไม่มี</p> <p>ไม่มี</p> <p>ไม่มี</p>	<p>๐%, ๕%, ๑๐%</p> <p>๑๐%</p> <p>๐%, ๑๐%</p> <p>๐%, ๑๐%, ๕๐%</p>
<p>ภาษีอื่นๆ</p>			
<p>= ภาษีการโอน</p> <p>= ภาษีโรงฆ่าสัตว์</p>	<p>ภาษีการโอน อสังหาริมทรัพย์ และยานพาหนะ</p> <p>ภาษีเก็บจากโรง ฆ่าสัตว์ตามมูลค่า สินค้า</p>	<p>ยกเว้นการโอน รถจักรยานยนต์ที่ ผู้ขายเสียภาษีกำไร และยอดขาย</p> <p>ไม่มี</p>	<p>ตามประเภทและราคาที่ทำกรซื้อ ขายสำหรับที่ดิน ๕,๐๐๐-๓๐,๐๐๐ เรียล ต่อตารางเมตร</p> <p>๓%</p>

๕. ข้อมูลสำคัญที่ควรทราบ

แรงงาน

การจ้างงานในกัมพูชาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกฎหมายแรงงาน ปี พ.ศ๒๕๔๐ คัดใช้โดยกระทรวงแรงงานและการฝึกอบรม (Ministry of Labor and Vocational Training : MoLVT) กฎหมายฉบับนี้ปรับปรุงมาจากฉบับปี พ.ศ ๒๕๓๕ โดยเน้นสร้างความเข้มแข็งด้านอำนาจต่อรองให้กับสหภาพแรงงาน ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและมาตรฐานของประเทศที่สมควรได้รับสิทธิพิเศษ MFN

นายจ้างต้องจดทะเบียนการจ้างแรงงานกับ MoLVT ภายใน ๑๕ วัน นับแต่ประกอบกิจการและต้องรายงานทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานในกัมพูชาต้องได้รับใบอนุญาตให้ทำงาน (Work permit) ส่วนชาวกัมพูชาต้องมีสมุดคู่มือการจ้างงาน ซึ่งจดทะเบียนกับ MoLVT

นักลงทุนต่างชาติไม่ถูกจำกัดสิทธิ์ในการจ้างงานในกัมพูชา ในทางตรงกันข้ามแม้กฎหมายได้กำหนดข้อจำกัดในการจ้างแรงงานที่เป็นต่างชาติ แต่กฎหมายแรงงานของกัมพูชาค่อนข้างอนุโลมในทางปฏิบัติ เนื่องจากมีความต้องการแรงงานที่มีทักษะและประสบการณ์จากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก

แรงงานต่างชาติ

กฎหมายการลงทุนอนุญาตให้จ้างแรงงานต่างชาติพร้อมครอบครัวได้ แต่แรงงานเหล่านี้ต้องมาจากสาขาธุรกิจและทักษะที่ไม่มีในกัมพูชาหรือเป็นที่ต้องการในกัมพูชาเท่านั้น แรงงานต่างชาติที่จะได้รับอนุญาตให้ว่าจ้างได้ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- ❖ มีหนังสือประจำตัวแรงงานและได้รับใบอนุญาตทำงานจากกระทรวงแรงงานฯ
- ❖ เดินทางเข้ามาในกัมพูชาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย
- ❖ มีสิทธิ์ในการพำนักอยู่ในกัมพูชา

- ❖ มีหนังสือเดินทางที่มีอายุครอบคลุมการจ้างงาน
- ❖ มีชื่อเสียงและพฤติกรรมที่ดี
- ❖ สุขภาพร่างกายเหมาะสมกับงาน
- ❖ ไม่เป็นโรคติดต่อ

ค่าอากรสำหรับสมุดการจ้างงานและบัตรการจ้างงานของชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศกัมพูชา ซึ่งมีกำหนดระยะเวลา อัตรา ๑๐๐ ดอลลาร์สหรัฐต่อปี ส่วนผู้ซึ่งอยู่อาศัยเป็นการถาวร อัตรา ๕๐ ดอลลาร์สหรัฐต่อปี โดยกำหนดให้ชำระก่อน วันที่ ๓๑ มีนาคม ของแต่ละปี (ตามประกาศเลขที่ ๓๐๒/๙๗ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๐ ของกระทรวงกิจการสังคม แรงงานและทหารผ่านศึก)

การทำสมุดการจ้างงานและบัตรการจ้างงานของชาวต่างชาติที่ทำงานในกัมพูชาที่มีกำหนดระยะเวลา ต้องมีเอกสารดังนี้

- ❖ แบบฟอร์มขอทำสมุดการจ้างงานและบัตรการจ้างงาน ซึ่งติดแสตมป์ ๑,๐๐๐ เรียล
- ❖ สำเนาหนังสือเดินทาง
- ❖ ใบอนุญาตให้อยู่อาศัยอย่างถูกต้อง ซึ่งออกโดยกระทรวงมหาดไทย
- ❖ หนังสือรับรองสุขภาพ จากกรมแพทย์แรงงาน
- ❖ ค่าอากร ๑๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ
- ❖ รูปถ่าย ขนาด ๔ x ๖ ซม. จำนวน ๔ ใบ

สำหรับชาวต่างชาติที่มีอายุตั้งแต่๑๘ ปีขึ้นไปและอยู่อาศัยเป็นการถาวรต้องมีเอกสารดังนี้

- ❖ แบบฟอร์มขอทำสมุดการจ้างงานและบัตรการจ้างงานซึ่งติดอากรแสตมป์ ๑,๐๐๐ เรียล
- ❖ ใบอนุญาตให้อยู่อาศัยเป็นการถาวรในกัมพูชา ซึ่งออกให้โดยกระทรวงมหาดไทย

- ❖ ค่าอากร ๕๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ
- ❖ รูปถ่าย ขนาด ๔ x ๖ ซม. จำนวน ๔ ใบ

ชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานต้องชำระค่าอากรสมุดการจ้างงานและบัตรการจ้างงาน ภายในเดือนมีนาคมของแต่ละปี ผู้ที่ไม่ชำระค่าอากรตามระยะเวลาที่กำหนด จะถูกปรับเท่าตัวตามจำนวนปีที่ไม่ได้ชำระ (ตามประกาศ เลขที่ ๕๒๐ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๐ ของกระทรวงกิจการสังคม แรงงานและทหารผ่านศึก) ห้ามเจ้าของโรงงาน หรือ ผู้ประกอบการ จ้างแรงงานชาวต่างชาติที่ไม่มีสมุดการจ้างงานและบัตรการจ้างงาน และห้ามจ้างแรงงานชาวต่างชาติเกินกว่าร้อยละ ๑๐ ของจำนวนแรงงานชาว กัมพูชาในแต่ละสถานประกอบการ โดยจำนวนสูงสุด ๑๐% นี้สามารถจ้างแรงงาน ต่างชาติได้ในสัดส่วนดังนี้

- ❖ เจ้าหน้าที่ทำงานในสำนักงานไม่เกิน ๓%
- ❖ ผู้เชี่ยวชาญไม่เกิน ๖%
- ❖ คนงานที่ไม่มีความชำนาญไม่เกิน ๑%

ในกรณีที่ต้องจ้างเจ้าหน้าที่ หรือผู้เชี่ยวชาญชาวต่างชาติเกินกว่าจำนวนที่กำหนดโดย ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เจ้าของโรงงานหรือผู้ประกอบการต้องทำหนังสือขออนุญาต เป็นลายลักษณ์อักษรต่อกระทรวงกิจการสังคม แรงงาน และทหารผ่านศึก สัญญาจ้างแรงงานชาวต่างชาติทุกคน ต้องจัดทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมระบุ เงื่อนไขของอาชีพและเหตุผลอื่นๆ ที่จำเป็นให้ชัดเจน (ตามประกาศเลขที่ ๑๘๕ ลง วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๐ ของกระทรวงกิจการสังคม แรงงาน และทหารผ่านศึก)

ผู้ว่าจ้างต้องเตรียมเอกสารเกี่ยวกับลูกจ้างเพื่อขอวีซ่าทำงานให้กับลูกจ้าง กฎหมาย กัมพูชาไม่จำกัดจำนวนลูกจ้างชาวต่างชาติ ที่บริษัทสามารถว่าจ้างได้ โดยเฉพาะใน ระดับบริหาร อย่างไรก็ตามกฎหมายกำหนดเพดานการจ้างแรงงานชาวต่างชาติไว้ที่ไม่ เกินร้อยละ ๑๐ ของจำนวนแรงงานทั้งหมด

พันธกิจในการรายงาน

ตามกฎหมายแรงงานฯ บริษัทจะต้องทำหนังสือแจ้งกระทรวงฯ ทุกครั้งที่มีการจ้างหรือไล่พนักงานออก รวมทั้งในกรณีหยุดดำเนินการธุรกิจ ซึ่งทุกบริษัทจะต้องมีหนังสือการเปลี่ยนแปลงการจ้างงาน หนังสือรายงานพนักงาน และหนังสือการจัดตั้งบริษัท ซึ่งรูปแบบรายละเอียดอยู่ในกฎหมายแรงงานฯ โดยผู้ตรวจสอบการจ้างงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวงจะเป็นคนลงนามการตรวจสอบในหนังสือดังกล่าวทุกครั้ง บริษัทใดที่มีการจ้างงานมากกว่า ๘ คนขึ้นไปจะต้องมีข้อกำหนดและระเบียบปฏิบัติภายในให้กับแรงงานเหล่านั้นได้รับทราบและถือปฏิบัติ ซึ่งข้อกำหนดนี้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ตรวจสอบการจ้างงานของกระทรวง

สัญญาการจ้างงาน

การจ้างแรงงานที่เป็นชาวกัมพูชาอาจทำเป็นสัญญาว่าจ้างที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือสัญญาปากเปล่าก็ได้ แต่การจ้างแรงงานที่เป็นชาวต่างชาติจะต้องมีสัญญาการจ้างงานที่ชัดเจน สัญญาการจ้างงานที่มีกำหนดเวลาเกิน ๒ ปี ให้ถือว่าเป็นสัญญาจ้างถาวร ระยะเวลาในการทดลองงานไม่ควรเกิน ๑ เดือนสำหรับแรงงานที่ไม่มีทักษะ ไม่เกิน ๒ เดือน สำหรับแรงงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ และไม่เกิน ๓ เดือนสำหรับแรงงานทั่วไป

การจ้างงานที่ไม่จำกัดระยะเวลาจะต้องจัดทำเป็นข้อตกลงที่เป็นลายลักษณ์อักษรระหว่างลูกจ้างและนายจ้าง ซึ่งนายจ้างมีสิทธิ์บอกเลิกสัญญาจ้างตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งลูกจ้างที่ถูกบอกเลิกการจ้างโดยไม่มีการแจ้งล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษร มีสิทธิ์ในการเรียกร้องค่าชดเชยและค่าเสียหายต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ยกเว้นกรณีที่ถูกจ้างถูกไล่ออกเนื่องจากกระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดและระเบียบภายในของบริษัท

แรงงานและสภาพแรงงาน

กฎหมายแรงงานปี ๒๕๔๐ ให้สิทธิพิเศษแก่แรงงานในการก่อตั้งและรวมตัวกันเป็นสหภาพแรงงาน ซึ่งผู้ว่าจ้างไม่มีสิทธิ์ปฏิเสธการจ้างแรงงานที่เป็นสมาชิกสหภาพได้ ลูกจ้างและผู้ว่าจ้างสามารถเลือกบุคคลที่เป็นกลางขึ้นมาเป็นตัวประสานหรือตัวเชื่อมในองค์กรได้

กฎหมายกำหนดให้แรงงานมีสิทธิ์ในการสไตรค์ โดยจะต้องเป็นผลมาจากการลงประชามติของสมาชิกในสหภาพแรงงานนั้นๆ ซึ่งก่อนการสไตรค์ใดๆ สหภาพแรงงานจะต้องแจ้งให้นายจ้างและกระทรวงแรงงานทราบล่วงหน้าก่อนอย่างน้อย ๗ วัน การสไตรค์ต้องเป็นไปด้วยความสงบ โดยต้องไม่ขัดขวางการทำงานของพนักงานคนอื่นๆ ที่ไม่ได้เข้าร่วมการสไตรค์

กัมพูชาไม่มีการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ยกเว้นในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ ที่มีการกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำไว้ที่ ๕๖ ดอลลาร์สหรัฐฯต่อเดือน สำหรับในระยะเวลาฝึกงาน และ ๖๑ ดอลลาร์สหรัฐฯต่อเดือนเมื่อผ่านระยะเวลาฝึกงาน

ค่าจ้าง

การกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำในอุตสาหกรรมอื่นๆ ให้เป็นไปในแนวทางที่สนับสนุนการครองชีพประจำวันและต้องเป็นไปเพื่อเหตุผลทางมนุษยธรรม โดยทั่วไปอัตราจ้างในกัมพูชา กำหนดในสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐมีดังนี้

ประเภทของแรงงาน	ค่าจ้างต่อเดือน (US\$)
แรงงานหนัก เช่น กรรมกรแบกหาม คนงานก่อสร้าง	๕๐-๖๐
ลูกจ้างทั่วไปเช่นคนขับรถ พนักงานขายของ พนักงานส่งของ	๑๐๐-๑๕๐

เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน	๑๕๐-๓๐๐
เจ้าหน้าที่บริหารระดับต้น	๘๐๐-๑,๐๐๐ หรือมากกว่า

ข้อกำหนดเกี่ยวกับสวัสดิการแรงงาน

กฎหมายแรงงานได้กำหนดเงื่อนไขและผลประโยชน์ในการจ้างงานต่างๆ เช่น การจ่ายค่าทดแทน ชั่วโมงในการทำงาน การลางาน การลาคลอด วันหยุด กฎระเบียบการจ้างแรงงานเด็กและสตรี เป็นต้น

ชั่วโมงในการทำงานสูงสุดต้องไม่เกิน ๘ ชั่วโมงต่อวัน หรือ ๔๘ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยให้มีการจ่ายค่าล่วงเวลาการทำงาน ปกติอยู่ระหว่าง ๑.๕๐ ถึง ๒.๐ เท่าของอัตราค่าจ้างปกติ

กฎหมายกำหนดให้ลูกจ้างมีสิทธิลาหยุดประจำปี ได้ปีละ ๑๘ วัน เพิ่มขึ้นปีละ ๑ วัน หลังการจ้างงานครบทุกๆ ๓ ปี การลาคลอด อนุญาตให้ลูกจ้างที่ทำงานตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป สามารถลาคลอดได้ ๙๐ วัน โดยให้ได้รับค่าจ้างครึ่งหนึ่งของเงินเดือน การลาในกรณีอื่นๆ สามารถลาได้ไม่เกิน ๗ วันต่อปี ซึ่งจำนวนนี้สามารถนำไปหักออกจากจำนวนวันลาประจำปีได้

บริษัทที่มีการจ้างลูกจ้างที่เป็นสตรีตั้งแต่ ๑๐๐ คน จะต้องจัดหาสถานที่รับเลี้ยงและดูแลเด็ก หากไม่มีสถานที่รับเลี้ยงดังกล่าว นายจ้างจะต้องจ่ายค่ารับเลี้ยงเด็กให้กับลูกจ้างแทน

ความปลอดภัยในที่ทำงาน

นายจ้างต้องปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของกระทรวงแรงงานฯ เกี่ยวกับความปลอดภัยในที่ทำงาน การเจ็บป่วยหรืออุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการทำงาน นายจ้างจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรักษา ยกเว้นอุบัติเหตุที่นี้ๆ เกิดจากความประมาทของ

ลูกจ้างเอง นายจ้างต้องรายงานอุบัติเหตุที่เกิดในที่ทำงานให้กระทรวงแรงงานฯ ทราบ เพื่อร่วมกันหาทางแก้ไขปรับปรุง

หากอุบัติเหตุเป็นผลให้ลูกจ้างต้องหยุดทำงานเป็นเวลาไม่เกิน ๔ วัน ให้มีสิทธิในการรับค่าจ้างตามปกติ และหากหยุดงานเกิน ๔ วันแต่ไม่เกิน ๒๐ วัน ให้ลูกจ้างนั้นๆ มีสิทธิ์รับค่าชดเชยรายวันเพิ่มเติม (คำนวณจากค่าจ้างเฉลี่ยประจำวัน) หากอุบัติเหตุทำให้ลูกจ้างได้รับอันตรายสาหัสและต้องหยุดงานจำนวน ๒๐ วันขึ้นไป ให้ทายาทหรือผู้รับผลประโยชน์ของลูกจ้างได้รับเงินชดเชยตามที่กฎหมายกำหนด

กฎหมายกัมพูชาให้อำนาจศาลพิจารณาว่านายจ้างควรจ่ายเท่าไรหรือลูกจ้างสมควรจะได้รับเงินชดเชยเท่าใด โดยพิจารณาจากสาเหตุของอุบัติเหตุเป็นหลัก

การแก้ปัญหาข้อพิพาทที่เกิดจากการจ้างงาน

ปัญหาข้อพิพาทระหว่างนายจ้างและลูกจ้างในเบื้องต้น ควรได้รับการไกล่เกลี่ยโดยผู้ตรวจการจ้างงานระดับท้องถิ่นหรือจังหวัด หากผลการไกล่เกลี่ยล้มเหลว ให้นำสู่กระบวนการพิจารณาของศาล

หากเป็นการพิพาทระหว่างนายจ้างกับสหภาพแรงงานหรือลูกจ้างทั้งหมด และหากไม่มีกระบวนการไกล่เกลี่ยระบุไว้ในสัญญาการจ้างงาน ให้นายจ้างรายงานให้ผู้ตรวจการจ้างงานระดับท้องถิ่นหรือจังหวัดทราบภายใน ๔๘ ชั่วโมง เพื่อที่กระทรวงแรงงานฯ จะแต่งตั้งผู้แทนทำการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภายใน ๑๕ วัน หากไม่สามารถไกล่เกลี่ยได้ กระทรวงฯ จะเสนออนุญาตตุลาการพิจารณาในขั้นตอนต่อไปภายในเวลา ๑๕ วัน

หลังทราบผลการไกล่เกลี่ย ซึ่งกระบวนการทางอนุญาตตุลาการจะเริ่มต้นภายในเวลา ๘ วันหลังการเสนอคดีข้อพิพาท การพิจารณาของอนุญาตตุลาการไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น ปัจจุบันกัมพูชายังไม่มีศาลแรงงาน ดังนั้นกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทการจ้างงานทุกระดับจึงเกิดขึ้นที่ศาลแขวงหรือศาลจังหวัด

กฎหมายที่ดิน ปี ๒๕๔๔

เป็นกฎหมายที่ปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสมกับการลงทุนมากขึ้น โดยมีรายละเอียดด้านสิทธิในการถือครองที่ดิน การใช้ประโยชน์ที่ดิน การเช่า/สัมปทานที่ดินของรัฐ และการเช่าซื้อ เป็นต้น กฎหมายฉบับนี้บังคับใช้ร่วมกับกฎหมายที่ดินปี ๒๕๓๕ โดยมีคณะกรรมการที่ดินระดับท้องถิ่นและคณะกรรมการที่ดินระดับประเทศ เป็นผู้รับผิดชอบภายใต้กฎหมายนี้

อย่างไรก็ตาม กฎระเบียบ ข้อบังคับ ตลอดจนรายละเอียดการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม อยู่ระหว่างการ ดำเนินการของกระทรวงการพัฒนาที่ดิน การผังเมือง และการก่อสร้าง ซึ่งนักลงทุนจะต้องติดตามความคืบหน้าอยู่ตลอดเวลาเพื่อสิทธิประโยชน์ต่างๆที่ควรได้

โครงสร้างการลงทุนในที่ดิน

ผู้ที่มีสิทธิในการถือครองที่ดินในกัมพูชา ได้แก่ ผู้ที่มีสัญชาติกัมพูชาและนิติบุคคลที่มีสิทธิเสมือนเป็นชาวกัมพูชา ซึ่งได้แก่นิติบุคคลที่มีชาวกัมพูชาถือหุ้นและมีสิทธิในการออกเสียงร้อยละ ๕๑ ขึ้นไป นักลงทุนต่างชาติส่วนใหญ่นิยมเช่าที่ดินเพื่อการลงทุนในระยะยาว (๑๕ ปีขึ้นไป) การโดยขอสัมปทานจากภาครัฐ หรือการเป็นผู้ครองสิทธิรายย่อย (ร้อยละ ๔๙) ในบริษัทที่มีชาวกัมพูชาเป็นเจ้าของ

ชาวต่างชาติไม่มีสิทธิถือครองที่ดินตามกฎหมายของกัมพูชา แต่สามารถทำสัญญาเช่าที่ดินเพื่อการลงทุนระยะยาว ซึ่งอนุญาตให้มีการซื้อขายหรือเช่าต่อสัญญาเช่าอื่นๆ หรือใช้ค้ำประกันการกู้ยืมเพื่อการลงทุน สัญญาเช่าระยะยาว ต้องมีอายุของสัญญาอย่างน้อย ๑๕ ปี ผู้เช่าสามารถสร้างสิ่งก่อสร้างในที่ดินนั้นๆได้ แต่เงื่อนไขสิทธิในสิ่งก่อสร้างดังกล่าวยังไม่มีการกำหนดในกฎหมาย รัฐไม่มีสิทธิยึดคืนที่ดินที่เช่าเพื่อการลงทุนดังกล่าว ยกเว้นในกรณีที่ต้องใช้ที่ดินผืนนั้นเพื่อประโยชน์สาธารณะ แต่ต้องมีการจ่ายค่าเวนคืนที่เหมาะสมและยุติธรรม

การถือครองที่ดิน

กัมพูชาประกาศใช้กฎหมายการถือครองที่ดิน ดังนั้น นักลงทุนต่างชาติต้องศึกษาและทำความเข้าใจให้ถี่ถ้วนเกี่ยวกับการถือครองหรือความเป็นเจ้าของที่ดินก่อนการเช่าทำธุรกิจ ที่ดินบางที่อาจเปิดโอกาสให้มีการถือครองได้ร้อยละเปอร์เซ็นต์ ในขณะที่บางพื้นอาจให้ครอบครองเพื่อทำกินหรือใช้ประโยชน์ชั่วคราว ซึ่งรัฐอาจยึดคืนเมื่อใดก็ได้ ดังนั้นการทำความเข้าใจในเรื่องสิทธิการถือครองที่ดินแปลงนั้นๆ จึงเป็นสิ่งที่ควรทำเพื่อรักษาผลประโยชน์ในการลงทุน

การปฏิรูปกฎหมายกรรมสิทธิ์ที่ดิน

- ❖ ก่อนปี ๒๕๑๘ ภายใต้การปกครองของเขมรแดง ที่ดินอยู่ภายใต้การถือครองของรัฐทั้งหมด
- ❖ จากปี ๒๕๒๒ เป็นต้นมา หลังการล่มสลายของเขมรแดง ที่ดินเป็นของรัฐแต่อนุญาตให้มีการถือครองเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรมและก่อสร้างที่พักอาศัยได้ โดยรัฐบาลออกบัตรกรรมสิทธิ์ถือครองที่ดินให้ผู้อยู่อาศัยในที่ดินนั้นๆ
- ❖ ปี ๒๕๓๒ เริ่มอนุญาตให้มีการร้องกรรมสิทธิ์ถือครองที่ดินส่วนบุคคล
- ❖ ปี ๒๕๔๔ มีการปรับปรุงโครงสร้างกฎหมายสำหรับการลงทุนทุกที่เกี่ยวข้องกับที่ดิน และมีการอธิบายเกี่ยวกับการถือครองที่ดิน

การเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดิน

รัฐบาลกัมพูชารับรองสิทธิของแต่ละบุคคลในการใช้ที่ดินโดยการออก Certificate of Land Use and Procession เพื่อแสดงความเป็นเจ้าของที่ดินและทรัพย์สินที่อยู่บนที่ดินดังกล่าวแต่มีเจ้าของที่ดินน้อยรายที่ได้รับใบรับรองดังกล่าว ดังนั้น นักลงทุนควรตรวจสอบเอกสารสิทธิกับกระทรวงพัฒนาที่ดิน ผังเมือง และก่อสร้าง ก่อนตกลงเช่าที่ดินแปลงนั้นๆ

สิทธิประโยชน์ของนักลงทุนต่างชาติ แยกได้ดังนี้

- ❖ สัญญาเช่าที่ดินระยะยาวไม่มีข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาในการเช่า
- ❖ สัญญาเช่าที่ดินระยะสั้นที่มีกำหนดเวลาการเช่า สามารถต่ออายุได้

นักลงทุนสามารถนำที่ดินที่มีโฉนดตามกฎหมายเป็นหลักประกันในการจดจำนอง รวมทั้งโอนสิทธิในอสังหาริมทรัพย์ และทรัพย์สินส่วนบุคคลที่ปลูกสร้างบนที่ดินแปลงดังกล่าวได้ด้วย แต่ต้องไม่เกินกำหนดเวลาในสัญญาเช่าที่ดิน

การให้เช่าที่ดินสาธารณประโยชน์ของรัฐ

ต้องเป็นที่ดินที่อยู่ในรายการทรัพย์สินให้เช่าของรัฐ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานบริหารจัดการทรัพย์สินของรัฐ และได้รับอนุมัติจากรัฐบาลก่อนการให้เช่าทุกครั้ง โดยมีเงื่อนไขในการเช่า ดังนี้

- ❖ ผู้เช่าต้องไม่เปลี่ยนแปลงหรือทำลายทรัพย์สินที่ให้เช่านั้น
- ❖ ผู้เช่าต้องไม่แก้ไขหรือปรับปรุงรายการใดที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้ประโยชน์ของสาธารณะชน

การให้สัมปทานเพื่อโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ได้แก่โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีสิทธิได้รับสัมปทานตามกฎหมายนี้ ได้แก่ โครงการ

- ❖ พัฒนา จำหน่ายและกระจายพลังงานไฟฟ้า
- ❖ คมนาคมขนส่ง เช่น ถนน สะพาน สนามบิน ท่าเรือ รางรถไฟ และคลอง
- ❖ น้ำประปาและการกำจัดน้ำเสีย
- ❖ โครงข่ายโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ❖ สิ่งอำนวยความสะดวกและแหล่งท่องเที่ยว
- ❖ โครงข่ายขนส่งก๊าซธรรมชาติและน้ำมัน
- ❖ การระบายและกำจัดขยะมูลฝอย
- ❖ ระบบบำบัดน้ำเสีย
- ❖ โครงสร้างพื้นฐานทางสาธารณสุข การศึกษา และการกีฬา
- ❖ โครงการก่อสร้างเขตเศรษฐกิจพิเศษและการเคหะ
- ❖ การชลประทานและโครงสร้างพื้นฐานทางเกษตรกรรม
- ❖ โครงการต่างๆ ที่กฎหมายฉบับอื่นๆ กำหนดให้ได้รับสัมปทานจากรัฐ

รูปแบบของสัญญาสัมปทานจะใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ดังนี้

- ❖ BOT (Build, Operate and Transfer)
- ❖ BLT (Build, Lease and Transfer)
- ❖ BTO (Build, Transfer and Operate)
- ❖ BOO (Build, Own and Operate)
- ❖ BOOT (Build, Own, Operate and Transfer)
- ❖ BCT (Build, Co-operate and Transfer)
- ❖ EOT (Expand, Operate and Transfer)
- ❖ MOT (Modernize, Operate and Transfer)
- ❖ MOO (Modernize, Own and Operate)
- ❖ รูปแบบผสมอื่นๆ

การส่งเสริมการลงทุน

เพื่อจูงใจให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้แก่ประชาชน และขยายอัตราเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลกัมพูชาได้ออกกฎหมาย ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ ๒๕๓๗ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ ๒๕๕๖) ให้ความมั่นใจแก่นักลงทุนว่าจะได้รับการคุ้มครองทรัพย์สินในทุกๆ ด้านเท่าเทียมกับบุคคลในชาติ และไม่ใช้นโยบายกำหนดราคาสินค้าหรือบริการกับโครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริม พร้อมให้สิทธิประโยชน์อื่นๆ อาทิ

- ❖ การยกเว้นภาษีเงินได้จากกำไร (Tax holiday) โครงการลงทุนที่มีคุณสมบัติ ได้รับการส่งเสริม และได้จดทะเบียนจาก Council for the Development of Cambodia (CDC) จะได้รับการเว้นวรรคภาษีเงินได้หรือกำไร เริ่มจากปีแรกที่มีกำไร หรือ ๓ ปีหลังจากที่โครงการมีรายรับ แล้วแต่เวลาใดจะถึงก่อน โดยมีระยะเวลาการให้สิทธิเว้นวรรค ๓-๖ ปี แต่ละปี โครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมจะได้รับใบรับรองการยินยอม (CoC) จาก CDC เพื่อยืนยันว่าโครงการนั้นได้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีที่เกี่ยวข้อง

- ❖ การยกเว้นอากรนำเข้าเครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์และวัสดุก่อสร้างสำหรับโครงการที่ผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า และการยกเว้นอากรนำเข้าวัตถุดิบ สินค้ากึ่งสำเร็จรูป และส่วนประกอบสำหรับการผลิตเพื่อส่งออกและการผลิตสินค้าที่ต่อเนื่องกัน (Supporting Industry)
- ❖ การรับสิทธิลดอัตราภาษีเงินได้จากร้อยละ ๒๐ เหลือร้อยละ ๙ ภายหลังจากการยกเว้นภาษีเงินได้
- ❖ สามารถจ้างและนำคนต่างด้าวเข้ามาอยู่และทำงานในหน้าที่ผู้จัดการ ช่างเทคนิค ช่างฝีมือผู้ชำนาญการ รวมทั้งบุตรและคู่สมรสของบุคคลดังกล่าว
- ❖ สามารถเข้าทำประโยชน์ที่ดินที่ได้รับสัมปทานจากภาครัฐ หรือที่เช่าจากเอกชน รวมทั้งสามารถนำที่ดินดังกล่าวไปเป็นหลักประกันการกู้เงินในระยะเวลาที่ได้รับสัมปทานหรือเช่า ยกเว้นที่ดินที่ได้รับสัมปทานแต่ยังไม่ได้รับการพัฒนา
- ❖ สามารถซื้อและส่งออกเงินตราต่างประเทศเพื่อชำระค่าสินค้า เงินต้น ดอกเบี้ย ค่าใช้สิทธิ ค่าจัดการ รวมทั้งส่งออกกำไรหรือเงินทุนกลับประเทศได้ทั้งระหว่างและภายหลังเลิกโครงการ ทั้งนี้เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่นำเข้าโดยปลอดอากรไม่ถึง ๕ ปี เมื่อเลิกโครงการต้องชำระอากรที่พึงมี

ผู้มีสิทธิขอรับการส่งเสริมการลงทุน

บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ที่ประสงค์จะลงทุนและต้องการรับสิทธิประโยชน์และสิ่งจูงใจดังกล่าวข้างต้น สามารถยื่นคำขอพร้อมเอกสารและชี้แจงตอบข้อซักถามต่อ CDC ด้วยตนเองหรือมอบอำนาจให้บุคคลอื่นกระทำการแทนได้ โดยองค์กรที่สามารถขอรับการส่งเสริมฯ ได้แก่

- ❖ กิจการที่ใช้เงินลงทุนของคนกัมพูชา ๑๐๐%
- ❖ กิจการที่ใช้เงินลงทุนของคนต่างชาติ ๑๐๐%
- ❖ กิจการร่วมทุน (Joint Ventures, JV)
- ❖ Build-Operate-Transfer (BOT)
- ❖ Business Cooperation Contract (BCC)
- ❖ กิจการลงทุนอื่นที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย

ลักษณะการร่วมทุน

Joint Ventures (JV) หมายถึงกิจการร่วมทุนที่ก่อตั้งขึ้น (ใหม่) จากการร่วมลงทุนของนักลงทุนโดยไม่จำกัดสัญชาติรวมทั้งการร่วมทุนกับภาครัฐ ยกเว้น JV ที่มีเจตนาจะถือครองกรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของที่ดินในกัมพูชา ต้องมีบุคคลสัญชาติกัมพูชาถือหุ้นร้อยละ ๕๑ ขึ้นไป การร่วมลงทุนใน JV สามารถนำที่ดินเครื่องจักรกลและอุปกรณ์สินทรัพย์อื่นๆ มาประเมินเป็นทุนของโครงการได้

Business Cooperation Contract (BCC) หมายถึงการที่นักลงทุนในกัมพูชาได้สัญญาดำเนินกิจการกับหน่วยงานของรัฐมีวัตถุประสงค์จะแบ่งปันผลกำไรระหว่างกัน โดยไม่ก่อตั้งนิติบุคคลใหม่ขึ้น ทั้งนี้การซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐกับเอกชนไม่ถือเป็นการทำ BCC

Built-Operate-Transfer (BOT) หมายถึงกิจการที่ได้รับสัมปทานจากรัฐในการลงทุน สร้าง บริหารจัดการและเก็บผลประโยชน์จากการดำเนินการเกี่ยวกับ Infrastructure โดยจะได้รับสิทธิบริหารจัดการ Infrastructure ของโครงการระยะเวลาสูงสุดครั้งละไม่เกิน ๓๐ปี (สามารถขยายเวลาได้ตามเงื่อนไขและข้อกำหนดในสัญญาสัมปทาน) และส่งมอบ Infrastructure พร้อมส่วนควบส่วนประกอบทั้งหมดในสภาพดีให้กับรัฐหรือหน่วยงานที่ให้สัญญา โดยไม่คิดมูลค่าในวันสิ้นสุดสัญญา

เอกสารประกอบการยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุน

- (1) คำขอพร้อมเอกสารเกี่ยวกับผู้ขอรวมทั้งหนังสือมอบอำนาจ
- (2) รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการที่จะขอรับการส่งเสริม
- (3) เอกสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กรที่จะจัดตั้งรวมทั้ง ข้อบังคับ
- (4) รายละเอียดการศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านวิชาการและเศรษฐกิจรวมทั้งร่างกระบวนการผลิตของโครงการ ประกอบด้วย
 - ความสามารถทางเทคนิค
 - ความสามารถทางการตลาด

- ทรัพยากรมนุษย์ และการจัดการ
- ฐานะการเงิน

การขอรับการส่งเสริมการลงทุน จากคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาจัมพูชา หรือ CDC ซึ่งผู้รับการส่งเสริมจะต้องจัดเตรียมเอกสารเกี่ยวกับองค์กร รายละเอียดโครงการ และศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการทั้งทางด้านวิชาการและทางด้านเศรษฐกิจ ครอบคลุมด้วยแผนการผลิต เทคนิคการผลิต สัดส่วนการนำเข้า ส่งออก และการจัดจำหน่ายในตลาดภายในประเทศ บุคลากร และการจัดการ แผนการเงิน ประมาณการรายได้ และค่าใช้จ่าย และผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม โดยมีรายละเอียดค่าธรรมเนียมดังนี้

ค่าธรรมเนียมในการขอรับการส่งเสริมการลงทุนจาก CDC หน่วย : ดอลลาร์สหรัฐ

โครงการ	ค่าธรรมเนียม
โครงการลงทุนไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ USD -ค่าธรรมเนียมคำขอ -ค่าธรรมเนียมการส่งเสริม (ภายหลังคำขอเมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว)	๑๐๐ ๕๐๐
โครงการลงทุนมากกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ USD -ค่าธรรมเนียมคำขอ -ค่าธรรมเนียมการส่งเสริม(ภายหลังคำขอเมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว)	๒๐๐ ๑,๐๐๐

ที่มา: The Council for the Development of Cambodia (CDC)

หัวข้อประกอบการศึกษาความเป็นไปได้

- (๑) ช่องทางการตลาดสินค้าของโครงการ
- (๒) ขนาดตลาด การกำหนดราคาและการแข่งขัน
- (๓) กรรมวิธีการผลิต และสัดส่วนการใช้วัตถุดิบนำเข้าและในประเทศ
- (๔) สัดส่วนการนำเข้าและส่งออก
- (๕) สัดส่วนการจ้างงานคนกัมพูชาและต่างด้าว
- (๖) แผนการเงิน
- (๗) ประมาณการรายได้สกุลเงินตราท้องถิ่นและเงินตราต่างประเทศ
- (๘) ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- (๙) การพัฒนาบุคลากร

CDC อาจขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ตลอดระยะเวลาภายใน ๑๕ วันทำการนับแต่ยื่นคำขอ
ในกรณีนี้ผู้ขอต้องส่งมอบภายใน ๑๕ วันทำการนับแต่ได้รับการร้องขอ

เงินประกัน

ในกรณีที่โครงการได้รับการส่งเสริมฯ ผู้ขอต้องฝากเงินเพื่อประกันการดำเนินโครงการ
ในบัญชีของ CDC ณ ธนาคารชาติกัมพูชาในอัตราดังนี้

- ❖ ๒ % ในโครงการที่มีเงินทุนไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์ฯ
- ❖ ๑.๙ % ในโครงการที่มีเงินทุน ๑,๐๐๐,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์ฯ
- ❖ ๑.๘ % ในโครงการที่มีเงินทุน ๒๐,๐๐๐,๐๐๑- ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์ฯ
- ❖ ๑.๖ % ในโครงการที่มีเงินทุน ๓๐,๐๐๐,๐๐๑- ๔๐,๐๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์ฯ
- ❖ ๑.๕ % ในโครงการที่มีเงินทุนเกิน ๔๐,๐๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์ฯ

เงินประกันดังกล่าวจะคืนให้เมื่อมีการลงทุนไปแล้วไม่น้อยกว่า ๓๐% ของโครงการ

การเพิกถอนการส่งเสริม

CDC สงวนสิทธิ์ที่จะเพิกถอนการให้การส่งเสริมเฉพาะส่วนหรือทั้งหมด หากผู้ลงทุนไม่สามารถปฏิบัติตามกรณีหนึ่งกรณีใดหรือมากกว่า ดังนี้

- (๑) โครงการไม่ได้ดำเนินการตามตารางเวลาที่ระบุในคำขอ โดยเฉพาะไม่มีการดำเนินการใดๆ ในระยะเวลา ๖ เดือนนับแต่ได้รับการส่งเสริม ในกรณีนี้เงินประกัน จะถูกยึดเป็นของรัฐโดยอัตโนมัติ
- (๒) ไม่สามารถระดมทุนได้ถึงร้อยละ ๒๕ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่ได้รับความเห็นชอบ
- (๓) ไม่สามารถระดมทุนชำระแล้ว ได้ครบภายใน ๓ ปี หลังจากจัดตั้ง
- (๔) การเปลี่ยนแปลงชื่อ ที่อยู่ ผู้ร่วมทุน หรือเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของกิจการ (acquired or merged) รวมทั้งเปลี่ยนแปลงกิจกรรม (investment activities) โดยไม่ได้รับความเห็นชอบจาก CDC ก่อน หรือหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องขอให้เพิกถอนกรณีฝ่าฝืนกฎระเบียบที่มีอยู่อย่างร้ายแรง

สิทธิประโยชน์

สิทธิประโยชน์ในการลงทุนเป็นสิทธิพิเศษที่รัฐบาลมอบให้กับโครงการลงทุนต่างๆ ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาแห่งชาติกัมพูชา (CDC) หรือคณะกรรมการการลงทุนระดับจังหวัดหรือเขต (PMIS) ขึ้นอยู่กับรูปแบบโครงการลงทุนนั้นๆ

โครงการลงทุนในกัมพูชาสามารถเลือกสิทธิประโยชน์ในการลงทุนได้ ๒ แบบ คือ การยกเว้นภาษีเงินได้ หรือการลดหย่อนภาษีทรัพย์สินที่ใช้ในการผลิต (ค่าเสื่อม) นอกจากนี้ยังครอบคลุมการยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักร วัสดุก่อสร้าง และวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเพื่อส่งออก

การยกเว้นภาษีเงินได้

โครงการใดที่เลือกรับสิทธิประโยชน์ด้านนี้ จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ในช่วงแรกของการลงทุน (เริ่มจากวันที่ได้รับอนุมัติจนถึงปีแรกที่มีกำไรจากการลงทุน หรือปีที่สามของการมีรายได้) และอาจต่อได้ถึงอีก ๓ ปีหลังสิ้นสุดสิทธิประโยชน์ของช่วงแรก

การลดหย่อนภาษีทรัพย์สิน

โครงการใดที่เลือกรับสิทธิประโยชน์ด้านนี้ จะได้รับการลดหย่อนภาษีทรัพย์สินร้อยละ ๔๐ ของมูลค่าสินทรัพย์ที่ใช้ในการผลิต สิทธิประโยชน์นี้มีผลใช้บังคับทันทีในปีแรกที่มีการซื้อทรัพย์สินดังกล่าวหรือในปีแรกที่มีการใช้ทรัพย์สินนั้นๆ

การยกเว้นภาษีนำเข้า

โครงการลงทุนผลิตเพื่อส่งออก หรือโครงการผลิตที่เป็นไปเพื่อสนับสนุนธุรกิจส่งออก จะได้รับยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต วัสดุก่อสร้างและวัตถุดิบในการผลิต ส่วนโครงการลงทุนผลิตเพื่อใช้ในประเทศ จะได้รับยกเว้นภาษีนำเข้าเฉพาะเครื่องจักรและวัสดุก่อสร้างเท่านั้น

โครงการที่ได้รับอนุมัติทุกโครงการจะได้รับการยกเว้นภาษีส่งออก ยกเว้น การส่งออกสินค้าบางประเภทตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายของกัมพูชา

ข้อจำกัด

การยกเว้นภาษีข้างต้นไม่รวมภาษีเงินได้ส่วนบุคคล ภาษีเงินเดือน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสินค้าและบริการ และภาษีอื่นๆที่กำหนดโดยกฎหมายของกัมพูชา อย่างไรก็ตามผู้ลงทุนสามารถเรียกคืนภาษีมูลค่าเพิ่มได้ หากจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการกับกรมสรรพากร

หลักประกันการลงทุน

โครงการลงทุนที่ได้รับอนุมัติทุกโครงการจะได้รับหลักประกันในการลงทุน ดังนี้

- ❖ การปฏิบัติที่เท่าเทียมกันกับนิติบุคคลกัมพูชา (ยกเว้นสิทธิประโยชน์การถือครองที่ดินและสิทธิประโยชน์บางชนิด)
- ❖ ไม่มีการยึดโครงการลงทุนมาเป็นของรัฐ
- ❖ ไม่มีการควบคุม การกำหนดราคาสินค้าและบริการของผู้ลงทุน
- ❖ สามารถส่งรายได้จากการลงทุนออกนอกประเทศได้

โครงการลงทุนที่ไม่สามารถขอรับสิทธิประโยชน์ในด้านการลงทุน ได้แก่ การทำการค้า การให้บริการคมนาคม การท่องเที่ยว คาสีโนและการพนัน ธุรกิจด้านการเงินและการธนาคาร ธุรกิจสื่อสารมวลชน ธุรกิจที่ใช้ความสามารถเฉพาะด้าน ธุรกิจพัฒนา อสังหาริมทรัพย์ และธุรกิจผลิตบุหรี เป็นต้น

ทุกปีโครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมจะได้รับใบรับรองการยินยอม (Certificate of Compliance หรือ CoC) จาก CDC เพื่อยืนยันว่าโครงการนั้นได้ปฏิบัติตามกฎหมาย ภาษีที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมที่สามารถขอรับการส่งเสริมและเกณฑ์การพิจารณา

กฎหมายกำหนดกิจกรรมที่สามารถขอรับการส่งเสริมเป็นรายอุตสาหกรรม ตามขนาด วงเงินลงทุนขั้นต่ำ พร้อมเกณฑ์การพิจารณาในกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ซึ่งพอสรุปได้ ดังนี้ (กิจกรรม ขนาด วงเงินขั้นต่ำของกิจการ)

❖ เกษตรกรรม :

- การเพาะปลูกพื้นที่มากกว่า ๕๐,๕๐๐ และ ๑,๐๐๐ เฮกตาร์ขึ้นไป
- ปศุสัตว์ จำนวน ๑๐๐, ๑,๐๐๐ และ ๑๐,๐๐๐ ตัวขึ้นไป
- ประมง เพาะพันธุ์และเลี้ยง ๒ และ ๑๐ เฮกตาร์ขึ้นไป

❖ ธุรกิจการผลิตเพื่อส่งออกหรือสนับสนุนการผลิตเพื่อส่งออกที่มีทุนจดทะเบียนมากกว่า ๑๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ

❖ ธุรกิจผลิตสินค้าเครื่องหนัง เหล็ก อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องใช้สำนักงาน ของเด็กเล่นและเครื่องกีฬา รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ และสินค้าเซรามิก ที่มีทุนจดทะเบียนมากกว่า ๓๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ

❖ ธุรกิจผลิตเครื่องนุ่งห่ม เสื้อผ้าและผ้าผืน กระดาษและวัสดุทำจากกระดาษ อาหารและเครื่องดื่ม เพอร์นิเจอร์และส่วนประกอบที่ทำจากวัสดุสังเคราะห์ ผลิตภัณฑ์ยางและผลิตภัณฑ์พลาสติก ยาแผนโบราณ และการผลิตน้ำดื่ม ที่มีทุนจดทะเบียนตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ ขึ้นไป

- ❖ ธุรกิจผลิตสินค้าเคมีภัณฑ์ ซีเมนต์ ปุ๋ยและปิโตรเคมี ยารักษาโรค การท่องเที่ยว เชนจ์อนุรักษ์ และธุรกิจให้บริการรักษาคนป่วยและโรงพยาบาล ที่มีทุนจดทะเบียนมากกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ
- ❖ ธุรกิจห้างสรรพสินค้าและศูนย์การค้า ที่มีทุนจดทะเบียนมากกว่า ๒,๐๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ
- ❖ ธุรกิจการฝึกอบรมและการศึกษา ที่มีทุนจดทะเบียนมากกว่า ๔,๐๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐฯ

ข้อจำกัดในการลงทุน

การลงทุนบางประเภทถูกสงวนสิทธิ์ในการลงทุน เนื่องจากเหตุผลความมั่นคงของชาติ ความสงบเรียบร้อยของสังคม และเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งข้อห้ามนี้บังคับใช้กับนักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนในประเทศอย่างเท่าเทียมกัน ได้แก่ การผลิตสิ่งเสพติดและสารเสพติด สารเคมีที่เป็นอันตราย การผลิตพลังงานไฟฟ้าที่นำเข้าจากวัตถุดิบที่เป็นพิษ และธุรกิจที่ทำลายป่าไม้ เป็นต้น

การลงทุนบางประเภทต้องเป็นการร่วมลงทุนกับหน่วยงานภาครัฐ หรือต้องได้รับการอนุมัติเป็นกรณีพิเศษ เช่น การผลิตบุหรี เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การผลิตภาพยนตร์ การผลิตอัญมณี ธุรกิจสื่อสารมวลชน ธุรกิจสิ่งพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ และการพัฒนาที่ดิน เป็นต้น

ธุรกิจที่ห้ามลงทุนและมีเงื่อนไขในการลงทุน

ประเภทกิจการ	ข้อจำกัด / เงื่อนไข
๑. อุตสาหกรรมที่ห้ามลงทุนทั้งชาวกัมพูชาและชาวต่างชาติ	
-การผลิตและกระบวนการผลิตที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม	- ได้รับอนุญาตจากกระทรวงที่เกี่ยวข้อง
- อุตสาหกรรมการผลิตไม้เลื่อย ไม้อัด ผลิตภัณฑ์จากไม้ในท้องถิ่น	- ไม่อนุญาต
-การผลิตสารเคมีอันตรายต่อสุขภาพชุมชน	-ได้รับอนุญาตจากกระทรวง

และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	สาธารณสุขและกระทรวงที่เกี่ยวข้อง
-การผลิตสารเคมีอันตรายหรือการใช้ประโยชน์จากสารเคมีที่มีอันตราย	-ไม่อนุญาตตามความตกลงในสนธิสัญญาระหว่างประเทศ
- อุตสาหกรรมการผลิตที่รักษาโรคทางจิต	-ได้รับอนุญาตจากกระทรวงสาธารณสุข
- การผลิตและกระบวนการผลิตสารเสพติด	- ไม่อนุญาต
- การผลิตอาวุธและอาวุธยุทธภัณฑ์	- ตามนโยบายป้องกันประเทศ
- การผลิตปะทัดและดอกไม้เพลิง	- รายการที่ต้องควบคุม
-การผลิตที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงและการป้องกันประเทศ	- ตามนโยบายการป้องกันประเทศ
๒. อุตสาหกรรมที่เปิดให้นักลงทุนต่างชาติโดยมีเงื่อนไข	
- การผลิตบุหรี่ยาสูบ	- เพื่อส่งออกเท่านั้น
- การผลิตแอลกอฮอล์	- ได้รับอนุญาตจากกระทรวงที่เกี่ยวข้อง
- การผลิตภาพยนตร์	- ได้รับอนุญาตจากกระทรวงที่เกี่ยวข้อง
- การผลิตอิฐที่ทำจากดินเหนียว กระเบื้องโรงสีข้าว	- มีการร่วมทุนกับชาวกัมพูชา
- การผลิตงานแกะสลักที่ทำจากไม้และหิน	- มีการร่วมทุนกับชาวกัมพูชา
- การทอผ้าไหม	- มีการร่วมทุนกับชาวกัมพูชา
๓. อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับบริการ	
- สิ่งพิมพ์และการเผยแพร่	-ได้รับอนุญาตจากกระทรวงวัฒนธรรมและศิลปกรรม และกระทรวงข่าวสาร
- การผลิตเทป สิ่งพิมพ์อื่นๆ การพิมพ์และกิจการที่เกี่ยวข้อง กิจการด้านวิทยุและโทรทัศน์	- นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นไม่เกินร้อยละ ๔๙

การลงทุนในภาคเกษตรกรรม ประมง ป่าไม้และเหมืองแร่ที่ห้ามต่างชาติลงทุน

ประเภทกิจการ	ข้อจำกัด / เงื่อนไข
ปศุศาสตร์	
- พืชพื้นเมือง เช่น ยา สมุนไพร และพืชอื่นๆ	สงวนไว้ให้ชาวกัมพูชา
- ทรัพยากรพันธุกรรมธัญพืช พืชที่มีผล พืชอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมแปรรูปที่เกี่ยวข้อง	- ต้องเป็นหุ้นส่วนกับสมาคมเกษตรกรท้องถิ่นและสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
ปศุสัตว์	
- ห้ามเลี้ยงสัตว์พันธุ์พื้นเมือง เช่น ไก่ โค กระบือ เป็ด	สงวนไว้ให้ชาวกัมพูชา
- ภาคปศุสัตว์ที่เปิดให้นักลงทุนต่างชาติโดยมีข้อจำกัด ได้แก่ การเลี้ยงไก่กระทง ไก่ไข่ โคเนื้อ แกะ แพะ หมู เป็ด ไก่ และม้า	- ต้องเป็นหุ้นส่วนกับชาวกัมพูชา
ป่าไม้	
- ผลิตภัณฑ์จากป่า สัตว์วิทยา ป่าไม้สำหรับอุตสาหกรรม	ตามนโยบายป่าไม้แห่งชาติ
การประมง	
การจับปลาน้ำจืด ปลาเหลือง ปลาดุกยักษ์ จระเข้ และปลาอีสก	สงวนไว้ให้ชาวกัมพูชา
เหมืองแร่	
- แร่กัมมันตภาพรังสี	- ตามนโยบายความมั่นคงของประเทศ
- การทำเหมืองแร่ขนาดเล็ก	- สงวนไว้ให้ชาวกัมพูชา

ที่มา : ASEAN Investment Area

ขั้นตอนการจดทะเบียน

นักลงทุนที่ประสงค์จะขอรับการส่งเสริมการลงทุน จะต้องจดทะเบียนเป็นผู้ลงทุน พร้อมเสนอรายละเอียดโครงการที่จะลงทุน กับ CDC หรือ PIMS หากต้องการลงทุนมากกว่า ๑ โครงการ จะต้องแยกเสนอโครงการ

CDC หรือ PIMS จะมอบหนังสือรับรองการจดทะเบียนแบบมีเงื่อนไข (Conditional Registration Certificate) ให้กับผู้ลงทะเบียน ภายใน ๓ วันทำการ หลังยื่นเอกสารขอจดทะเบียน ยกเว้นกรณีดังนี้

- ❖ โครงการที่เสนอมีข้อมูลและเอกสารไม่สมบูรณ์
- ❖ โครงการที่เสนอ อยู่ในรายการที่ห้ามลงทุน หรือเป็นโครงการที่ได้รับสิทธิพิเศษในการลงทุนอยู่แล้ว

ในกรณีที่ข้อเสนอหรือเอกสารประกอบไม่สมบูรณ์ CDC ต้องชี้แจงรายละเอียด ขั้นตอนต่างๆ ให้กับผู้ขออย่างชัดเจน เพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง

CDC หรือ PIMS จะออกใบรับรองการจดทะเบียนขั้นสุดท้าย (Final Registration Certificate) ให้กับผู้ลงทุน ภายในเวลา ๒๘ วันหลังการออกหนังสือรับรองการจดทะเบียนแบบมีเงื่อนไข ซึ่งก่อนการออกใบรับรองนี้ CDC หรือ PIMS จะต้องดำเนินการในรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารใบรับรอง ใบอนุญาต และเอกสารจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต่างๆ

การเพิกถอนหรือยกเลิกใบรับรองการจดทะเบียนขั้นสุดท้าย (Final Registration Certificate) ใบรับรองจะถูกเพิกถอนหรือยกเลิกหากพบว่า

- ❖ ผู้ลงทุนได้มาซึ่งใบรับรองอย่างไม่ถูกต้อง
- ❖ ผู้ลงทุนไม่ดำเนินการใดๆ ในเวลา ๖ เดือน นับจากวันที่ได้รับอนุมัติให้ลงทุน ยกเว้นโครงการลงทุนนั้นๆ เป็นโครงการที่ได้รับสัมปทาน จากภาครัฐซึ่งจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อกำหนดอื่นๆ

CDC หรือ PMIS จะแจ้งให้ผู้ลงทุนทราบเป็นลายลักษณ์อักษรถึงการเพิกถอนหรือการยกเลิกใบรับรอง และ ผู้ลงทุนสามารถยื่นอุทธรณ์กับประธานคณะกรรมการ CDC ภายใน ๒๐ วัน หลังจากได้รับหนังสือดังกล่าว

โครงการลงทุนที่ได้รับอนุมัติก่อนการแก้ไขกฎหมายการลงทุนในปี ๒๕๕๖

โครงการลงทุนนี้ต้องยื่นขอใบรับรองการลงทุน (Certificate of Recognition) จาก CDC ซึ่งจะอนุญาตให้ใช้สิทธิประโยชน์ในการลงทุนเดิมจนถึงสิ้นปี ๒๕๕๑ ทั้งนี้ผู้ลงทุนที่ได้รับอนุมัติโครงการก่อนการแก้ไขกฎหมายและภายใต้กฎหมายส่งเสริมการลงทุนฉบับแก้ไข จะได้รับสิทธิประโยชน์ในการลงทุนต่อเมื่อได้รับใบรับรองสิทธิประโยชน์ (Certificate of Compliance) จาก CDC แล้ว

ใบรับรองสิทธิประโยชน์

CDC จะออกใบรับรองสิทธิประโยชน์ในการลงทุนให้กับผู้ลงทุนภายในเวลา ๙๐ วัน หลังสิ้นสุดปีงบประมาณ หากไม่มีการออกใบรับรองในช่วงเวลาดังกล่าวให้ถือว่าผู้ลงทุนได้รับการรับรองสิทธิประโยชน์แล้ว

CDC มีสิทธิเพิกถอน ใบรับรองสิทธิประโยชน์หากพบว่าผู้ลงทุนไม่ได้รายงานข้อมูลครบถ้วนตามที่กำหนด โดยผู้ลงทุนจะสูญเสียสิทธิประโยชน์ทั้งหมดหากถูกเพิกถอนใบรับรองดังกล่าว

ข้อกำหนดในการรายงานข้อมูล

ผู้ลงทุนจะต้องรายงานข้อมูลการเสียภาษีพร้อมใบรับรองสิทธิประโยชน์ให้กับกรมสรรพากรเป็นรายเดือนและรายปี ผู้ลงทุนต้องส่งมอบเอกสารการนำเข้าสินค้าให้กับ CDC และกรมสรรพากร ภายใน ๓๐ วัน หลังเสร็จสิ้นกระบวนการศุลกากร ผู้ลงทุนจะต้องส่งมอบรายงานงบการเงินประจำปีให้กับกรมสรรพากรก่อนวันที่ ๓๑ มีนาคมของปีงบประมาณถัดไปทุกปี และผู้ลงทุนจะต้องรายงานผลการผลิต การนำเข้า และการส่งออกให้กรมสรรพากรทราบทุกๆ ไตรมาส

การรวบรวมและการซื้อกิจการ

ก่อนการรวบรวมหรือซื้อกิจการที่มีการถ่ายโอนหุ้นมากกว่าร้อยละ ๒๐ ของ ปริมาณหุ้นทั้งหมด ผู้ลงทุนจะต้องมีหนังสือแจ้งให้ CDC หรือ PMIS ทราบภายในเวลา ๑๐ วันทำการ เพื่อขอรับสิทธิประโยชน์ต่อเนื่องในการลงทุน โดย CDC หรือ PMIS จะแจ้งผลการพิจารณา (อนุมัติหรือปฏิเสธ) ให้ทราบเป็นลายลักษณ์อักษร ภายใน ๑๐ วันทำการหลังได้รับการแจ้ง

๖. คำถามเกี่ยวกับการค้าและการลงทุน

๑. **ถาม** - กฎเกณฑ์การถือหุ้นของนักธุรกิจต่างชาติ ต่างชาติสามารถถือหุ้นสัดส่วนเท่าไร และสามารถถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินได้หรือไม่ ?

ตอบ - ต่างชาติสามารถถือหุ้นได้ร้อยละ ๑๐๐ ยกเว้นการถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ต่างชาติไม่สามารถถือครองได้ ผู้ที่มีสิทธิในการถือครองที่ดินในกัมพูชา ได้แก่ ผู้ที่มีสัญชาติกัมพูชาและนิติบุคคลที่มีสิทธิเสมือนเป็นชาวกัมพูชา ซึ่งได้แก่นิติบุคคลที่มีชาวกัมพูชาถือหุ้นและมีสิทธิในการออกเสียงร้อยละ ๕๑ ขึ้นไป นักลงทุนต่างชาติ ส่วนใหญ่นิยมเช่าที่ดินเพื่อการลงทุนในระยะยาว (๑๕ ปีขึ้นไป) การโดยขอสัมปทานจากภาครัฐหรือการเป็นผู้ครองสิทธิรายย่อย (ร้อยละ ๔๙) ในบริษัทที่มีชาวกัมพูชาเป็นเจ้าของ

๒. **ถาม** - กฎระเบียบการนำเข้าสินค้าของกัมพูชา มีมาตรการและขั้นตอนอย่างไรบ้าง ?

ตอบ - กัมพูชามีนโยบายการค้าเสรี ไม่มีข้อกีดกันทางการค้า หรือกำหนดโควตาในการนำเข้าสินค้า แต่กำหนดให้ผู้นำเข้าสินค้าเข้าต้องชำระภาษีนำเข้า (ร้อยละ ๐-๓๕ ขึ้นอยู่กับประเภทสินค้า) ภาษีมูลค่าเพิ่ม (ร้อยละ ๑๐) และภาษีพิเศษอื่นๆ ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด โดย **ห้ามนำเข้า** สินค้าที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ความปลอดภัย สุขอนามัย สิ่งแวดล้อม และอุตสาหกรรมภายในประเทศ ได้แก่ อาวุธ วัตถุระเบิด รถยนต์และ เครื่องจักรที่ใช้ในการทหาร ทอง เครื่องเงิน เงินตรา ยาและยาพิษ

๓. **ถาม** - สิ่งที่ต้องทำเมื่อเข้าไปทำธุรกิจในกัมพูชา ?

ตอบ - การนำสินค้าเข้าสู่ตลาดของประเทศกัมพูชาในระยะเริ่มต้นควรจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าก่อนทำการตลาด เนื่องจากอาจถูกลอกเลียนปลอมเครื่องหมายการค้าหากสินค้าได้รับความนิยม และควรมีตัวแทนเพื่อดูแลธุรกิจในกัมพูชา นักธุรกิจ

ที่สนใจเข้ามาประกอบธุรกิจในกลุ่มพวชาควรเข้ามาศึกษาตลาดด้วยตนเอง เพื่อให้ทราบถึงรสนิยมของผู้บริโภค โดยเฉพาะควรเข้าร่วมงานแสดงสินค้าที่กรมส่งเสริมการส่งออกจัดขึ้นทุกปี นอกจากนี้ นักธุรกิจไทยควรมีการเรียนภาษาเขมรเพื่อให้สามารถสื่อสารเบื้องต้นได้ เพราะปัจจุบันคนกัมพูชามีความตื่นตัวและเรียนรู้ภาษาต่างประเทศค่อนข้างมาก ไม่ว่าจะภาษาอังกฤษ ไทย จีนแต่จิว จีนกลาง ญี่ปุ่น หรือเกาหลี เนื่องจากระหว่างว่าเป็นการเพิ่มโอกาสที่จะได้งานกับบริษัทต่างชาติและองค์กรต่างที่มาเปิดทำการในประเทศ ดังนั้นนักธุรกิจไทยควรให้ความสำคัญกับภาษาดังกล่าวนี้เช่นกันเพื่อใช้สื่อสาร หรือเจรจาติดต่อธุรกิจ

๔. ถาม – กลุ่มธุรกิจที่มีโอกาสในตลาดกัมพูชา ?

ตอบ - ๑) อาหารและเครื่องดื่ม กัมพูชามีจำนวนประชากรเพิ่มร้อยละ ๑.๕๔ ต่อปี (๒๕๕๓) ขณะที่พื้นที่และอุตสาหกรรมภายในประเทศของกัมพูชายังมีข้อจำกัด ทำให้กัมพูชาต้องอาศัยการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศมาเพื่อ บริโภค และเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก ที่เดินทางมาเที่ยวในกัมพูชา ในปี ๒๕๕๓ ประมาณ ๒.๕ ล้านคน

๒) วัสดุก่อสร้าง – มีแนวโน้มการนำเข้าสูงเพื่อใช้ในการก่อสร้างอาคารพาณิชย์และสาธารณูปโภคต่างๆ

๓) ผลิตภัณฑ์ยาง – ซึ่งมีแนวโน้มความต้องการเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะยางรถยนต์ และจักรยานยนต์

๔) ผ้าผืน – กัมพูชานำเข้าเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมผลิต Garment เพื่อส่งออกซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้ให้กัมพูชา

๕) เชื้อเพลิง - นำเข้าเพื่อรองรับกับการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อใช้กับยานพาหนะ และผลิตกระแสไฟฟ้า

๖) เครื่องจักรกลการเกษตร ปุ๋ย และอุปกรณ์เครื่องมือการเกษตรต่างๆ เนื่องจากรัฐบาลกัมพูชาได้ประกาศนโยบายส่งเสริมการเกษตรอย่างชัดเจน โดยเฉพาะการผลิตข้าว ยางพารา อ้อย และอื่นๆ เพื่อให้สามารถผลิต และส่งออกได้เพิ่มขึ้น จึงทำให้มีการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมการเกษตรเพิ่มขึ้น

๕. ถาม – นโยบายการส่งเสริมการลงทุนของกัมพูชา ?

ตอบ - กัมพูชาตั้งใจให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน โดยออกกฎหมายส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๑๗ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๖) ให้ความมั่นใจแก่นักลงทุนว่าจะได้รับการคุ้มครองทรัพย์สินในทุกๆ ด้านเท่าเทียมกับบุคคลในชาติ และไม่ใช้นโยบายกำหนดราคาสินค้าหรือบริการกับโครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริม พร้อมให้สิทธิประโยชน์อื่นๆ อาทิ การยกเว้นภาษีเงินได้จากกำไร (Tax holiday) การยกเว้นอากรนำเข้าเครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์และวัสดุก่อสร้างสำหรับโครงการที่ผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า วัตถุดิบ สินค้า กึ่งสำเร็จรูป และส่วนประกอบสำหรับการผลิตเพื่อส่งออกและการผลิตสินค้าที่ต่อเนื่องกัน (Supporting Industry) การรับสิทธิลดอัตราภาษีเงินได้จากร้อยละ ๒๐ เหลือร้อยละ ๙ ภายหลังจากการยกเว้นภาษีได้สามารถจ้างและนำคนต่างด้าวเข้ามาอยู่และทำงานในหน้าที่ผู้จัดการ ช่างเทคนิค ช่างฝีมือ ผู้ชำนาญการ รวมทั้งบุตรและคู่สมรสของบุคคลดังกล่าว สามารถเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับสัมปทานจากภาครัฐ หรือที่เช่าจากเอกชน รวมทั้งสามารถนำที่ดินดังกล่าวไปเป็นหลักประกันการกู้เงินในระยะเวลาที่ได้รับสัมปทานหรือเช่า ยกเว้นที่ดินที่ได้รับสัมปทานแต่ยังไม่ได้รับการพัฒนา สามารถซื้อและส่งออกเงินตราต่างประเทศเพื่อชำระค่าสินค้า เงินต้น ดอกเบี้ย ค่าใช้สิทธิ ค่าจัดการ รวมทั้งส่งออกกำไรหรือเงินทุนกลับประเทศได้ทั้งระหว่างและภายหลังเลิกโครงการ ทั้งนี้เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่นำเข้าโดยปลอดอากรไม่ถึง ๕ ปี เมื่อเลิกโครงการต้องชำระอากรที่พึงมี

รายชื่อ ที่ติดต่อหน่วยราชการ/รัฐวิสาหกิจไทย/ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน
ทางการค้าของกัมพูชา

หน่วยงานไทยใน กัมพูชา	ที่อยู่ ติดต่อ	โทรศัพท์ / โทรสาร /e-mail
สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงพนมเปญ	Royal Thai Embassy No.๑๙๖ Preah Norodom Boulevard , Sangkat Tonle Bassac, Khan	Tel. (๘๕๕) ๒๓ ๗๒๖ ๓๐๖ - ๑๐ Tel.(๖๖)๐-๒๓๕๔๖๑๙๑-๓ Fax. (๖๖) ๐-๒๓๕๔๖๑๙๐

	Chamcar Mon, Phnom Penh	(๘๕๕) ๒๓ ๗๒๖ ๓๐๓ Email: thaipnp@mfa.go.th , thaipnp@mail.camshin.net
สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงพนมเปญ	Office of Commercial Affairs,	Tel : (๘๕๕) ๒๓-๗๒๖ ๓๐๔ Tel : (๖๖)๐-๒๓๕๔๖๑๙๑-๓ Ext ๒๐๘ Fax : (๘๕๕) ๒๓-๗๒๖ ๓๐๕ E-mail : thaicomphn@gmail.com
Office of Defence Attache,	Royal Thai Embassy	Satellite Tel,Fax : (PABX) ๐๒-๓๕๔๖๑๙๑-๓ ext. ๒๖๖
ธนาคารกรุงไทย สาขาพนมเปญ	๑๔๙ Road ๒๑๕, Teipo ๑Market Tuankok District, Phnom Penh	Tel : (๘๕๕) ๒๓-๓๖๖๐๐๕ Fax : (๘๕๕) ๒๓-๔๒๘๗๓๗
สมาคมนักธุรกิจไทยในกัมพูชา (The Thai Business Council of Cambodia)	Royal Thai Embassy	Tel : (๘๕๕) ๐๒๓-๓๓๕ ๙๑๕ Fax : (๘๕๕) ๐๒๓- ๓๓๕ ๙๑๕ Email : tbcc@camshin.net

หน่วยงาน รัฐบาล กัมพูชา	ที่อยู่ ติดต่อ	โทรศัพท์ / โทรสาร /e-mail
The Council for the Development of Cambodia (CDC)	Government Palace Quay Sisowath, Wat Phnom Phnom Penh	Tel : (๘๕๕) ๒๓-๘๘๑๑๘๓ (๘๕๕) ๒๓-๘๘๑๑๕๖ ext ๑๑๑ Fax : (๘๘๕) ๒๓-๔๒๘๙๕๓- ๔ or (๘๘๕) ๒๓-๔๒๘๔๒๖ E-mail CDC.CIB@online.kh
Office of The Council Of Ministers	No.๔๑ Russiann Federation Blvd. ,Phnom Penh	Tel : (๘๕๕) ๑๒ ๘๐๔๔๔๒ Fax : (๘๕๕) ๘๘๐๖๒๔ E-Mail : ocm@cambodia.gov.kh Website : www.ocm.gov.kh
Ministry of Agriculture Forestry and Fisheries	No.๒๐๐, Norodom Blvd. ,Phnom Penh	Tel : (๘๕๕) ๒๓ ๒๑๑๓๕๑ Fax: (๘๕๕) ๒๓ ๒๑๗๓๒๐ / ๒๑๕๙๘๒ E-Mail : icomaff@camnet.com.kh Website : www.maff.gov.kh
Ministry of Commerce	No. ๒๐ A-B, Preah Norodom Blvd. Phnom Penh	Tel : (๘๕๕) ๒๓-๔๒๗๓๕๘ Fax : (๘๕๕) ๒๓-๔๒๖๓๙๖ E-Mail : kunkoet@moc.gov.kh Website: www.moc.gov.kh

<p>Ministry of Culture and Fine Arts</p>	<p>No.២២៧ , Norodom Blvd. ,Phnom Penh</p>	<p>Tel : (៨៥៥)២៣ ២១៧៦៤៥ Fax : (៨៥៥)២៣ ៧២៥៧៤៤ E- Mail : mcfa@cambodia.gov.kh Website : www.mcfa.gov.kh</p>
<p>Ministry of Economy and Finance</p>	<p>No.៦ , Daun Penh Street (Street ៧២) Phnom Penh</p>	<p>Tel : (៨៥៥) ២៣-៤២៨៤៦០ / ៤២៨៦៣៤ - ៥ Fax : (៨៥៥) ២៣-៤២៧៧៤៨/ ៤៣០៤៦០ E-Mail : mefcg@hotmail.com Website : www.mef.gov.kh</p>
<p>Ministry of Education Youth and Sports</p>	<p>No. ៨០, Norodom Blvd. , Phnom Penh</p>	<p>Tel : (៨៥៥)២៣ ២១០៧០៥ / ២១០២១១ Fax : (៨៥៥)២៣ ២១៥០៤៦ E-Mail: crsmeys@camnet.com.kh Website : www.moeys.gov.kh</p>
<p>Ministry of Environment</p>	<p>No.៤៨ Sihanouk Blvd. , Phnom Penh</p>	<p>Tel : (៨៥៥)២៣ ៤២៧៨៤៤ Fax : (៨៥៥)២៣ ៤២៧៨៤៤ E-Mail : moe-cabinet@camnet.com.kh</p>

รายชื่อ ที่ติดต่อหน่วยงาน ของกัมพูชาในประเทศไทย

หน่วยงานในประเทศไทย	ที่อยู่ ติดต่อ	โทรศัพท์ / โทรสาร / e-mail
สถานเอกอัครราชทูต กัมพูชา ประจำประเทศไทย	๕๑๘/๔ ถนนประชาอุทิศซอย รามคำแหง ๓๙ เขตวัง ทองหลาง กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐	โทร : (๐๒) ๙๕๗-๕๘๕๑-๒ โทรสาร : (๐๒) ๙๕๗-๕๘๕๐ E-mail: recbkk@cscoms.com
